11. številka. V Ljubljani, v soboto, 15. januarja 1910. XLIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen: celo leto K 24·—, pol leta „ 12·—, četrt leta „ 6·—, na mesec „ 2·—

v upravništvu prejeman: celo leto K 22·—, pol leta „ 11·—, četrt leta „ 5·50, na mesec „ 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (I. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto K 25·—, pol leta „ 13·—, četrt leta „ 6·50, na mesec „ 2·30

za Nemčijo: celo leto K 28·—

za Ameriko in vse druge dežele: celo leto K 30·—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

„Mestno gospodarstvo“.

Pod takimi in enakimi naslovi »Slovenec« zdaj vsak dan laže. Laganje mu je tako v navadi, kakor ciganu kraja. Kakor cigan samemu sebi ukrade suknjo, če tujega imetja ne doseže, tako laže »Slovenec« histerično tja v en dan, da je le laž. Včasih se kar na debelo zlaže, včasih pa pomečka nekaj resnice med debele laži, da je vse skupaj potem še debelejša laž. In najhujša je laž, ki se zna ogrniti v plašč par resnici iztrganih kosov. Pa to je stara klerikalna praksa: Vzemi resnico, obrni jo narobe kakor rokavico in vsakomur se bo tako nastala laž zdela verjetna.

V ponedeljek in v torek je »Slovenec« zopet na ta način izživljal svojo naturo. Pravi, da se je po županu Hribarja krivdi oddalo stavbno delo pri novi državni obrtni šoli za 140.000 K dražje, nego najnižjemu ponudniku, in da se je naprava za centralno kurjavo oddala brez razpisa.

Oboje je laž po klerikalni praksi (glej zgoraj). Res je, da se tega stavbnega dela ni oddalo najnižjemu ponudniku, resnica je pa tudi, da znaša **razloček le 19 tisoč kron,** ne pa **140 tisoč kron.** Torej prilaganih 121 tisoč kron. In **vedoma** prilaganih, ker je bil »Slovenčev« poročevalec v dotični občinski seji, kjer se je to delo oddajalo, **navzoč.** Vsled tega bi »Slovenec« lahko (pa ne more!) tudi povedal, **zakaj** se ni najcenejšega ponudnika upoštevalo, namreč zato ne, ker je njegova kakovost v Ljubljani dosihmal popolnoma neznana. Nihče ne ve, jeli tudi pri najboljši volji sposoben ali ne za dobro izvršitev take ogromne naloge. Tvrdko Supančičevo pa vsakdo pozna, da je zanesljiva in da z njo ne bo, morda sredi dela, zaprek. Pri taki velikanski investiciji ne bo noben pameten gospodar kupoval mačka v žaklju radi **razmeroma malenkostne razlike** v celotni ceni. — Glede centralne kurjave bodi omenjeno, da so se ponudile razne tvrdke na vložitev ofertov. In vršila se je nato ofertna obravnava, pri kateri se je izkazalo, da je stavila tvrdka Štetka sicer denarno višjo ponudbo, da pa nudi njen sistem tako glede kotlov, kakor tudi glede izvedbe, zlasti z ozirom na prihodnjost in širšo rabo kurjave, **mnogo** več, nego konkurenca. Zato se tej oferta ne more v primero staviti s sotekmovalci zgolj po zahtevani ceni, temveč se mora upoštevati tudi to, **kar se za to ceno dobi!** In znana stvar je, da stane kasnejše popravljanje in razširjanje dograjene stvari brez izjeme vselej mnogo več, nego če bi se bilo takoj spočetka na kasnejšo potrebo oziralo. Tudi vse to »Slovenec« dobro ve, ker je bil njegov poročevalec pri občinski seji, in bi lahko stvar po resnici povedal (pa ne more!), a rajše vpije: Mestna blagajna je zopet oškodovana za 10.000 kron!

Potem je župan Hribar tudi kriv — no seveda, župan je sploh vsega kriv, tudi tega, da mora »Slovenec« venomer čez njega lagati: če bi ga ne bilo na svetu, bi »Slovenec« o njem nikdar ne pisal neresnice! — torej kriv je tudi tega, da se je svet za obrtno šolo kupil na Mirju. Pa kako jo zna »fajn« zaviti. O sveti Ligvori! Ne reče naravnost: »Župan je zakrivil nakup tega slabega sveta.« Temveč lepo po krščansko zine le: »Svet **se je** kupil na Mirju — kupil **se je** prostor — vsak priprost Ljubljančan ve, da je Mirje bolj močvirno, samo v stavbnem uradu z županom vred tega ne vedo — itd.« »Slovenec« pa nekaj drugega pozitivno **prav, prav, prav dobro ve,** a če bi tisto povedal, kako naj se pa potem zlaže?! »Slovenec« **prav natanko ve,** da je državna oblast **diktirala** mestni občini, da **mora** ravno ta svet kupiti. Zakaj je država tako postopala, nam nič mari ni, a faktum je. In da se ne bo reklo, da sveta niso preskusili, je imel **stavbni urad c. kr. deželne vlade** (ne mestni) nalog, to preiskavo izvršiti in se izjaviti. In izjava tega **c. kr.** urada je bila taka, da je vlada na svoji zahtevi vztrajala. Če bi občina ne bila kupila sveta na Mirju, bi se bila stavba zopet zavlačevala do sv. Nikola, kakor so jo neprijazne vlade že doslej zavlačevale. In poudarjati je še treba, da je občina vladi **že zdavnaj** ponudila bila za obrtno šolo svoj svet na Prulah, ki nikakor ni tako slab, kakor na Mirju, da, celo prav dober, kakor kaže nebroj novih hiš, ki so se na Prulah zadnja leta sezidale. In ko vladi Prule niso ugajale, ponudil se ji je suhi, peščeni svet, ki je bil prvotno nakupljen za delavnice drž. železnic. Pa ta tudi ni bil vladi všeč — hotela je ravno Mirje. Kaj torej naj bi bila po »Slovenčevi« modrosti občina storila? Morda bo »Slovenec« jutri z »Graškim blatom« in iz njega puhtečimi »Štimami« celo rjovel, da nam slovenske obrtne šole sploh treba ni? Že zato ne, ker jo dobimo po Hribarjevi zaslugi — kaj ne? Vsled razmer torej, na katere ni imela ni občina, ni magistrat **nobenega vpliva,** se gradi to poslopje na močvirnem Mirju. Če bo torej stavba vsled slabega sveta **nekaj** (a nikakor ne za 80.000 K) dražja, ne more krivda **nikdar** zadeti ne župana, ne mestnega stavbnega urada! Ni pa res, da se bo pilotiralo. Torej tudi ne bo nič s »Slovenčevimi« 80.000 kronami, ki jih je **že** videl krvaveti iz žepov svojih redakterjev! Dražje, kot proračunano, pa bo; to je res — a povejte »bravcem«, da se nobeden tistih, ki nosijo odgovornost za to, ne piše Ivan Hribar! Le kar povejte, saj ste pogumni; in zato vas mora mikati vsaka nova vrsta poguma, morda za izpremembo enkrat tudi — pogum do resnice.

Da mora občina plačati stavbo slovenske obrtne šole in da se 900.000 K iznašajoče 3% potresno posojilo ni od strani **države** Ljubljani odpisalo brez **kompenzacije** — izrablja »Slovenec« v to, **da** kaže na »svoje« poslance ki so dosegli tak popolen odpis za ljubljansko okolico celo v času, ko so bili z vlado in z »Bilinskijem« (zakaj ne z »Bilinskeja«?) v najhujšem boju. No, »Slovenček«, povej nam no, koliko je pa v ljubljanski okolici odpisanega 3% potresnega posojila?! Ah tako!. Poslanci so izposlovali odpis **brezobrestnega** posojila! No, vidiš, od tega se je ljubljanskim dolžnikom **že** tudi več tisočakov odpisalo brez kompenzacije. In tudi glede ostanka se je že dalo doseči nekaj olajšav, čeprav ne mnogo, ker je država trda pod palcem. — Torej, »Slovenec«, le poročaj nadalje širni javnosti o delu župana Hribarja (poročati = **lagati**)!

Germanizacija jeseniškega kolodvora.

Mnogo se je že pisalo o kričečih razmerah v področju tržaškega železniškega ravnateljstva, pisalo se je že o vseh mogočih krajih, a jeseniških razmer, ki so tako kričeče, da vpijejo do neba, se nihče ne dotakne. A vendar so Jesenice ena najvažnejših postojank, saj so največji kraj naše divne Gorenjske.

Ko se je izročila karavanska oziroma bohinjska proga prometu, izražal se je strah, da ne pride iz tužne Koroške nemški naval tudi na Gorenjsko, ponos vse Slovenije. A ta bojazen se, žal, uresničuje.

Na Jesenicah je eden izmed največjih kolodvorov pod tržaškim ravnateljstvom, torej tudi največ uradnikov in sploh personala. Niso še mogoče pozabljeni prizori, ki so se dogajali za časa Kollerja in Wallanda na kolodvoru. Šla sta ta dva, morala sta iti, a za svoje, ne posebno slavne čine, bila sta nagrajena. Prvi je avanziral in prišel k direkciji v Beljak, drugi pa tudi, postal je iz mladega aspiranta, preskočivši mnogo starejših, naenkrat asistent, dočim morajo drugi čakati leta in leta.

Delali so že takrat ti ljudje, a delali so kričaje, zato njih delovanje ni rodilo pričakovanega sadu.

Prišli so pa drugi, recimo previdnejši, navidezno pohlevni, **prišli so z nalogo, da ubijejo s'eherno slovensko besedo na jeseniškem kolodvoru.** Ne samo, da je slavna tržaška direkcija poslala **nemške, slovenščine popolnoma nezmožne uradnike,** poslala nam je le **strastne, zagrizene in strupene nemške nacionalce.**

Ni pa ostalo seveda le pri uradnikih, začeli so zamenjavati tudi drugi personal. »Ven, kar je slovenskega,« to je njih parola, zato so začeli slovenske železniške uslužbence zamenjavati z zagrizenimi heilovci. Če pojde še nekaj časa tako naprej, kakor se prakticira sedaj, bomo mogli le še v zgodovini zabilježiti, da so bili nekoč tudi na jeseniškem kolodvoru Slovenci, ki pa so bili pregnani in zapostavljeni.

Komur morda niso poznane razmere, ne bo pripisoval temu toliko važnosti, češ, če je prav par železničarjev nemške narodnosti na Jesenicah, kaj za to? A temu ni tako! Najprvo moramo pribiti, da je na Jesenicah križišče dveh glavnih prog, zato je železniškega osobja zelo mnogo. Če pripomnimo, da so na Hrušici že skoro sami železničarji, bo vsakemu zadostovalo.

Ve ika večina teh uslužbencev je oženjena in imajo otroke. Tako se vsa stvar početvori in popetori. Če pa bodo mesto slovenskih družinskih očetov nemški, bodo tudi matere in otroci nemški.

Žene kupujejo hišne potrebščine; naselili se bodo nemški trgovci, ker od Slovencev ne bodo nemške žene kupovale. Tudi železničarji sami bodo obiskovali le nemške lokale, Slovenci bodo začeli polagoma zmrzovati, dokler jih ne vzame zlodej. Otroci bodo zahajali v nemško šolo. Ta bi se morala potem podeželiti in nemčurstvo bi se razvijalo rapidno od dne do dne bolj. Prišli bi še v večji meri nemški trgovci, gostilničarji, obrtniki, učitelji, duhovniki in Jesenice, najvažnejša točka na Gorenjskem, postale bi nemške, nepremagljiva trdnjava. To bo potem lahko delo, saj Kranjske industrijske družbe, ki ima tu velike tovarne in čez 2000 delavstva, tendenca je, zasužnjiti Jesenice in nje okolico nemštvu.

Največ krivde na vsi germanizaciji jeseniškega kolodvora nosi gotovo c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu. Koliko vnebovpijoče krivice dela c. kr. ravnateljstvo nam Slovencem na Jesenicah s tem, da nam nastavlja slovenščine popolnoma nezmožne uradnike, se ne da popisati. Ako ima človek kaj opravila in ni zmožen nemščine, kako naj razume uradnik njega in obratno? Koliko neprijetnih slučajev se je že dogodilo! Uslužbenec - premikač ne razume povsem nemškega, uradnik ne razume njega, posledica temu je, da uradnik prav živinsko surovo nahruli in opsuje nedolžnega uslužbenca. Že več teh nam je pravilo, da se v surovosti in psovanju posebno odlikujeta Kamnich in Kovač, oba še mlada asistenta. — Uravnavo stvari same z direkcijo prepuščamo našim **državnim poslancem,** od katerih trdno upamo, da bodo storili svojo sveto narodno dolžnost!

Ko je odšel bivši postajenačelnik Koller, potegnili so se naši klerikalci ne za Slovenca, ampak potezali so se za nemčurja g. Ječmenika. Nimamo nič proti osebi gosp. Ječmenika. Gotovo je vsem kot človek simpatičen, a z njegovimi nemčurskimi deli se ne moremo nikdar strinjati in nikdar sprijazniti. Njega zadene vsa krivda, da se zapostavlja na kolodvoru slovenski jezik, njega zadene krivda glede germanizacije uslužbencev, njega zadene tudi krivda, da se od strani nemškega uradništva izzivlja Slovence celo v službi. Naj bi nosil kdo izmed Slovencev narodne znake v službi, mahnili bi po njem z največjim loparjem. Nemcem se ne zgodi ničesar, ker gosp. postajenačelnik ne vidi ničesar, zatisne obe očesi. Gotovo ni taktno od voditelja,

LISTEK.

„Že spet nova ortografija“.

Veseli me, da moja stvar tako dobro napreduje. V glavni točki se mi je že pridružil gospod A. K. (glej 5. štev.); tudi on ni več proti temu, da se piši Novo Mesto, Loški Potok, Gornji Grad itd., dasi prvotno **ni** bil biti za to. S tem je utrjen moj temelj, vse drugo je vprašanje doslednosti. — Sicer bi se spodobilo, da bi gospod A. K. počakal konec moje tozadevne razprave v »Ljubljanskem Zvonu« in se potem odločil za njene rezultate ali proti njim, bodisi z razlogi ali brez njih, vsekako pa brez osebnih namigavanj. Ali ker se mu zadeva zdi tako nujna, da ne more počakati njenega normalnega razvoja, in mi je vsilil vlogo instruktorja, popremem še enkrat tudi na tem mestu besedo, in to tem rajši, ker sem povsem uverjen, da se mi bo zdaj gosp. A. K. vdal **še** v **eni** točki, ko je v eni **že** popustil.

On namreč pravi, da je »nezmisel« pisati »Aljažev Dom«, »Kamniška Koča« itd. Kakor zadnjič, mi tudi to pot gosp. A. K. otežkočuje stvaren odgovor, ker je pričel o predmetu pisati,predno se je o njegovem stanju poučil. Najbrž bi on ne rabil besede »nezmisel«, ko bi vedel, da stoji v najnovejši strokovni knjigi (dr. Potočnik: »Vojvodina Koroška«) takisto natisnjeno n. pr. »Kadilnikova Koča (str. 21) in Češka Koča! Kar velja za te dve, velja seveda za vse planinske koče in sploh za gradnje pod istimi okolnostimi! V presoji takih imen se je gosp. A. K. sploh popolnoma zmotil; on mi prisoja, »da vendar ne bom trdil, da so Eifflov stop, Kamniška koča... krajevna ali geografska imena«. Baš nasprotno: z vso odločnostjo povdarjam v soglasju z geografi, da vsa taka imena so seveda krajevna — in sicer, kar je g. A. K. pozabil poudariti kot odločilno — **so lastna imena.** Kajti vsak kraj, prostor in predmet (nahajajoč se v prostoru) je dobil **lastno ime,** ako se mu da kako specifično, za vse slučaje veljavno ime. Pri tem je prav vseeno, je li oni predmet obsežen ali ne, zgrajen od prirode ali od človeške roke: skala »Krvavi Kamen« v Gorjancih je prav tako lastno ime kakor Hudičev Most na Koroškem ali Črni Studenec v Krnici ali Aljažev Stolp vrh Triglava. Imena zgradb so celo oficielno določena in tvorijo za nje to, kar je za človeka njegovo (krstno, rodbinsko) ime. **In ako postavimo načelo, da se pišejo (krajinska) lastna imena sploh z veliko,** potem se razume čisto samo ob sebi, da tako pišemo **vse.** Ne samo imenitne gradove (Ljubljanski Grad, Mali Grad), ki so tudi le stavbe, bomo torej pisali z veliko, kakor so se deloma že od nekdaj, ampak tudi skromne »Koče« itd., ki jim je njih ime bilo za vse čase podeljeno. **Pomembnost** kake zgradbe ne more odločevati, ali se naj piše njeno ime z veliko; g. A. K. n. pr. odklanja pisavo »Eifflov Stolp«, češ, ta stolp »v topografiji pariškega mesta ne igra nikakšne važne vloge!« No, recimo, da je Eifflov Stolp res tako nevažen, lahko si slikamo, kam bi nas privedel ta razlog! S kako velikanskim L bi morali pisati London napram Ljubljani!! Prav rad verjamem g. A. K., da takih dokazov ni našel pri Marku Pohlinu.

Da zaključim: kdor piše Šmarna Gora, Gornji Grad, Ljubljanski Grad, Novi Trg, Jermanov Rob, Mestni Log — ta bo pisal dosledno tudi Aljažev Stolp itd. Odločilni krogi so se v tem oziru sicer baš zdaj že odločili za način, ki ga zagovarjamo mi.

»Najbolj abnormalna« se zdi gospodu A. K. pisava pridevnikov z veliko. Ako zasluži doslednost ime — abnormalnosti, potem ima g. A. K. prav. Kajti jaz sem le dosleden, vrhu tega z ozirom na praktičnost. Pripomnim tudi, da se tega vprašanja v prvem svojem odgovoru nisem izognil, kakor mi g. A. K. očita, ampak da sem (če izvoli g. A. K. odgovor prečitati) baš o tej točki govoril z neposrednimi dokazili. — Danes jih izpopolnim, ker g. A. K. o tej točki v prilog svojega nazora ni vedel nič drugega navesti, nego kako se ravnajo v tem slučaju drugi narodi (in še tega ne povsem pravilno), ne pomislivši, da mora biti pisava v tem oziru za vsak jezik uravnana tako, kakor veljajo splošna njegova pravopisna načela, in vrhu tega misleč, da je v teh jezikih vseskozi — vpeljana pisava, ki jo zagovarja gospod A. K. Položaj pa je v istini ta: ako g. A. K. načelno izključuje veliko pisavo pridevnikovo, potem mora tudi zahtevati, da pišimo »jurčičev«, »levstikov«, »prešernov«, »aškerčev«, »janezov«, »uršin«, mickin«. Zakaj se mu ta pisava ne zdi abnormalna? Kajti po pravici se vprašamo (s Cigaletom in Levstikom), zakaj naj odlikujemo baš pridevnike osebnih lastnih imen z veliko pisavo, ako pridevnikov **sploh ne** pišemo z veliko! Kakor se bo gospod poučil iz mojega spisa v »Zvonu«, niti to odlikovanje osebnih pridevnikov ni posebno staro. A vzeto je — naravnost iz nemškega pravopisa; in to je druga abnormalnost; kajti mi bi morali svoj pravopis urejati po svoje. Če smo se odločili, da pišemo lastna imena z veliko, jih moramo torej pisati (kakor v latinščini) vse in v vsaki obliki z veliko. Za nemščino velja načelo: Haus: häuslich, Mut: mutig tid., Krain: krainisch, Rhein: rheinisch itd. Za nas bi moralo dosledno veljati: hiša — hišni, pogum, pogumen itd., Kranjsko: Kranjski, Ren: Renski itd. Po pravilu g. A. K. bi morali pisati: Hiša: hišni, ako se upira pridevniku Kranjski itd. Vse to z vso doslednostjo pri **vseh** imenih, tudi narodskih. — Ako imajo v nemškem pravopisu razne sitne izjeme, naj imajo sami ž njimi svoje križe in težave! Saj je znano, da je malo ljudi, ki bi povsem obvladali nemški pravopis, in baš učeči krogi ga odklanjajo zaradi njegovih nedoslednosti. In ta nedoslednost se zdi g. A. K. in gotovo mnogim drugim vzor za nas! Zakaj? Ker so se v vseh pravopisnih stvareh šolali baš ob **tujem jeziku,** a ne zasledovali razvoja našega; stara navada je železna srajca, stara napaka pa jeklena suknja. A pri nas je za reformo še čas.

G. A. K. je tudi čisto prezrl, da je i v nemščini cela velika skupina tudi kranjskih lastnoimenskih pridevnikov, ki se res pišejo tudi z veliko (n. pr. die krainische Sprache, pa: dei Krainer Wurst!). Kako pa bo tu postopal g. A. K.? Ali bo pisal »Kranjska klobasa« pa »kranjski jezik«? S tem vzorom torej ni nič! Kvečjemu bi morali tu uveljaviti načelo, ki ga je zastopal g. A. K. pri Eifflovem Stolpu: komur se zdi klobasa važnejša, ta bo pisal njo z veliko; komur pa jezik, ta bo pisal nje-

ako hoče biti nepristranski, da je član nemško - nacionalnih društev, kakor: »Südmarke« itd. Zato se ni čuditi, da so uradniki glavni kričači pri teh. Gospod Dolžan, slovenski renegat, je načelnik »Südmarke«, od drugih ima pa vsak tudi svoj »portfelj« bodisi pri »Südmarki« ali »Turnvereinu«, ali kje drugje. — V **kurilnici ni niti enega slovenskega uradnika,** in to govori več kot celi kupi folijantov.

Najmanj, kar se more zahtevati, je, da je vsakdo mož na svojem mestu, neupogljiv, da ni slepo orodje in igrača v rokah drugega, zato tudi zahtevamo od gospoda postajenačelnika, da stopi že enkrat na prste svojim nemčurskim uradnikom, da se ne pusti hujskati in voditi od njih zoper Slovence. Zahtevamo to!

Ne vemo, kako se počuti onih par Slovencev, ki jih še niso pognali po svetu, v svoji družbi! Mislimo si, da ne posebno dobro, ker opravilo imeti z zagrizenimi Nemci, ni prijetno, je že na svetu cel pekel.

Kakor smo čuli, pride še neki uradnik na kolodvor in da je že a priori določeno, da mora biti zopet Nemec. Ne vemo, kako bi to ožigosali, a da **protestiramo** proti temu in zopet in zopet protestiramo najodločneje, naj ve c. kr. državno ravnateljstvo v Trstu, ker tipov ala Kamnich, Kovač e tutti quanti, smo do grla siti. Če ne zginejo, poskrbeli bomo na najradikalnejši način, da se jih znebimo. To si zapomnite! Hočemo imeti uradnike, n a š e g a jezika zmožne, ne pa, da bi nas žalili strupeni nasprotniki! Gospode poslance vseh strank pa prosimo in rotimo, da naj store že vendar enkrat svojo sveto narodno dolžnost in naj napravijo že enkrat konec tem neznosnim, kričečim razmeram. Ne pustite, da zginejo slovenske Jesenice, sicer bije kmalu dvanajst! **A.**

Glas iz Koroške.

(Dopis.)

Vsak dober hišni gospodar naredi v začetku novega leta bilanco svojega gospodarstva, da vidi, ali mu je gospodarstvo napredovalo ali nazadovalo.

Tudi mi koroški Slovenci se ozrimo nazaj na preteklo leto 1909. Poglejmo, kako je z našo narodno bilanco.

Imeli smo deželnozborske volitve in bile so v več krajih občinske volitve. Ali smo kaj pridobili, ali izgubili?

Da, imamo zdaj v deželnem zboru poleg gosp. Grafenauerja še g. Elersdorferja v Grebinju. A to se nam zdi jako sumljivo, da so ga »Freie Stimmen« zdaj, ob času tamošnjih občinskih volitev hvalile, in da je bil le s pomočjo nemčurske stranke zopet izvoljen v občinski odbor!

Kje smo dobili na novo kako občino, ki je bila prej v nemčurskih rokah?

Ako pregledamo občinske volitve, vidimo, da smo vobče **skoraj povsod le nazadovali.**

Kje je torej napredek? Ali mar v tem, da se je začelo v pretečenem letu ruvati proti našim Ciril - Metodovim podružnicam in jih razbijati? In tem podružnicam, ki so bile nekdaj naša edina ognjišča in zbirališča, kjer smo se ob shodih in veselicah teh podružnic zbirali, navduševali in razveseljevali ter razvnemali našo **mladino za sveto narodno stvar in naše stare pravice?**

Mar morda v tem, da se proglasi vsakega za brezverca in liberalca, ki si upa le še nekoliko samostojno misliti, ter se ne pokori slepo raznim Arnejcem (in drugim ejcem), ki se smatrajo v svoji nadutosti za vodje in odrešenike nas koroških Slovencev?

Naj ti naši odrešeniki ne mislijo, da imajo v našem koroškem kmetskem ljudstvu pred seboj take zabite backe, kot jih imajo njih pristaši tam na Kranjskem, ki gredo slepo čez drn in strn z njimi, ne da bi sami kaj mislili in presodili.

Naš koroški kmet misli pač tudi s svojimi lastnimi možgani, in si ne pusti vse dopasti, kar mu nasvetujejo ti naši voditelji, ki naše ljudstvo veliko premalo poznajo in se tudi v svoji modrosti ne ozirajo na svarilne nasvete starejših, bolj izkušenih mož njih lastne stranke.

Ko se mi starejši koroški Slovenci spomnimo na narodno delo in narodno navdušenje za par desetletij nazaj, ko so bili v ospredju, na čelu narodnega dela še sedaj živeči starejši duhovniki, kakor preb agi rajnki Lambert Einspieler in posvetnjaki, kakor Vekoslav Legat, zazebe človeka v dno duše, in si želimo tiste čase skupnega narodnega dela in narodnega navdušenja nazaj.

Pač se je že za časa rajnega Legata hotela pojaviti klika in je na nesramen, nezaslišan način napadla Legata, ga proglasila za brezverca, liberalca in mu hotela odjesti bori vsakdanji kruh, da se je nato odtegnil javnemu političnemu delovanju, pa zmagali so za nekaj časa zopet trezneje misleči možje.

V novejšem času, v pretečenem letu, je začela ta klika zopet vzdigati svojo glavo, začela je slikati hudiča na steno tako dolgo, da je res prišel, pa ne od strani takozvanih slovenskih koroških liberalcev, ampak iz njih lastne stranke, ko so začeli sami brez vsakega pravega povoda delati proti naši vzorni šolski družbi sv. Cirila in Metoda, razbijati naše Ciril - Metodove podružnice, slikati to družbo kot brezversko, celo framazonsko, da že njih pristaši izjavljajo, da pošljejo svoje otroke rajši v kako šulferajnsko šolo, kakor pa v šolo Ciril - Metodove družbe.

In »vodstvo« naše oficijalne koroške slov. politike zdaj vpije, kriči ter se dere na vse grlo, da hočejo kranjski liberalci zanesti svoj liberalizem in z njim razdor na Koroško, medtem ko so edino samo oni krivi nesporazumljenja in razdora, ki je nastal na Koroškem, ker jim vsi rodoljubi brez razločka ne pomagajo pri njih herostatskem početju.

Takih hinavcev in brezvestnežev se menda najde samo še na Koroškem.

Koliko vpitja je bilo svoj čas, kako so se tedaj pridušali ti »voditelji« pred leti, ko so nas prodali k ojski klerikalci po njih dr. Šusteršiču našim narodnim sovragom, Nemcem, ko se je naredila volilna reforma za državni zbor, zdaj so pa zlezli vsi ti naši »voditelji« Šusteršiču pod suknjo.

Ali mar mislijo, da je naše slovensko koroško ljudstvo tako zabito, da tega ne opazi, ne vidi in ne zna samostojno misliti?

Gospodje, »naši« narodni »voditelji« naj delajo le še naprej tako imenitno politiko in prepričani so lahko, da jih bo vedno pravična zgodovina sodila kot **grobokope Koroškega slovenstva.**

Deželni zbor kranjski.

XIX. seja.

Ljubljana, 14. januarja.

(Konec.)

Proračun deželne prisilne delavnice.

Proračun za leto 1910. izkazuje po predlogu deželnega odbora skupne potrebščine 239.461 K, skupnega pokritja pa 191.222 K, torej 48.239 K primanjkljaja, ki ga pokrije deželni zaklad. Iz potrebščin navajamo 16.747 K kot plače uradništva, 98.199 K pa za pazniško osobje, za zunanjo stražo zavoda 2900 K, za hrano prisiljencev 34.000 K, za kruh 20.000 K, za obleko, perilo in obutev 7.400 K, za cerkvene potrebščine 342 K, stroški delovršbe 48.254 K, lonesek k pokojninskemu zakladu 11.422 K, stroški za prisiljenke v lankoviškem zavodu in drugje 9400 K. Iz pokritja navajamo 111.100 K dohodkov delovršbe, 69.200 K povračil za oskrbovanje, zdravljenje in pokopavanje.

Finančni odsek (poročevalec poslanec grof M a r g h e r i) predlaga, da naj se ta proračun odobri.

K besedi se oglasi poslanec d r I v a n O r a ž e n, ki pravi, da znaša deficit visoko svoto 48.239 K. Dežela bo pač prišla do vprašanja, ali naj dežela še vzdržuje tak zavod s tolikim deficitom ali ne. Saj je vendar država v prvi vrsti vezana na to, da skrbi za javno varnost. Ali to niso vprašanja, ki bi bila sedaj aktuelna. Opozoriti pa hoče na razne nedostatke. Marsikaj bi se dalo prihraniti, ako bi deželni odbor vplival na sodnije in na dotične komisije, da ne bi te pošiljali ljudje v prisilno delavnico, ki niso zmožni za delo. Sodnije pošiljajo večkrat bolne ljudi, pohabljene, ki niso zmožni za delo. Če zdravnik napravi spričevalo, da tak človek ni sposoben za delo, se večkrat zgodi, da taki ljudje, zlasti tržaško namestništvo je tu jako počasno, po 10 do 12 tednov leže v bolnišnici zavoda, kar povzroča velike stroške. Veliko prisiljencev je tudi, ki so zmožni le za nekatera dela. Taki ljudje zbole. Deželna bolnica se boji takih ljudi. In tu je zopet Trst, odkoder ni odgovora. Taki ljudje naj bi se pošiljali v hiralnice. Zlasti je tudi treba prerediti stranišča. V nadaljnem opozarja na priprave za umivanje. Za umivanje so po sobah le sklede, v katerih se vsi umivajo, kar je jako nezdravo. Deželo ne bi stalo veliko, ako bi se napravili taki umivalniki, kakor so uvedeni v vojašnicah. Opozarja na razvado glede tobaka. Vsak prisiljenec dobi na mesec 8 zavojev tobaka. Kdor ni kadilec, ga prodaja drugim. Največ kade navadno že napol jetični. Potem pa bolehajo. Prisiljenci imajo v svoji posesti nože. Reklo se bo, da jih imajo za rezanje kruha. Ali večkrat se je že zgodilo, da je bil napaden kak paznik. Kruh lahko lomijo in jim zato ni treba noža. Oddelek korigendov je naravnost sramota in je le želeti, da se odpravi. Sobe za korigende so premajhne. Ljudje, ki pošljejo korigende v prisilno delavnico, mislijo, da se bodo naučili kake obrti, a to je nemogoče, ker je izvrševanje obrti popolnoma pravilno prepovedano. V nravstvenem oziru pa tudi posebno pri mladih ljudeh slabo vpliva. Saj se večkrat zgode hudodelstva po § 129 kaz. zak. Ne očita upravi ničesar, krivda je pač le v sistemu. Za kazen se uporablja v prisilni delavnici še privezovanje.« Ta kazen je naravnost nečloveška, tako deprimujoča, da se je več prisiljencev po prestani kazni obesilo. Ta kazen naj se pač odpravi. — Glede uradnikov priporoča, da naj bi se odpravile provizije, ki jih dobivajo od delovršbe, da ne bi morali nositi očitanja, da morajo prisiljenci delati zanje. Zgodilo se je že, da je prisiljenec naravnost očital uradniku, da ga je zato kaznoval, ker ni dovolj naredil, da bi bil več zaslužil. — Končno zahteva, da se odpravi dvojezični napis in ostane samo slovenski. Zapisniki se vodijo samo nemški, to naj se odpravi, saj je vendar dežela slovenska. »Govoril sem popolnoma sine ira et studio« in želim le, da bi deželni odbor to kolikor mogoče upošteval!«

Za njim govori posl. grof B a r b o, ki je izrazil zahvalo predgovorniku na podatkih in menil, da naj bi bil predgovornik to svoj čas sporočil deželnemu odboru, ko je bil še hišni zdravnik v prisilni delavnici. Če bi se odpravila prisilna delavnica, bi se morali prisiljenci pošiljati drugam, kar bi bilo še dražje. V jezikovnem vprašanju pravi, da ne bi bilo človeško, če ne bi ljudje, ki ne znajo slovenski, ne mogli govoriti svojega materinega jezika. Se popolnoma strinja s predgovornikom glede umivalnikov in stranišč. Razmere so naravnost grozne. Ravno tako tudi glede sobe korigendov. Glede korigendov pod 14 leti je deželni odbor sklenil, da se ne internirajo v prisilni delavnici, temveč oddajo v salezijanski zavod na Rakovniku. V prihodnjem zasedanju se predloži zbornici načrt preuredbe zavoda za korigende. Ni za odpravo kazni privezanja. Strinja se s predgovornikom za odpravo provizij.

Posl. **Lenarčič** govori v namenu, da bi se nekoliko zmanjšal deficit prisilne delavnice. Spominja se časov, ko je bila prisilna delavnica v boljšem položaju, ko je bila še aktivna. Število prisiljencev se je zvečalo, plače osobja pa so se tudi zvišale skoraj za polovico. Vzdrževalni stroški pri nas so manjši, kakor povsod drugod. Druge dežele računajo za osebo 1 K, pri nas pa le 90 vin. Če se ta znesek zviša na 1 K, bi znašalo to 7000 K na leto, kar je gotovo vredno upoštevanja. Prisiljenci naj bi se, da se odvrne neljuba konkurenca z obrtništvom, uporabljali za kmetijska dela. Prisilna delavnica naj bi si napravila lastno ekonomijo. V bližini Ljubljane naj bi se nakupile primerne parcele, ki bi naj jih prisiljenci obdelovali. Tako bi se prisiljenci kmetskega stanu ne odtujili svojemu delu. Deželni odbor naj bi se bavil s tem vprašanjem.

Oglasil se je nato posl. dr. O r a ž e n: Konstatiram formelno, da sem govoril popolnoma mirno, dočim mi je odgovarjal poslanec, referent grof Barbo zelo pikirano. Saj je on vendar referent, in bi se moral sam brigati za te stvari. Čudno, da mi ni očital, da sem jaz kriv deficita. — Odgovarja potem na razna izvajanja grofa Barba glede kajenja in drugih stvari. Čudi se, da je celo simulante priveđel v boj proti zdravniku. Glede privezovanja je kot zdravnik mnenja, da se samo pijanih ljudi ne sme privezovati, kar je prej omenil grof Barbo.

Na kratko je še odgovarjal grof Barbo, na kar je bil po zaključni besedi poročevalčevi sprejet odsekov predlog.

Proračun deželnokulturnega zaklada.

Proračun deželnokulturnega zaklada za l. 1910. po predlogu deželnega odbora izkazuje **dohodkov:**

Obresti začasno naloženih denarjev 320 K, glob 3000 K, iskupil za lovske karte 14.000 K, skupaj 17.320 kron;

stroškov pa:

Prispevek za kmetijsko šolo na Grmu 4800 K, stroški za kulturne namene 10.400 K, razni stroški 2120 K, skupaj 17.320 K.

Dohodki in stroški se krijejo.

Finančni odsek (poročevalec posl. P o v š e) predlaga:

Proračun deželnokulturnega zaklada za l. 1910. s potrebščino 17.320 kron in s pokritjem v ravnotolikem znesku se odobri.

Od proračunjene potrebščine 17.320 K se določi znesek 15.200 K za porabo v kulturne namene, znesek 2120 K pa za razne stroške. Znesek 4800 K za prispevek za kmetijsko šolo na Grmu se črta. — Sprejeto brez debate.

Proračun grmskega zaklada.

Proračun, ki ga je predložil finančnemu odseku deželni odbor, izkazuje 34.049 K potrebščin, 20.400 K pokritja, torej 13.649 primanjkljaja; ki bi naj ga pokril deželni zaklad.

Finančni odsek je te številke precej povišal, tako da izkazuje sedaj proračun skupne potrebščine 62.942 K, pokritja pa 13.886 K, torej 49.056 K primanjkljaja.

Določenih je 39.005 K za šolo, 9700 K za internat, 10.437 K (izredno) za šolsko gospodarstvo in 3800 K prispevka k pokojninskemu zakladu. Med pokritjem je 4800 K državne podpore, 400 K šolnine, 4686 K dohodov internata in 4000 K prebitka pri šolskem gospodarstvu.

Primanjkljaj v znesku 49056 K pokrije deželni zaklad.

Za tekoče redno gospodarstvo se ne sestavi proračun, ker bi bile številke preveč negotove, na drugi strani bi se pa tudi s tem oviralo prosto gibanje uprave, kar ne bi bilo v korist stvari.

Finančni dosek predlaga:

Proračun za leto 1910. s potrebščino 62.942 K, pokritjem 13.886 K, torej primanjkljajem 49.056 K, ki ga pokrije deželni zaklad, se odobri.

Deželnemu odboru se naroča, da po poteku šolskega leta predloži deželnemu zboru posebno poročilo o delovanju (napredku) grmske šole posebno pa izkaz o predizobrazbi, domovinski pristojnosti in napredku gojencev in obenem poroča, kake poklice so si izbrali gojenci šole oziroma zimskih tečajev, ki so dovršili šolo oziroma tečaje.

Sprejeto brez debate, dasiravno je zaradi nepazljivosti glasovalo »za« komaj 10 poslancev.

Podpora.

Frančiška Tomazin, vdova po pazniku prisilne delavnice je vložila tri prošnje za podaljšanje miloščine.

Finančni odsek (poročevalec poslanec grof M a r g h e r i) predlaga, da se dovoli prosilki za leta 1910, 1911 ni 1912 miloščina letnih 240 K.

Sprejeto brez debate.

Podkovska šola v Ljubljani.

Od leta 1848. sem v Ljubljani obstoječo podkovsko šolo, s katero je združena tudi živinozdravnišnica, vzdržuje s pomočjo državne podpore c. kr. kmetijska družba, ki je sosebno tudi lastnica posestva, kjer sta nastanjena omenjena zavoda.

---

ga! S tem bi bilo — tudi — vsakomur ustreženo in pravopis bi bil idealen, ker bi se nihče ne mogel ob njem spotikati...

Urezal se je g. A. K. s trditvijo, da je »naša sedanja ortografija glede adjektivov„ izpeljanih od besed, ki pomenjajo narode, jezike in kraje, stara že najmanj — pol stoletja«. Sicer se glasi že prihodnji njegov stavek skromneje, češ: »Vsaj zadnjih trideset let se v tem oziru ni spremenilo nič (!)«. A še ta vsebuje debelo neresnico; saj so tozadevna pravila **stara šele okroglih — deset let,** a do edinstva nisa pripomogla in slavna »sedanja ortografija« je le v tem oziru stara že »pol stoletja«, da je glede nje v naši pisavi **že pol stoletja** vladal — nered in vlada še dandanes kljub Škrabčevim, ozir. Levčevim pravilom. Pisano nahajamo vse povprek: Triglavski, triglavski, Dolenjski in dolenjski (griči), Slovensko in slovensko (ozemlje) itd.; pri nekaterih samostalnikih pa se piše pridevnik vedno z veliko, n. pr. pri Grintavcu in Stolu!! Le nepoznanje razmer je moglo biti povod, da me je g. A. K. že dvakrat pozval: quieta non movere! Tu ni prav nič »quieta«! Jaz hočem: **confusa** amovere! Vrhu tega naj izvoli g. A. K. uvaževati, da sem izrek »quieta« itd. baš jaz (po Maretiću) vpeljal v presojo pravopisu v tisti dobi, ko je bil g. A. K. »Zvonov« urednik! **Jaz sem pokazal pot, po kateri se more igraje priti do nedvomnega edinstva; s tem je storjena dolžnost napram naši vedi.** Absolutnih novotarij nisem predlagal nikakih; le nekatera pogosto se nahajajoča beseda se zdi na prvi hip temu in onemu očesu malo čudna; v nekaj dneh bi se je navadili in »čitajoče občinstvo« bi kaj novega sploh ne opazilo. Velika usluga pa bi bila storjena učeči se mladini, sploh bodoči generaciji za vse čase. Deloma so predlogi že uveljavljeni; ako ne prodro vsi, ne bo moja krivda in ne moja žalost.

Svojih nazorov ne vsiljujem nikomur; a izvajam jih v svojem krogu kot urednik, ker sem po enoletni izkušnji spoznal **ta načela za edina, ki me obvarujejo vseh zadreg** pri stotini imen, ki mi prihajajo pod pero. To je moja pravica in dolžnost, ki mi gre prav tako, kakor je nisem odrekal g. A. K., ko je kot urednik prikrojal jezik po svoje.

Zavračam pa kot nehonetno tisto vsiljivo zadiranje v filologe, zlasti ako se dotičnik sam kot nepoklicanec vsiljuje med — filologe. Še odločneje pa zavračam bahate pozive a la: »Ko bi bil dr. Tominšek kdaj čital kakšno nemško listino iz 17. ali 18. stoletja« itd. Ne bom mu našteval, kake listine iz vseh dob sem že jaz čital; a to mu povem, da mi je listina le tedaj kaj vredna, če najdem v njej kako životvorno idejo, da se o vprašanju, o katerem mi je govoriti, tudi poučim. To je dolžnost raziskovalca in presojevalca; registrovanje listin je prevažna naloga arhivarjev. — Zdaj je, upam, zadeva kolikor toliko pojasnjena; svoj razgovor z g. A. K. pa zaključujem s pozivom, naj se pridruži planincem in sotrudnikom »Slov. Plan. Vestnika«, potem se o pravopisu še lahko razgovarjava. Ker pa bi nadaljnji razgovori v občinstvu ne zbujali nikakega zanimanja, povabim gospoda A. K., da se obrača na me osebno; o priliki naj gre z menoj v »Aljažev Stolp«; tam z menoj sedeč, mi bo brez dvoma priznal, da igra ta »stolp«, čeprav je majčken, »v topografiji Slovenskega ozemlja tako važno vlogo«, da ga moram pisati »Stolp«.

Urednik »Slov. Plan. Vestnika«.

O p o m n j a u r e d n i š t v a: Po naši sodbi je stvar sedaj vsestransko tako pojasnjena, da si lahko vsakdo napravi svojo sodbo. Naše mneje je, da vsa ta stvar ne bo rodila drugega sadu, kakor da bo nastalo nekaj novih zmešnjav. Naravno je, da priznavamo vsakemu znanstveniku pravico zastopati svoje prepričanje, a dokler kaka pravopisna novotarija ni pripoznana, bi se po naši sodbi ne smela praktično uveljaviti. Kam bi pa prišli, če bi vsak urednik tako delal, kakor urednik »Planinskega Vestnika«, ki je kratkomalo upeljal v ta list svoj pravopis? O stvari sami bodi za sedaj in samo z ozirom na naš list povedano naslednje: Glede vprašanja, kako naj se pišejo zložena krajevna imena, je doslej vladalo nesoglasje. Eni so zagovarjali obliko »Kranjska Gora«, »Novo Mesto« itd., drugi zopet obliko: »Kranjska gora«, »Novo mesto«. Zagovorniki obeh oblik so navajali enako tehtne razloge. Z ozirom na to nasprotje bi želeli, da izrečejo svoje mnenje dež. šol. nadzornik L e v e c, prof. dr. M u r k o in prof. dr. Š t r e k e l j, gotovo najbolj merodajni slovenski jezikoslovci. Kakor bodo ti odločili, tako bo v prihodnje pisal naš list. — Dalje »Plan. Vestnik« je uvedel pisavo »Aljažev Stolp«, »Kamniška Koča« itd., češ, da so to tudi krajevna imena. Nam se zdi, da to niso krajevna imena. Ker se bodo mogla taka imena rabiti le dokler stoji tam po Aljažu imenovani stolp itd. Sklicevanje na »Slov. Matico« in prof. Potočnikovo knjigo nič ne odloči, ker »Matica« še dolgo ne bo imela take avtoritete, da bi bila pisava njenih knjig merodajna. Najhujša vseh novotarij, ki jih je uvedel dr. Tominšek, je pa ta, da piše adjektive, izpeljane iz besedi, ki pomenjajo narode in jezike, z veliko začetnico. Na pr.: »Slišal sem Rusko govoriti«. Tako ne piše noben slovanski narod, tako ne pišejo ne Nemci, ne Francozi, ne Italijani in ob sebi se razume, da za naš list to pisavo absolutno odklanjamo. In s tem basta.

Sladki spomini na staro čitalnico...

Črtica; priobčil D a n i l o.

Kdo se je ne spominja stare čitalnice, zibeli slovenskega gledališča?

Tempora mutantur!

— — — — — — — — — — — —

Bila je prava igračica, mala mačica. Nagajiva in živa kakor vreteno, sivooka z rimskim noskom in belimi zobki.

Grizla je tudi in močna je bila; marsikateri je občutil njeno pest. Ako smo igrali zastavno igro »Pfänderspiele« — ni hotela poljubljati, ako se ji ni zdelo.

Plesala pa je rada. Hodili smo na maskerade in tudi doma ali pri znani rodbini z večjimi hčerami in tetko »igralko« Dragojilo Vrtnikovo smo večkrat prirejali enake večere. Imela je mnogo čestilcev. Dijaki so ji prepevali podoknice in kadar smo šli skupaj na sprehod v Prule, ji je sledilo polno dijakov »trabantov«, kakor roj čebel.

Mislil sem: to igračo predstavim našemu doktorju.

Jaz sem bil tačas pokrovitelj slovenskega gledališča, vodil sem režijo, zbiral igralce i. t. d. Kadar je kaka naša igralka potrebovala elegantnih toalet, prosjačil sem za-

Ker je svojčas c. kr. kmetijska družba izrekla, da jej v bodoče ne bo več mogoče pod dosedanjimi pogoji vzdrževati podkovske šole in da bi jo morala opustiti, če se ji ne zagotovijo iz javnih sredstev podpore v visokosti letne potrebščine zavoda in pa enkratni prispevki za popravo poslopij, je c. kr. deželna vlada po naročilu c. kr. poljedelskega ministrstva v svrho pretresovanja zadevnih vprašanj, posebno pa vprašanja glede prihodnjega vzdržavanja podkovske šole, odredila skupno posvetovanje zastopnikov deželne vlade, deželnega odbora, mestne občine ljubljanske in c. kr. kmetijske družbe.

Pri dotični enketi, ki se je vršila dne 6. februarja l. 1906., je zastopnik deželnega odbora, deželni odbornik Povše izrekel, da je dežela pripravljena prispevati z $^1/_3$ k stroškom poprave in pa k vzdrževalnim stroškom podkovske šole in živinozdravnišnice s pridržkom, da bode končno sklepal o tem visoki deželni zbor tedaj, ko bodo izgotovljeni dotični proračuni.

C. kr. kmetijska družba je nato sestavila proračun o letni potrebščini podkovske šole in živinozdravnišnice ter nov organizacijski štatut in njeni red, ki se je končno odobril.

Deželni odbor je predložil svoje poročilo deželnemu zboru in sedaj predlaga finančni odsek (poročevalec posl. grof M a r g h e r i):

Deželni odbor se pooblašča, da izplača c. kr. kmetijski družbi za vzdrževanje podkovske šole v Ljubljani znesek 2000 K iz deželnokulturnega zaklada za sedaj za dobo petih let pod pogojem, da se sestavi kuratorij, v katerem bo dežela primerno zastopana.

K besedi se oglasi posl. T u r k, ki z veseljem pozdravlja predlog, da dežela prispeva k vzdrževanju te šole, ki je v korist ne samo mestu Ljubljani pač pa še tembolj deželi. Podpora naj se dovoli pod pogojem, da šolo in živinozdravnišnico ureditev sedanjim primeram primerno. Za sedaj ne predlaga zvišanja doneska, pač pa si pridrži pravico zato v poznejšem času.

Poročevalec pripominja, da se šola in živinozdravnišnica uredi popolnoma moderno in priporoča predlog finančnemu odseku.

Sprejeto.

Proračun gledališkega zaklada.

Po poročilu deželnega odbora izkazuje proračun gledališkega zaklada za leto 1910 potrebščine 25.074 K, pokritja pa samo 1650 K, torej primankljaja 23.424 K. Potrebščina se razdeli na režijske stroške v znesku 10.614 K, stroške za gledališko poslopje v znesku 6860 K, za hipotečni dolg obresti 4396 K, amortizacijski obrok 2704 K in raznih stroškov 500 K.

Finančni odsek (poročevalec posl. Kobi) predlaga: Odobri se proračun gledališkega zaklada za l. 1910 s potrebščino v znesku 25.074 K in s pokritjem v znesku 1650 K, torej s primanjkljajem v znesku 23.424 K, ki ga pokrije deželni zaklad.

Nadalje predlaga odsek sledečo r e s o l u c i j o:

»Deželnemu odboru se naroča, da prouči vprašanje, ali bi ne kazalo, da se zavarovanje vseh deželnih poslopij proti požaru opusti in ustanovi poseben zavarovalni zaklad, ter o tem poroča v prihodnjem zasedanju.«

K besedi se oglasi nato poslanec dr. T r i l l e r: Iz poročila referenta smo se prepričali, da je deželno gledališče v veliko breme deželi. Vendar pa je naše deželno gledališče s strani slovenske muze zelo važna panoga naše narodne kulture in zasluži žrtev, ki se žrtvuje zanje. Zdi se mi pa, da bi dežela mogla tej svoji nalogi tudi zadoščati, ne da bi ostala še nadalje lastnica gledališkega poslopja. Razmere so se pač tako izpremenile. Nemci si grade ali zgrade svoje lastno gledališče in deželno gledališče bo ostalo zgolj za slovenske predstave. Slovenske predstave v deželnem gledališču pa se vzdržujejo sedaj, kar je notorično znano, v prvi vrsti s pomočjo ljubljanskega mesta. Priznati se mora, da ljubljansko mesto naravnost krvavi za slovensko gledališče. Zato pa mislim, da je vsega uvaževanja vredno vprašanje, ali ne bi dežela odstopila gledališkega poslopja v last mestni občini. Resnica je, da se mestna občina ne trga za tako danajsko darilo, ali ker je sedaj vzdrževanje slovenskih predstav skoraj izključno v njenih rokah, bi ji bilo morda tudi lažje in cenejše vzdrževanje gledališkega poslopja, kakor pa deželi, in dežela bi bila s tem tudi znatno razbremenjena.

Nekaterim gospodom je že znano, da se je že obrnil deželni odbor na mestno občino z neobveznim vprašanjem, ali bi in pod kakimi pogoji bi mestna občina prevzela gledališko poslopje. Mestna občina je odgovorila, **da je pripravljena prevzeti gledališko poslopje z dolgom v okroglem znesku 100.000 K.** Prevzela bi obrestovanje in amortiziranje dolga ter vzdrževanje poslopja. Ta ponudba pa se je zdela deželnemu odboru nesprejemljiva, meni se pa zdi nesprejemljiva samo na prvi pogled. Vrednost gledališkega poslopja je namreč le — **fiktivna.** Dokler služi poslopje svojemu namenu, slovenskemu gledališču, ima pač svojo vrednost, ko pa ne bo več služilo temu namenu, ne bo donašalo nič. Za skladišče ali kaj podobnega se ne more porabiti.

Mislim, da bi se le lahko našla pot, ki bi bila všeč mestu in deželi, na katerem bi se mogla srečati in prepričan sem, da bi bilo to le v veliko korist slovenski dramatiki, če odstopi dežela gledališko poslopje ljubljanskemu mestu, ki je tisti faktor, kateri je vprvi vrsti poklican v to in ki že itak s svojimi krvavimi žrtvami vzdržuje slovensko gledališče.

Končno pa morda pri tej stvari nastane vprašanje, ali ni ta zadeva postala »politikum«. Slovenske predstave prireja sedaj v deželnem gledališču »Dramatično društvo«. Začela pa je tudi s slovenskimi predstavami in sicer z lepimi uspehi tudi »Krščanskosocialna Zveza«. Jaz nimam nič proti temu, če bi se pri prevzetju gledališkega poslopja po mestni občini postavila v pogodbo izrecna določba, po kateri bi se dnevi predstav pravično in primerno razdelili tako, da bi jih v zadostni meri dobila tudi »Krščanskosocialna Zveza«. Seveda bi se tedaj, če bi se oglasila tudi še kaka druga organizacija, ki bi se bavila z dramatiko, morebiti v okvirju socialne demokracije, tudi tej organizaciji morala priznati enaka pravica. Čimveč konkurence je namreč na polju umetnosti, tem boljše je za stvar samo. Zato predlagam sledečo

resolucijo:

»Deželnemu odboru se naroča, da zopet vpelje oziroma nadaljuje pogajanja s mestno občino ljubljansko glede izročitve gledališkega poslopja v last mestne občine ljubljanske in poroča deželnemu zboru čim hitreje o uspehih teh pogajanj.«

Poročevalec posl. K o b i pripominja k predgovornikovim besedam, da je bila ta zadeva že izročena finančnemu odseku, ki pa se še ni posvetoval o njej. Znan mu je tudi odgovor mestne občine. Prečita dotični odstavek dopisa mestne občine, v katerega pa se je vrinila pomota, da mestna občina prevzame gledališko poslopje **brez dolga.** Ko poslanci narodno-napredne stranke kličejo, da je to n a p a č n o, je hitro postalo gospodu poročevalcu vroče in začel je razburjeno kričati, da tako stoji v dopisu. Pokazal je dopis tudi poslancu dr. Trillerju, ki je konstatiral, da je v dopisu res napaka, da je občinski svet skleni! tako, kakor je on prej omenil v svojem govoru.

Poročevalec posl. K o b i prizna nato, da je v slabem položaju, dr. Tavčar da je itak že rekel, da so mu izročili napačni referat. Potem je pa trdil, da izobraževalna društva po deželi prav lepo uspevajo, čeprav nimajo nobene podpore. **Na Borovnici so tudi priredili predstavo, katero so prišli gledat ljudje celo iz Ljubljane, ki je prav lepo uspela, dasiravno ni društvo imelo nič podpore od ljubljanskega mesta.** Cela zbornica se smeje. Klici: »Pa vendar ne bodete primerjali vašega izobraževalnega društva z deželnim gledališčem! Slovensko gledališče je velike važnosti za celo Slovensko! — **Dr. Tavčar je le imel prav!«)**

Pri sledečem glasovanju je bil sprejet predlog finančnega odseka, odsekova resolucija in tudi **resolucija, ki jo je predlagal poslanec dr. Triller.**

Ko je poročevalec posl. K o b i zapustil poročevalsko mesto, so mu njegovi pristaši ploskali. Ker so se pa obenem tudi prav prisrčno smejali, pa ne vemo niti mi niti najbrž tudi ne gospod poslanec K o b i, koliko resnosti je bilo v tem odobravanju. In še pozneje, ko se je obravnaval že drug predmet, se je čul iz raznih grnč vesel smeh in besede dr. Tavčarjeve: »**Čist ta prav teater!**«

Izreja mladih bikov.

Nato priporoča v imenu finančnega odseka posl. grof B a r b o svoj samostalni predlog v zadevi izreje mladih bikov v svrho pospeševanja domače živinoreje.

Finančni odsek predlaga:

Deželnemu odboru se naroča v svrho izreje mladih bikov, ki naj se po dosegi zmožnosti za plemenjenje oddajo kranjskim živinorejcem, v prvi vrsti živinorejskim zadrugam, napravi pristava za izrejo mlade živine. V ta namen se deželni odbor pooblašča, da nakupi, če mogoče, v hribovju ležeče posestvo, ki bi se mu zdelo pripravno in ki ima dovolj velike pašnike, da napravi potrebne hleve in ukrene vse, kar je potrebno za racionelno in vzorno upravo. V ta namen se deželni odbor pooblašča, da najame posojilo do zneska 100.000 K, ki naj se obrestuje največ, s $4^3/_4$ % in se vrne v 10 do 20 letnih obrokih.

Po poročilu poročevalca se ob 12·55 prekine seja do 4. popoldne.

* * *

Nadaljevanje seje.

Deželni glavar zopet otvori sejo ob 4·6 pop. v navzočnosti 7 poslancev, konstatira sklepčnost ob 4·8 pop. ter podeli takoj besedo posl. D e m š a r j u, ki govori za predlog posl. grofa Barba. Je za to, da se na grmski šoli naredi poskus z izrejo bikov za Dolenjsko. Za Gorenjsko bi bila stvar predraga. Naj bi se rajši subvencijonirali živinorejci, ki se bavijo z vzorno živinorejo.. Dežela, ki ne more biti lesorejec, kar se je pokazalo v zadnji seji, more še tem manj biti živinorejec. Stvar bi bila predraga. Nima nič proti temu, ako kaka živinorejska zadruga napravi tako pristavo in jo dežela podpira. Ko se bo deželni odbor bavil s to zadevo, naj se posvetuje s praktičnimi kmetovalci. Predlaga, naj se predlog finančnega odseka odstopi deželnemu odboru, da vprašanje temeljito prestudira in poroča deželnemu zboru.

K predlogu govori nato poslanec L e n a r č i č. Opravičiti hoče kmetijsko družbo, kateri se je očitalo, da je bike plemenjake nakupovala izven dežele. A storiti je morala to, ker je vsled državne podpore vlada zahtevala, da se take plemenske živali nabavijo izven dežele, češ da jih v deželi ni najti. Pozneje je družba večkrat v deželi iskala takih živali, pa jih ni bilo dobiti. Dežela je res kmetska dežela, ali pravih živinorejcev je pa silno malo v deželi. Sedaj smo na pravem potu do povzdige živinoreje. Vsa dosedanja dela so ostala skoraj brezuspešna, ker ni bilo pravega zanimanja zanja pri kmetu. Največjega uspeha pričakuje govornik od živinorejskih zadrug, ki vpeljujejo sistem v živinorejo. Govorniku prija misel predgovornika, da naj dežela subvencionira živinorejce, ki vzrejajo plemensko živino. Ali tako ne bomo prišli kmalu do uspehov. Pozdravlja z veseljem misel, da bi se napravila pristava za izrejo plemenjakov, kajti le tako bo mogoče v živinoreji, posebno pri prodaji živine doseči dobrih uspehov. Strinja se z vsebino predlagateljevega predloga, ne pa z njegovo obliko, kar zahteva nakup posestva. Namesto nakupa, naj bi dežela vzela v zakup tako posestvo, bi bila stvar cenejša. Kajti v takem slučaju, ako se v kraju živinorejci sami začnejo zanimati za stvar, lahko dežela potem njim prepusti stvar. Ako bi bilo pa posestvo kupljeno, ga pa dežela ne more kar čez noč prodati in opustiti. Priporoča, da bi se tudi poročevalec sprijaznil s tem predlogom in mu pritrdila tudi zbornica. (Odobravanje!)

Obema govornikoma odgovarja poročevalec, ki trdi, da v deželi ni plemenske živine, kolikor se je rabi. Ostane pri svojem predlogu.

Kprejme se predlog posl. D e m š a r j a.

Cesta Velike Brusnice - Gabrje.

Županstvo občine Brusnice je vložilo prošnjo za uvrstitev občinske ceste Velike Brusnice - Gabrje med okrajne ceste.

V imenu upravnega odseka predlaga poročevalec posl. P i b e r:

Prošnja županstva občine Brusnice, da se uvrsti med okrajne ceste obč. cesta Velike Brusnice - Gabrje, se odstopi deželnemu odboru, da z ozirom na važnost te cestne proge zasliši okrajni cestni odbor novomeški in v prihodnjem zasedanju predloži dotični zakonski načrt v končno sklepanje.

Predlog priporoča tudi poslanec D u l a r. Sprejeto.

Kmetijske šole.

Poslanci R a v n i k a r in tovariši so vložili sledeči samostalni predlog:

»Po zgledu grmske šole na Dolenjskem ustanovita se taki šoli tudi za Gorenjsko in Notranjsko.«

Upravni odsek (poročevalec poslanec P i b e r) predlaga:

Naroča se deželnemu odboru, da proučuje v koliko bi bilo mogoče ustanoviti kmetijske šole tudi na Gorenjskem in Notranjskem. Dokler pa se to ne more izvršiti, naj se ozira pri podelitvi deželnih podpor ali deželnih podpor ali ustanov za obisk zimskih šolskih tečajev na deželni šoli Grmski na prosilce iz Gorenjske in Notranjske.

Deželni glavar združi obenem s tem predlogom tudi poročilo upravnega odseka o poročilu deželnega odbora glede ustanovitve kmetijske šole za Gorenjsko iz leta 1902, ki se glasi:

Z ozirom na druge enake sklepe in preustrojtev deželne kmetijske šole na Grmu je poročilo deželnega odbora o ustanovitvi kmetijske šole za Gorenjsko iz leta 1902 smatrati rešenim.

Naroča se pa deželnemu odboru naj svoje studije glede ustanovitve posebne šole na Gorenjskem še nadalje vrši in svoječasno poda o tem svoje poročilo in nasvete.

Posl. R a v n i k a r se strinja z odsekovim predlogom. Samo naj stvar ne ostane na papirju.

Posl. L e n a r č i č omenja besedi, da se je imenovala grmska šola kot nekak poskus. Če se ta obnese, potem bo tudi prilika govoriti o ustanovitvi samostojne kmetijske šole za Gorenjsko. Spominja se zgodovine vprašanja kmetijske šole za Gorenjsko. Mislilo se je svoj čas na razne tečaje, mlekarske itd. Treba pa je tudi individualnega pouka, od kmetije do kmetije. Ne stavi konkretnega predloga, opozarja pa na konkretna društva v drugih deželah, ki vzdržujejo potovalnega učitelja, ki poučuje od kmetije do kmetije. Najtežje je namreč prenesti teorijo v prakso. Kmetijstvo je najtežja panoga narodnega gospodarstva in zato je treba za uspešno kmetovanje res individualnega pouka na licu mesta, prilagojenega razmeram tistega kmetovalca samega. Ustanovitev takih kmetovalnih društev je nujno potrebna, da ne bo dežela vedno bolj prizadeta. Strinja se torej z odsekovim predlogom, da naj se ne ustanavljajo nove kmetijske šole.

Poročevalec posl. P i b e r povdarja potrebo kmetijske šole za Gorenjsko, a prizna, da je za sedaj ustanovitev take šole neizvedljiva. Potrebna bi bila za živinorejo, poljedelstvo, čebelorejo, sadjerejo, gozdarstvo itd. itd.

Kmetijska šola na Grmu nima pomena za Gorenjsko. Kako naj pa n. pr. na Grmu poučujejo v planšarstvu. Ravnotako kakor bi na Gorenjskem v kmetijski šoli hoteli poučevati o vinarstvu, trtoreji itd.

Tu naj pripomnimo, da je deželni odbor leta 1902 predložil deželnemu zboru popolen načrt za ustanovitev kmetijske šole na Gorenjskem. Določilo se je, da naj vzdrževalni stroški ne iznašajo nad 12.000 kron na letno, ustanovni stroški so bili proračunjeni na 24.200 K. Deželni odbor je napravil popolen organizacijski načrt. Vzelo bi se bilo v zakup posestvo na Gorenjskem. Na razpolago so bila posestva Martina Švegla v Recici, Vinka Jana v Gorjah in posestnice Wucherer v Lescah. Tako kakor je bilo leta 1902, je ostalo vprašanje še danes.

Poročevalec priporoča, da naj deželni odbor čimnajprej prestudira vprašanje na ustanovitev kmetijske šole na Gorenjskem.

Predloga odseka se sprejmeta soglasno. Ko je poročevalec poročal o vsakem predlogu posebej, kar je bilo proti enuncijaciji deželnega glavarja ob začetku razprave, je nastalo malo razburjenje v zbornici, ki pa se je kmalu poleglo.

Živinodravniško mesto za Trnovo pri Ilirski Bistrici.

Na tozadevni samostalni predlog poslanca R a v n i k a r j a in tovarišev glede ustanovitve živinozdravniškega mesta v Trnovem predlaga upravni odsek:

Deželnemu odboru se naroča, da se ozira pri namestitvi deželnih živinozdravnikov na Ilirsko-Bistriški okraj, ki je prepotreben živinozdravnika.

K predlogu govori posl. R a v n i k a r. Sprejme se odsekov predlog.

Šolski tečaji za odrasle.

Deželni odbor je leta 1902 predložil v tej zadevi deželnemu zboru poročilo, iz katerega posnamemo sledeče:

V letnem poročilu za leto 1898-1899 poročal je deželni odbor, da je c. kr. okrajni šolski svet v Krškem vpeljal pouk na ljudskih šolah za take odrasle, katerim ni bila dana prilika obiskovati šolo, ali kateri niso zadostno izšolani.

Na to je bilo v 10. deželnozborski seji z dne 24. aprila 1890 naročeno deželnemu odboru, da sporazumno s c. kr. deželnim šolskim svetom vpliva na to, da se taki učni tečaji vpeljejo tudi po drugih okrajih ter da naj bi se nagrade za tak pouk dajale iz državnih sredstev.

Na dotični dopis deželnega odbora odgovoril je c. kr. deželni šolski svet, da je že takrat, ko je c. kr. okrajni šolski svet v Krškem poskusil vpeljati šolske tečaje za odrasle, kateri poskus je obetal najboljše uspehe, prosil deželni odbor kranjski, da učiteljem, ki so poučevali v omenjenih tečajih, dovoli iz deželnih sredstev primerne nagrade pri tem posebno naglašajoč, da ni mogoče takih nagrad dovoliti iz normalnošolskega zaklada, ker bi to bilo nezakonito in tudi iz proračunskih ozirov nedopustno.

Deželni odbor je sicer priznal koristnost in narodnogospodarski pomen dotičnih tečajev, odklonil pa je naprošeno gmotno pospeševanje tega pouka sklicevaje se na preobtežitev deželnega zaklada in pa na to, da nima na razpolago dotičnega kredita ter je predlagal, da naj državna uprava prevzame stroške za to stroko poučevanja.

Ministrstvo za uk in bogočastje, na katero se je obrnil deželni šolski svet, prijavilo je deželnemu šolskemu svetu, da stavljenim nasvetom ne more ugoditi, ker nima na razpolago v to potrebnega kredita.

Deželni šolski svet je prosil, naj deželni odbor zadevo preloži deželnemu zboru. Ako dežela prispeva, se bo stvar dala urediti.

Poročevalec upravnega odseka posl. H l a d n i k izvaja, da je v deželi še mnogo analfabetov, od katerih gotovo veliko število želi pouka v čitanju, pisanju in računanju. Otvorilo se je že nekaj tečajev za analfabete, ki so dosegli prav dobre uspehe. Seveda je treba učiteljev, ki bi poučevali in jim dati zato primerne nagrade.

Posl. dr. T r i l l e r, pripomnja da se je naravnost začudil, ko je čital konec poročila, kjer se določa učiteljem nagrade 1000 K. Mislil je, da bi se moralo glasiti 10.000 K. Če je star na zdravi podlagi, naj se tudi potem uredi tako, da ne bo mogoče misliti na kako ironizacijo. Poročevalec sam je povdarjal, kake važnosti so taki tečaji. Stvar je torej res zdrava. Razmere po celi deželi so take, da bo skoraj povsod treba takih tečajev, tudi v Ljubljani. Ljubljanski občinski svet namerava postaviti v proračun za to točko 3000 K. Ker bo po deželi gotovo veliko takih tečajev, bo prišlo na enega učitelja, ki bi žrtvoval ves svoj prosti čas, komaj 10 K. Če se za druge stvari žrtvuje toliko, se tudi za to tako važno stvar žrtvuje nekaj več. Saj dežela ni v tako mizernem stanju, da no bi utrpela tega. Ker gotovo izobraževalno delo spada v kmetijski program večine deželnega zbora, naj pritrdi predlogu, da se za nagrade učiteljem

---

nju pri gospe Ravnikarjevi in ta nam je vedno iz zadrege pomogla.

Naš doktor je pa bil dr. Josip Stare; oboževatelj lepega spola, ravnatelj, vrhovni režiser, blagajnik in garderobar »Dramatičnega društva«. Imel nas je rad in mi njega. Kadar je praznoval god; pripravljali smo se že štirinajst dni, da ga razveselimo. Donašali smo mu cvetja, prirejali bakljade in podoknice. Prihajali smo mu voščit za god v kočijah; naše igralke v belih toaletah, vedno dekoletirane; igralci v frakih. Celo koncert smo priredili in deklamacijski večer.

On nam je to kvitiral s cvičkom in sijajno večerjo ali z opulentno južino.

Torej nekega dne pripeljem to gračico in jo postavim pred dr. Stareta s pristavkom:

»Naša bodoča tragedka!«

Nosila je še kratka krila. Naš doktor se je namuzal, pogledal preko očal in se nasmehnil.

Ali pri prihodnji predstavi je že nastopila.

Ime ji je bilo Sofija; rekli pa smo ji Zofka.

Stanovala je pri Sv. Jakobu v »Rue de Cloche« ali po domače v Zvonarskih ulicah; odtod njeno nekdanje gledališko ime.

Prihodnji gledališki listi pa so naznanjali novo zvezdo na slovenskem dramatičnem obnebju.

Sofija Zvonarjeva!

Udomačila se je hitro pri gledališču. Saj je bilo pa tačas pravo olimpijsko življenje pri slovenskem gledališču. Pustne dneve nas je povabil naš doktor na krofe in cviček.

Ko se vračamo veselo domu, jelo je snežiti, kakor da na nebu trgajo cunje.

Umaknemo se v naše dramatične sobe v stari čitalnici.

Tam je bilo prijetno, suho in gorko. Prejšnji dan je bil slavni Vodnikov ples z loterijo in dobitki; naše sobe pa so uporabljali za garderobo. V drugi sobi na omari stoji vatel visoka torta.

Kako, vraga, je prišla tu sem?

Sofka ugleda ta zvonik, me zavrti v svoji oholosti, jaz se zaletim v omaro in »hopla« torta se prekucne.

Škodo popravimo hitro.

Zavijemo polo belega papirja v podobo zvonika, nataknemo na vrh rdečo rožo torte, ki se slučajno ni razdrobila, postavimo ta zvonik na papirnato stojalo in vse na omaro.

Toda argusove oči, čitalniškega kustosa Češarka, so takoj opazile prevaro.

Zvečer na skušnji priropoče v sobo:

Nujaa, tu je pa grdun, pažeruhi, boste pa plačal . . .

Srečen posestnik te torte je bil trgovec Drušković, ki je z največjim veseljem poklonil torto novi vzhajajoči zvezdi, naši Zofki, seveda šele tedaj, ko torte že več bilo ni.

postavi v deželni proračun vsaj 5000 K.

Posl. Ravnikar je za 2000 K.

Posl. dr. Krek protestira proti načinu, kako se predlogi eskamotrirajo v zbornico. Predlaga, da se predlog upravnega odseka izroči finančnemu odseku.

Deželni glavar pojasni, da se mora v smislu opravilnika § 52. obravnavati vloženi predlog. Besedo ima le poročevalec.

Poročevalec pojasni, da se bodo tečaji začeli šele s pričetkom prihodnjega šolskega leta, da se svota 1000 kron porabi večinoma le za učila. Za prihodnje pa se bo predlagala večja svota. Sicer ne bi imel nič proti predlogu posl. dr. Trillerja. Nikakor pa ni odsek mislil ironizirati stvari.

Predlog upravnega odseka, ki se glasi:

»Za nagrade učiteljem, ki bi poučevali v šolskih tečajih za odrasle, se naj vpostavi v deželni proračun za leto 1910. svota 1000 K« — se izroči finančnemu odseku.

Pokončevanje škodljivih ptic.

Županstva občin Prevoje, Lukovica, Krtina, Rafolče in Spodnje Koseze so prosile za ustanovitev zakona glede pokončevanja vran in srak.

Upravni odsek (poročevalec posl. Hladnik) predlaga:

Upravni odsek te prošnje ne more priporočiti, ker s premijami za pokončevanje škodljivih ptic bi bil deželni zaklad prehudo zadet. Občine naj same kaj store glede pokončevanja teh škodljivk. Da se bode dobilo zato potrebno dovoljenje je poskrbljeno v novem lovskem zakonu.

Posl. dr. Krek (Dr. Tavčar »Naj se izroči finančnemu odseku!«) pripomnja, da lovski zakon še ni potrjen. Predlaga, da naj se sklene, da je predlog že sprejet s sprejeto proračunsko postavko iz leta 1909. za uničevanje škodljivih živali.

Poročevalec ostane pri svojem predlogu.

Sprejme se predlog posl. dr. Kreka.

Šolski donesek od nepremične imovine.

Leta 1902. je predložil deželni odbor v tej zadevi deželnemu zboru svoje poročilo.

Po § 1. zakona z dne 18. decembra 1874. l., dež. zak. št. 1 iz l. 1875., je plačevati doneske za kranjski normalnošolski zaklad samo od tistih zapuščin, ki jih je poklicano razpravljati kako sodišče na Kranjskem. Vsled tega se ne morejo predpisovati šolski doneski od nepremične imovine, ležeče na Kranjskem, če se razpravlja zapuščina pri sodišču zunaj Kranjske. Da se torej tudi v takih primerih, kar je samo ob sebi gotovo opravičeno, zagotovi donesek normalnošolskemu zakladu, je deželni odbor izdelal na podstavi enakih, v drugih kronovinah obstoječih zakonov priloženi načrt zakona. Temu načrtu so po dopisu c. kr. deželnega predsedstva z dne 13. julija 1901. l., št. 2879/pr., pritrdila tudi udeležena ministrstva.

Iz zakonskega načrta povzemamo določbe:

Od nepremične imovine, ki leži na Kranjskem, a spada k zapuščini, katera se po splošnih pravilih o pristojnosti sodišč razpravlja zunaj Kranjskega, je po zakonih z dne 18. decembra 1874. l., dež. zak. št. 1 iz l. 1875., in z dne 6. julija 1889. l., dež. zak. št. 15, in po nadaljnih določilih pobirati šolski donesek za kranjski normalnošolski zaklad.

Ta šolski donesek odmerja c. kr. pristojbinski urad v Ljubljani, kateremu morajo dediči v ta namen predložiti prepis zapuščinskega izkaza, ki ga hkratu podado razpravnemu sodišču za odmero državne imovinske prenosnine.

Donesek za kranjski normalnošolski zaklad je praviloma odmeriti od čiste vrednosti na Kranjskem ležeče nepremične imovine. Čista vrednost se ustanovi, če se od vrednosti posestva, izračunjene po predpisih pristojbinskega zakona, odštejejo tisti dolgovi, ki se tako izključljivo drže omenjene nepremične imovine, da se za njih poravnavo ne sme seči na ostalo zapuščino.

Od čiste vrednosti pa je odbiti tudi dolgove, s katerimi je obremenjena vsa zapuščina, najsi bodo hipotečno zavarovani ali ne, in to tedaj in v toliko, če v njih poplačilo ne zadostujeta premična in v deželi pristojnega razpravnega sodišča ležeča nepremična imovina.

Od tako izračunjenega zneska vrednosti na Kranjskem ležeče nepremične imovine je odmeriti šolski donesek za kranjski normalnošolski zaklad po tistem postavku, ki je po § 2. zakona z dne 6. julija 1889. l., dež. zak. št. 15, primeren visokosti čiste vrednosti vse zapuščine, to je tiste vrednosti, ki se je izračunila pri odmeri državne imovinske prenosnine.

Tako odmerjeni šolski donesek je plačati pri kranjski deželni blagajnici v Ljubljani.

Dediči, ki nepravično ne podado c. kr. pristojbinskemu uradu v Ljubljani zapuščinskega izkaza (§ 2.), se kaznujejo z 10 do 600 K globe. Globa se, če je treba, eksekutivno izterja kakor cesarski davki.

Globa pripade kranjskemu normalnošolskemu zakladu.

Upravni odsek (poročevalec posl. dr. Tavčar) predlaga:

Zakonski načrt, kakor je sprejet v deželnozborski prilogi 21 ex 1902 se dobesedno in nespremenjen predlaga v odobritev visokemu deželnemu zboru. Sprejeto.

Cestna zadeva

O samostojnem predlogu poslancev Bartola in tovarišev glede ponižave klanca na deželni cesti Ribnica-Sodražica pri vasi Vinice, predlaga upravni odsek:

Deželnemu odboru se naroča, da se zaradi znižanja eventualno preložitve klanca pri Vinici na deželni cesti Sodražica - Ribnica dogovori s cestnim odborom ribniškega okraja in o uspehu poroča deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju.

Sprejeto.

Belokranjska železnica.

Poslanec Matjašič in tovariši so vložili svoj čas sledeči predlog:

Protokol naše in ogrske države z dne 8. oktobra 1907 jasno določa, da je normalnotirno železnico od Novega mesta preko Metlike do Karlovca (Belokrajinsko železnico) dogotoviti in prometu izročiti najkasneje oktobra 1910.

Navzlic temu jasnemu besedilu se zavlačuje zgradba te proge na tak način, da danes niti trasa ni določena ter da je popolnem izključeno, da bi se v tekočem letu moglo pričeti z zgradbo. Naravno je, da se je vsled tega nepopisno razburjenje polastilo prizadetega prebivalstva, zlasti onega v Beli krajini.

Z ozirom na to dejstvo poziva se c. kr. železniško ministrstvo najodločneje, da nemudoma ukrene vse, česar treba v izvrševanje gori omenjenega zakona ter izvršitev toliko zaželjene Belokranjske železnice.

Upravni odsek (poročevalec posl. Jaklič) predlaga:

C. kr. železniško ministrstvo se pozove: 1. da se sedaj, ko je izvršena revizija trase za Belokranjsko železnico takoj odloči za primerno traso, ki bi najbolj koristila prebivalstvu Kranjske dežele.

2. C. kr. železniško ministrstvo se poziva, da z zgradbo Belokranjske železnice takoj prične.

K predlogu najprej govori poslanec Dular, potem pa poslanec **Višnikar,** ki povdarja, da je bila glavna zapreka, da se stvar ni še do sedaj izvršila, pač dejstvo, da je bilo preveč raznih zahtev glede trasiranja. Ministrstvo se pač lahko odloči, saj se mu je treba le odločiti za traso, ki je večina zanjo. Govornik je prepričan, da bo početek gradnje zadovoljil ljudstvo in privabil marsikaterega domačina nazaj v domovino. Podpira odsekove predloge z željo, da vlada posveti vso pozornost zadevi.

Enako toplo podpira predlog tudi posl. **Supančič,** ki govori o raznih trasah, ki bi naj bile prišle v poštev in raznih varjant za progo med Črnomljem in Metliko ter priporoča k prvi točki odsekovega predloga sledeči izpreminjevalni predlog:

Da se sedaj, ko je izvršena revizija trase za belokranjsko železnico, takoj odloči za traso alternitiva IV. do Črnomlja, in od tod preko Gradaca do Metlike, kakor je bila od revizijske komisije priporočena.

Govoril je še posl. Matjašič in potem posl. dr. Šusteršič, ki je poudarjal, da so klerikalni poslanci dosegli na Dunaju belokranjsko železnico.

Oglasil se je, da se odločno izjavi proti predlogu posl. Supančiča, češ, da deželni zbor ni poklican v to, da se izreče za eno ali drugo lokalno traso. Vlada se je strastno oprijela prepira za traso, oprijela se je tudi na odpor na Ogrskem in finančni minister je porabil denar, določen za belokranjsko železnico, v druge namene. Izjavi, da bo njegova stranka glasovala za odsekov predlog.

Sprejme se predlog odsekov.

Cestne doklade.

Nato utemeljuje na kratko posl. Lampe sledeči nujni predlog:

Deželni odbor se poblašča, da onim okrajno-cestnim odborom, ki bodo pravoredno dokazali, da z 20% priklado ne morejo izhajati, dovoli za leto 1910 tudi višje, vendar pa ne 50% presegajoče priklade na vse neposredne davke z dokladami vred, izvzemši osebno dohodarino.

Predlog se izroči finančnemu odseku.

Ganglov nujni predlog.

Nato utemeljuje posl. Gangl svoj nujni predlog. Omenja, da je že pred leti zadela enaka nesreča mesto Idrijo, kakor letos. Tedaj sta državna poslanca dr. Ferjančič in dr. Šusteršič interpelirala poljedelskega ministra zaradi onih grabelj. Minister je odgovoril, da se bodo vršila proučavanja v tej zadevi, Ta proučavanja še danes niso gotova. Naprošena sta tudi sedaj oba državnozborska slovenska kluba, da posredujeta v tej zadevi. Govornik je o tej zadevi vožil samostalen predlog. Danes namerava govoriti le o škodi, ki jo je povzročila katastrofa decembra lanskega leta. Škode je do 100.000 K, kar je gotovo veliko za tako mesto, kakor je Idrija. Škode pri privatnikih je bilo okrog 40.000 K. Govornik navaja potem glasom uradnega zapisnika idrijskega županstva škodo v posameznih hišah. Mali posestniki, in obrtniki bodo morali trpeti škodo sami, ker so se svoj čas odpovedali z reverzom proti majhni odškodnini vsake odškodnine.

Mesto Idrija plačuje na deželnih dokladah davka okroglo letnih 48.000 K, dobilo pa ni od dežele še prav nič. Torej je pač upravičena želja, da dežela skoči prizadetim revežem na pomoč s podporo 6000 K.

Nujnost predloga je sprejeta soglasno.

Ker je s tem dnevni red končan, zaključi deželni glavar sejo ob 6. uri 30 min.

Prihodnja seja se naznani pismenim potom.

Deželni zbori.

Pogajanja glede češkega deželnega zbora se nadaljujejo. Nemci zahtevajo garancije, da se bodo narodno - politične zadeve v dež. zboru obravnavale v doglednem času; zato žele, da se izjavi komisija, kateri se te zadeve izroče, za permanentno in da v določenem roku poroča o njih v dež. zboru. Mladočeški klub je imel glede dež. zbora včeraj posvetovanje; nato se je posl. dr. Kramář podal na Dunaj, da prisostvuje konferenci pri baronu Bienerthu. Pričakujejo, da bodo pogajanja imela uspeh, in da se češki deželni zbor vendar zopet snide.

V dolenjeavstrijskem deželnem zboru je nastal konflikt med mestnimi in kmečkimi antisemitskimi poslanci. Ker so slednji že samostojno organizirani, je sklical dr. Lueger za včeraj dopoldne sejo dolenjeavstrijskih antisemitskih poslancev, na kateri naj bi se tudi mestni antisemitski poslanci samostojno organizirali. Vendar so očitni razpor med obema skupinama to pot še preprečili. Od obeh strani se je podala izjava solidarnosti, obe skupini ostaneta še nadalje skupaj in se ne bosta dali od vsakovrstnih nasprotstev razdvojiti. Seveda s tem principijelnega nasprotstva med mestom in kmeti niso odstranili.

Državni zbor.

Kakor se iz Dunaja poroča, se snide poslanska zbornica šele po 15. februarju in ne — kakor je bilo prvotno nameravano — že 10. februarja. To pa zato, da se da češkemu dež. zboru za zasedanje dovolj časa. Nekateri odseki, posebno socialno -politični odsek, pa bodo imeli svoje seje že prej.

Ogrsko.

Prihodnja seja poslanske zbornice bo prihodnji teden v četrtek ali v petek. Grof Khuen namerava na nji razviti svoj program, in če bodo stranke pri volji, formelno se z njimi pogajati. Če pa ne bodo hotele, bo takoj zbornico razpustil. Kakor vse kaže se stranke s Khuenom ne bode hotele spuščati v pogajanja, nasprotno razvijajo proti Khuenovemu kabinetu, posebno koalicijski krogi hudo agitacijo. Najbrže bodo že v prvi seji zbornice veliki škandali. Justhova, Košutova in ljudska stranka se nameravajo zvezati v ta namen, da Khuenu sploh ne bodo pustile govoriti. Nameravajo celo sklicati sejo še preden se Khuenov kabinet predstavi in v tej seji skleniti vladarju adreso glede samostojne banke. Če Khuen ne bo mogel v poslanski zbornici govoriti bo razvil svoj program v zbornici magnatov. Tudi po kmetih je proti Khuenu velika agatacija.

Vkljub temu Khuen ni obupal. Nekemu časnikarju je baje izjavil: »Dobil sem doslej najugodnejše vtise in povsod najboljši sprejem, tako da z zaupanjem zrem v prihodnost.« Če bo že v ponedeljek zapriseženo novo ministrstvo bo v torek začel Khuen pogajanja s strankami. »Ne bojim se ničesar« je dejal »in se ne strašim pred nobeno stvarjo«. Stranke naj delajo kar hočejo. Uresničiti hočem volilno reformo in vpeljati splošno volilno pravico.«

Košutova in Justhova stranka se hočeta z ozirom na bližajoče se volitve združiti. Glavna zapreka združitve tiči v tem, ker hočejo Justhovci imeti predsednikom nove stranke Justha, Košutovci pa seveda Košuta. Vendar pa se bodo pač našla sredstva, da bota stranki nastopali složno vsaj pri volitvah. — Košutovci upajo, da bo tudi ljudska stranka stopila proti Khuenu v opozicijo. Nekateri člani ljudske stranke so se tudi že v tem smislu izjavili.

Nemški državni zbor.

Na dnevnem redu je posvetovanje o justični noveli. Vsi govorniki so novelo s simpatijami pozdravili. Debata še traja.

Kreta.

Z ozirom na predlog, naj bi se Kreta prodala Grški, je turški finančni minister izjavil, da o tem ne more biti govora.

Rusija in Japonska.

Iz Pekinga se javlja »Newyork Heraldu«: »Nekaj dni sem se pojavljajo vkljub dementijem vedno in vedno vesti o vojni in celo v ruskih krogih začenjajo že verjeti, da Japonci v kratkem napadejo Vladivostok. Japonska pošilja kar očitno čete na mejo in na severno Kitajsko. V velikem številu je tam nabranega orožja. V Karbinu in ostalih ruskih garnizijah mrgoli japonskih ogleduhov, ravnotako kot pred zadnjo rusko-japonsko vojno. Nameravano potovanje japonskega generalnega štaba pod vodstvom šefa generalnega štaba Okušime po Koreji razlagajo diplomatični krogi kot dokaz za vojno razpoloženje Japonske.

Volitve na Angleškem.

Volitve v angleški parlament so se pričele včeraj. Izvoljen je bil zopet v West-Birminghamu Chamberlain. Protikandidata ni bilo nobenega.

Biologične skupine v kranjskem dež. muzeju v Ljubljani.

V zadnjih letih se je pojavila v prirodopisju sploh biologična metoda. Vpeljala se je z velikim uspehom v šole, pa tudi v muzeje. Prirodopisne zbirke vobče občinstvo zelo zanimajo, vendar gre nekako mrtvo mimo omar, v katerih so razstavljene v »lepih vojaških vrstah« različne živali in okostnice. Korake pa pospeši mimo omar, ki so napolnjene s školjkami, hrošči ali rudninami. Kjub temu se pa nahaja v teh zbirkah često mnogo dragocenih vrst, ki so stale velike svote denarja.

Vse drugače pa vplivajo na občinstvo biologične skupine, ki predočujejo nazorno zanimive pojave iz življenja posameznih živali. Občinstvo rado postoji pred njimi in jih opazuje. Nikakor ni potrebno, da bi nam te skupine kazale celo življenje ene živali ali pa celo, da bi bilo razstavljeno vse živalstvo v skupinah — ne — to bi bilo preveč utrudljivo in dolgočasno za gledalce — izgubilo bi učinek, ki ga ima sicer v majhnem številu. Seveda mora biti biologična skupina kolikor mogoče natančno izvršena. Naloga muzejskih zbirk ni samo podati obiskovalcem kolikor največ znanja, one jih morajo tudi vzgajati k samostojnemu premišljevanju in opazovanju narave.

Prva večja skupina se je pričela razstavljati v kranjskem deželnem muzeju l. 1908 pod naslovom: »Živalsko kretanje«. Razstavljena sta do sedaj dva oddelka te skupine in sicer: »Kretanje sesalcev« in »Kretanje ptic«. Premikanje na kopnem, v vodi ali v zraku je v tesni zvezi z razvojem celega živalskega telesa. Vzemimo ožjo skupino vretenčarjev — sesalce. Normalno raščeno okostje sesalca ima drugo obliko, ako se mora plaziti kakor mačka za svojim plenom. Postava je podaljšana, telo gibko, noge nizke, splošno rečeno: ves ustroj kaže, da je razvit za plazenje. Popolnoma druga je pa oblika zveri, ki si v skoku ulovi svojo žrtev: močne noge podpirajo hrbtenico, ki je krajša in močnejša kakor pri prvih. Pri poljskem zajcu ali veverici nam takoj pokažeta način gibanja zadnji dve, močno razviti nogi, ki se na nje opira žival pri skoku. Istotako so iz ptičje skupine vzeti zastopniki za glavne ptičje kretne: letanje, tekanje in plavanje. Ta skupina se letošnje leto nadaljuje.

V letu 1909 sta se razstavili v kranjskem deželnem muzeju dve veliki biologični skupini: »Divje koze na paši« in »Divji petelin spomladi«.

Divje koze žive v družbah po naših planinah. Na paši so zelo oprezne in postavljajo vedno varuha, ki jim v nevarnosti zabrlizne in jih tako opozori na nevarnost. Tozadevna skupina nam kaže sledeči prizor: Na strmi pečini stoji star kozel na straži, v majhni gorski kotlini se paseta med skalovjem brezskrbno koza in kozlič. — Divje koze za to skupino je daroval g. dr. Karel baron Born iz Sv. Katarine pri Tržiču.

Skupina divjega petelina nam predočuje snubljenje te naše največje in zelo zanimive gozdne kure. Živi najraje v samotnem iglovju — pari se glasno pojoč spomladi — poje vedno zgodaj zjutraj na drevesu, vrat stegne naprej, krovno perje na glavi in vratu naščepiri, peruti pobesi, rep postavi v kolo, pod drevesom se nahajajo kokoši, mnogokrat je na enem mestu več petelinov, posebno mladi petelini skušajo odvzeti in izneveriti starcem družice. — Divje peteline za to skupino sta darovala g. iur. Ivo Tavčar iz Ljubljane in g. A. Mejač iz Komende.

Dr. Gv. S.

Dnevne vesti.

+ **Belokranjska železnica.** Predlogi upravnega odseka. O tem so govorili poslanci: Dular, Višnikar Supančič, dr. Šusteršič in Matjašič. Poslanec Višnikar poudarja, da je potreba belokranjske železnice splošno priznana in to vprašanje načelno že rešeno po državnem zakonu. Govornik se strinja s predlogi upravnega odseka ter poudarja nujnost zagotovljene zgradbe. Upati je, da najbolj oddaljeni in zapuščeni del dežele po mnogoletnih naporih vendar v kratkem pride do zaželjene železnice in da pričetek zgradbe privabi marsikoga izmed v Ameriki bivajočih Belokranjcev nazaj v domovino, kjer je izseljevanje najhujše. Ako preiskujemo vzroke zavlačevanja, ne moremo vse krivde zavračati na vlado. Kriva sta deloma tudi needinost med interesenti in dejstvo, da se je iztuhtalo preveč projektov in da je železniško ministrstvo na zahtevo vplivnih oseb dalo po svojih tehnikih izdelati precejšnje število načrtov. Pri obravnavah o reviziji trase meseca decembra 1909 se je pokazalo, da ne morejo priti resno vpoštev. Ker so se pri dotičnih obravnavah glavni interesenti, deželni odbor, trgovska zbornica in drugi odločilni faktorji do malega zedinili glede trase, je rešitev tega vprašanja za ministrstvo prav lahko ter se lahko **takoj izvrši.** Z delom samim se pač ne more takoj pričeti., ker se morajo dela preje razpisati in oddati. Za to rešitev ni nikakih zadržkov več. Ako se zahtevi vstreže in zgradba nemudoma odda, se lahko že letos prične železnica graditi. Potem se tudi ljudstvo pomiri. — Poslanec Supančič razlaga nadrobno posamezne variante, poudarja, da je varianta 4. preko Uršnih sel do Črnomlja in od tod preko Gradaca naravnost v Metliko, za katero se je tudi revizijska komisija soglasno izrekla, med vsemi najugodnejša. To traso so sprejeli zastopniki deželnega odbora, trgovske zbornice, vojnega ministrstva itd. Govornik stavlja predlog, naj se deželni zbor izreče za to varianto. — Dr. Šusteršič pobija predlog poslanca Supančiča, rekoč, da se deželni zbor ne more in ne sme izreči za eno ali drugo varianto, da ima vlada sedaj dovolj materiala, da se odloči za najprimernejšo traso. Poslancu Supančiču svetuje, da naj svoj predlog umakne, kar pa poslednji ni storil. Predlogi odseka se sprejmejo soglasno, proti predlogu poslanca Supančiča glasujejo poslanci »SLS.«.

+ **Izredna seja občinskega sveta ljubljanskega** bo **v torek, 18. t. m.** ob **5. popoldne.** V slučaju, da bi se v tej seji ne rešil ves dnevni red, se bo seja nadaljevala v **sredo ob isti uri.** Dnevni red priobčimo v ponedeljek.

+ V **članku »Mestno gospodarstvo«** se je vrinila pomota. Stavek: »Res je, da se tega stavbnega dela ni oddalo najnižjemu ponudniku, resnica je pa tudi, da znaša razloček le 19.000 kron« se mora glasiti: »... resnica je, da znaša razloček le **16.524 kron 31 vin.**

+ **»Grazer Tagblatt«** in drugi taki, Slovencem do skrajnosti sovražni listi, pozdravljajo s presrčnim veseljem — **bodoči ljubljanski volilni red,** ki ga hočejo klerikalci vsiliti Ljubljani proti volji treh četrtin ljubljanskega prebivalstva. Oduševljen za ta klerikalni načrt naznanja »Grazer Tagblatt«, da bodo sedaj končno **Nemci prišli** v občinski zastop in da se bo začela v Ljubljani doba, s katero bodo Nemci **zadovoljni.** »Grazer Tagblat« bo že vedel, zakaj se lahko tako veseli klerikalnega načrta.

+ **Podmolški gozd.** Čedalje značilnejša luč se razliva nad to afero, ki je tako značilna za klerikalno gospodarstvo z deželnim imetjem. Včeraj je prišla v deželni zbor cela skupina kmetov prosit, naj se podmolniški gozd njim proda in rekli so, da so pripravljeni plačati **28 tisočakov.** Res vedno lepše. Ker deželni odbor ni nič drugega, kakor **služabnik** dežele, mu povemo na polna usta: Ko bi imel kak zasebnik uslužbenca, ki bi z njegovim imetjem tako ravnal, kakor je deželni odbor s podmolniškim gozdom, ga prve ure tako napodi, da bi se nikoli več blizu ne upal.

+ **V Železnikih so občinske volitve pred durmi.** Po krivdi dosedanjega klerikalnega odbora se zavlačujejo te volitve malodane že tri mesece. S tem zavlačevanjem hočejo klerikalci pridobiti več glasov. Ker

pa še vedno dvomijo, da bi mogli zmagati, izmislili so zadnji trenotek grd naklep. Izvoliti hočejo častne občane, štiri klerikalne možakarje, ki ne le da niso ničesar storili za nas, marveč so naravnost veliki nasprotniki našega trga. Pokazali so to že opetovano na rafiniran način. Naši častni občani naj postanejo Čoč, dr. Krek, dr. Šusteršič in prof. Jarc. — Svetovali bi tem gospodom, da si enkrat ogledajo Železnike tudi od klerikalne strani in da si omislijo debele podplate, ker so časih tam tla prevroča.

+ **Odpor proti Čukom v klerikalnih vrstah.** Znano je, da nekateri duhovniki prav grdo gledajo na snujoča se čukovska društva. Ker pa škof priporoča ta društva, si ne upajo s svojo nevoljo prav na dan. Samo »Bogoljub« se je ojunačil, da na rahlo pove svoje mnenje o »Orlih«, piše namreč: »Eno pa moramo kot zastopniki Marijinih družb poudariti, namreč to: **zaradi Orlov** Marijine družbe ne smejo škodo trpeti in se zanemarjati. Orli od družbe ne smejo odvajati, ampak k njej le navajati. Ta opomin se nam zdi potreben in ga nam ne more nikdo zameriti. Že v naravi sami je to ležeče. Kajti kar je ložje, to bolj vleče. In skakati je za mlado kri gotovo ložje in prijetnejše, kakor klečati, moliti, k spovedi hoditi. Zato je pa treba to toliko bolj poudarjati, kolikor manj samo vleče.« — Te besede govore dovolj jasno in ni izključeno, da nastane že v kratkem ostra borba med Marijinimi družbami in — čuki.

+ **Bera je v nevarnosti,** na Štajerskem namreč in vsled tega sta zavladala strah in trepet na vseh farovžih in nastalo je škripanje z zobmi po vseh klerikalnih redakcijah. To škripanje je tako glasno, da nas je spomnilo na stvar, ki smo jo mi že davno pozabili in ki bi jo klerikalci najraje za vedno pokopali. **Ta stvar je odprava bere na Kranjskem.** Že pred davnimi leti je namreč kranjski deželni zbor **sklenil** odpravo bere in je cesar dotični zakon tudi **sankcijoniral,** a klerikalci so znali vedno doseči, da se je **izvršitev te postave** vedno znova odložila. Zdaj bi pa bil že čas, da se temu odlaganju enkrat naredi konec in da se postava izvede. Če bodo štajerski kmetje rešeni bere, zakaj bi je ne bili tudi kranjski. Postava se da toliko laglje izvesti, ker še ni dolgo tega, kar so bile duhovnikom plače prav znatno zvišane.

+ **»Kulturna debata.«** Vsi farovški listi, kar jih izhaja v slovenskem jeziku, se divje zaletavajo v poslanca dr. Kukovca, ki je v štajerskem deželnem zboru predlagal, da se odpravi bira. Vsi klerikalni listi vidijo v tem predlogu oškodovanje farovških koristi in osvobojenje kmeta nepotrebnega davka, samo ljubljanski »Slovenec«, kateremu je dal Anton Bonaventura Jeglič za novoletno darilo svoj škofovski blagoslov, vidi v tem predlogu še mnogo hujšega, namreč kulturni boj. »Slovenec« je pač vreden sinček »veleuma« Jegliča. Toda »Slovenec« ima morda vendar le prav, ako namreč smatra prepire po farovžih med kuharicami, župniki in kaplani za kulturne boje. Tukaj podajamo izgled, kakšen je tak kulturen boj. Bilo je ob času bire v nekem župnišču na Notranjskem. Cerkovnik in hlapec sta nabrala pri dobrih ženicah jajc, da sta kar gagala pod košem, ko sta se vračala proti župnišču. Okrogli župnikovi kuharici se je srce veselja smejalo, ko je ugledala toliko božjih darov pred seboj. Edino to je bolelo njeno pošteno krščansko srce, ker je morala deliti jajca s kaplanom. A lotila se je vendar tako dela: za župnika je zbrala debela, za kaplana pa drobna jajca. Ko je kaplan videl, da je dobil sama drobna jajca, župnik pa samo debela, je napravil kuharici tak »kulturen boj«, da je župnik ves preplašen pritekel iz svoje sobe poslušat hrupni prepir med kuharico in kaplanom. »Jaz zahtevam,« je kričal kaplan »ravno tako debela jajca, kakor jih ima gospod župnik. Če ne daste meni tako debelih jajc, kakor ste jih dali župniku, potem zahtevam, da se moja in župnikova jajca pošljejo škofu, ki naj sam pravično razdeli jajca, ali pa naj pove, zakaj bi moral imeti župnik debelejša kot jaz.« Pristopil je stari častitljivi župnik in je debela jajca izročil kaplanu. Tako je bil ta »kulturni boj« končan v veliko veselje kaplana, ki je dobil debela jajca, toda v žalost kuharice, ker so bila župniku dodeljena jajca tako drobna. — Dr. Kukovčev predlog v štajerskem deželnem zboru je bil torej zelo umesten, kajti z odpravo bire se preprečijo tudi »kulturni boji«, pred katerimi ima »Slovenec« tak strah.

+ **Iz železniške službe.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Trstu so pomaknjeni s 1. januarjem t. l. v status III.: Viljem Poka de Pokafalva, nadzornik in predstojnik kurilnice in Julij Ohm - Januschowsky, nadrevident pri kurilnici, oba v Ljubljani. — V status IV.: Ivan Batagelj, nadrevident in obratni kontrolor; Fran Kotnik, oficijal v Trstu; Franc Kokalj, oficijal in načelnik v Kranju; Josip Hočevra, revident, Ivan Mrak, asistent, oba pri direkcijskem oddelku; Ivan Soklič, pristav v Divači; Pavel Jereb, pristav v Gorici; Matija Vrbanič, pristav v Trstu; Alojzij Grošelj, asistent v Lescah in Rudolf Homa, asistent v Pulju. — V status V.: Herman Boltar in Pavel Levičnik, pristava in Ivan Majdič, asistent, vsi trije pri direkcijskem ravnateljstvu. — Imenovani so za asistente sledeči aspiranti: Ivan Ilijič, Fran Lukež in Josip Mižon v Trstu; Fran Bizjak v Tolminu; Anton Irgolič v Vižmarju; Hilarij Lavrenčič in Anton Rupar v Ljubljani; Mihael Rožanc v Gravozi in Teodor Rajčetić na postaji Herpelje - Kozina.

— **Slovensko deželno gledališče.** Danes zvečer se igra drugič izborna, jako zabavna in resnično vzgledno pripravljena komedija **»Sebastijan, veliki knez georgijski«** za **nepar**-abonente. P. t. abonente opetovano opozarjamo, da se vrši nocojšnja predstava za **nepar!** — Jutri, v nedeljo popoldne ob 3. je **predstava za** ljudstvo in mladino ob **znižanih cenah** ter se vprizori prvič po več letih Morrejeva narodna igra s petjem **»Revček Andrejček«.** Zvečer se poje ljubka in jako vesela Eyslerjeva opereta **»Umetniška kri«** z gdč. Jožico Hadrbolčevo, gdč. Thalerjevo, g. Motejlom in g. Povhetom v glavnih vlogah. Predstava se vrši za **par**-abonente. — V torek je premijera opere »Tosca«.

— **G. dr. Milan Amruš,** župan zagrebški, je pristopil kot ustanovitelj k »Matici Slovenski«.

— **Katehet na nemški šoli v Ljubljani** ima pač čudne pojme o svojih nalogah, kar priča naslednji slučaj. Pred kratkim je bila neka 9letna učenka četrtega razreda, ki je pra par dni preje dobila dobro izpričevalo, nenadoma odslovljena. Neki dan je katehet poklical učenko po pouku v svoje privatno stanovanje in jo izpraševal o različnih, zelo kočljivih stvareh. Dekle je pač odgovarjalo, kakor je vedelo in znalo. Devetletnemu otroku je bila gotovo vsa stvar nekam čudna in je seveda pripovedovalo o tem svojim součenkam. Ko je katehet za to zvedel, prijel je otroka za roko, peljal ga v peti razred in ga postavil pred tablo, češ: »Glejte, to je tista, ki me obrekuje!« Končno je še preskrbel, da so otroka izpodili iz šole. Cela stvar je malo čudna! Po našem mnenju nima katehet goniti otrok v svoje stanovanje, njegovi uradni prostori so šola. Sveta dolžnost njegova bi pa bila, da bi poklical starše k sebi in jim razodel, kaj misli in kaj se mu sumljivo zdi, ne pa, da sam izprašuje devetletnega otroka o tako delikatnih stvareh. Ne trdimo, da bi ne bila dandanes že zgodaj pokvarjena, da bi pa bili že devetletni otroci pokvarjeni — tega pa še katehet Janc sam ne veruje. Človek se mora kar prijeti za glavo, če pomisli, s čim da katehet Janc opravičuje svoje dejanje napram otrokovim staršem, češ, dekle slabo »zgleda« in je črno pod očmi. Če bi katehetu Jancu dali za zajtrk malo Kneippove kave, opoldne malo močnika ali kislega zelja in zvečer zopet malo Kneippove kave, bi bil tudi črn pod očmi in bi slabo »zgledal«. Janc pač misli, da se otroci delavcev tako s pečenko in piščanci maste, kot on. Prepričani smo, da je ta čin tega vzornega kateheta nedopusten in ker ravno tako katehetovanje rodi pohujšanje, pozivljamo šolsko oblast, da zadevo preišče in se malo pobriga za njo — ne pa, da kar otroka pusti izključiti, ker se gospodu katehetu tako izljubi in da potem sebe v prelepem listu »Slovencu« pere in laže ter blati ubogega otroka.

— **Pojedina v »Unionu«.** Poslanec Kobi je te dni zaklal v Borovnici dva prašiča. Pri takih prilikah je običaj, da gospodar povabi svoje znance in prijatelje na pojedino. Kobi je priredil to pojedino v »Unionu«. Povabil je nanjo 40 samih odličnih klerikalnih kapacitet, med prvim seveda njegovo prevzvišenost gospoda kneza in škofa Antona Bonaventuro. In njegova prevzvišenost se je rada odzvala prijaznemu vabilu. Začela se je pojedina. Na dolgih krožnikih so puhtele in dišale jetrnice, krvavice, pečenice, koteleti tako vabljivo, da so vdeležencem nehote tleskali jeziki. Poleg so stale sklede s kislim zeljem in lepo opečenim krompirjem, med njimi pa orjaške steklenice s penečim šampanjcem. In privoščili so si gostje darov božjih. Najbolj pa je ugajala jed njegovi prevzvišenosti: dišečih klobas in okusnega zelja gospod škof kar prehvaliti niso mogli. Najprej krvavico, potem jetrnico in pečenico, pečenko pa zraven kislo zelje in pečen krompir, vse to so si privoščili ter nato zadovoljno pripomnili, da je to jed nebeška. In potem šampanjca čašo — eno, dve, tri . . . bog nebeški, kako to prija pregrešnemu želodcu! Pa prišla je ura ločitve. Gospod škof so se dvignili zadovoljni, blaženi in srečni. Srce jim je igralo in roka jim je postala radodarna. In ko so odšli, je strežaj stiskal v roki svetlo kronico, ki so mu jo velikodušno darovali presvetli . . .

— **Odbor telov. društva »Sokol II.« v Ljubljani** vabi vse svoje člane k III. rednemu občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo, dne 23. prosinca ob 9. dopoldne v gostilni brata Fr. Kavčiča na Privozu. Spored: 1. Pozdrav, 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo blagajnika, 5. poročilo načelnika, 6. poročilo pregledovalca računov, 7. volitev staroste, podstaroste, načelnika, 6 odbornikov in 3 namestnikov, 8. volitev 12 odposlancev na župni občni zbor, 9 volitev 2 pregledovalcev računov in enega namestnika, 10. volitev devetih članov v veselični odsek, 11. Slučajnosti.

— **Občni zbor. »Splošno slovensko žensko društvo«** ima v nedeljo 30. t. m. ob 5. pop. svoj redni občni zbor.

— **II. veliki ples narodnega delavstva,** ki ga priredi »Narodna Delavska Organizacija« v soboto, dne 22. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma, bo gotovo ena najprijetnejših letošnjih predpustnih zabav. Ne rečemo — »najfinejših, najelegantnejših«, ne, narodno delavstvo nima odveč denarja za nepotrebni blišč in sijaj, temveč hoče samo sebi, svojim družinam in svojim prijateljem in znancem prirediti zabavo, kakoršna je človeku, ki se od jutra do mraka trdo trudi za svoj ljubi vsakdanji kruh, nujno potrebna, da se nekoliko odpočije od svojega dela in se v prijateljskem krogu pošteno pozabava. Domača, neprisiljena zabava, preprosta in poštena, to je namen nameravane prireditve, in prepričani smo, da bo prav taka zabava imela največjo privlačnost. S tem pa nikakor ne trdimo, da bi II. velikega plesa narodnega delavstva ne moglo posetiti takoimenovano boljše občinstvo. Saj prav s tem, da se udeleži te pristne delavske veselice, pokaže svoje toliko in tolikokrat povdarjane simpatije napram delavskim slojem, katerih žulji žive marsikaterega izmed najboljših. Naj torej nihče ne misli, da bi morda izgubil kaj na svoji časti, ako se udeleži delavskega plesa, pač pa mu more to biti edino le v čast, ker se pokaže človeka, ki ima pravo pamet v glavi. Pričakujemo pa, da bo udeležba narodnega občinstva na tej prireditvi tem obilnejša, ker s svojim posetom kolikor toliko podpre Narodno Delavsko Organizacijo, katera je prav v zadnjem času začela kar intenzivnejše delovati v korist narodnega delavstva in si postavila dalekosežne načrte. V najkrajšem času se bo namreč dosegla popolna zveza z narodnimi strokovnimi organizacijami češkimi in se tudi prav kmalu uvede bolniška podpornina. Treba je torej organizaciji vsestranske podpore, naj narodno občinstvo ne pozabi torej, da se v soboto, dne 22. t. m., vsaj nekoliko lahko oddolži narodnemu delavstvu! Upamo, da bodo naše odkrite besede našle vsestranskega odmeva v našem narodnem občinstvu, da bo II. ples narodnega delavstva res zbral v Mestnem domu vse, kar res čuti z narodnim delavstvom.

— **VI. veliko mednarodno maškarado** priredi »Strokovna zveza tobačnih delavk in delavcev« danes zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina v predprodaji 1 K, pri blagajni 1 K 20 v. Napredno občinstvo se vljudno vabi, da mnogobrojno poseti to maškarado.

— **Deželno društvo državnih pogodbenih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani,** opozarja na zabavni večer, ki ga priredi danes v »Meščanski pivnici« na Sv. Petra cesti..

— **Cercle Franco-Illyrien** ima v sredo, dne 19. t. m. ob pol 9. zvečer v prostorih društva »Merkur« v Narodnem domu svoj občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva; 2. tajniško poročilo; 3. blagajniško poročilo; 4. nove volitve; 5. slučajnosti. Po občnem zboru bo zabavni večer s petjem, deklamacijami itd. Odbor vabi k prav mnogobrojni udeležbi.

— **Slovensko planinsko društvo** razpošlje te dni vabila za **planinski ples,** ki se vrši dne **1. svečana;** društveni člani zunaj Ljubljane dobe vabilo zaeno s Planinskim Vestnikom. Pristopen pa je planinski ples občno vsakomur — ako tudi slučajno posebnega vabila ne bi dobil — proti vstopnini 2 K. Na željo se dobe posebna vabila vsak čas pri odboru

— **Ekscelenca leldcajgmajster Oskar Potiorek** je dospel v sredo k inspiciranju v Ljubljano. Ob tej priliki je šolski komando enoletne šole 27. pešpolka zapovedal nositi prostovoljcem omenjenega polka takozvane »komisne« čepice, ki nikakor ne odgovarjajo dostojnosti enoletnih prostovoljcev. Zakaj se kaj sličnega ne prigodi pri drugih polkih in zakaj bi ravno v Ljubljani morali izgledati prostovoljci v »predpisanih« čepicah kot kaki vojaški sluge?

— **Simon Gregorčičevo čitalnico v Vegovi ulici št. 2** je obiskalo od 1.—15. t. m. skupno 600 čitateljev. Povprečni obisk je znašal torej 40 oseb na dan. V čitalnici odda se več časopisov v podnaročbo. (»Slov. Narod«, »Slovenec«, »Edinost«, »Narodni Dnevnik« in dr.) Čitalnica je odprta, kakor že naznanjeno, v zimskem času, ob delavnikih zjutraj od 10.—12., popoldne od 2.—7., ob nedeljah in praznikih zjutraj od 9.—12.

— **Vajenska skupina N. D. O.** priredi na **Svečnico** 2. februarja popoldne v **areni Narodnega doma** dobro naštudirano ljudsko gledališko igro »Divji lovec« na kar opozarjamo slavno občinstvo. Nastopi tudi prvič tamburaški zbor. — Odbor opozarja vse vajence, da se udeleže sestanka, ki bo jutri ob pol 2. popoldne v novih prostorih nasproti **glavne pošte, (staro vojaško oskrbovališče).**

— **Zastopniki kranjskih gostilničarjev** so kupili Mengeško pivovarno (preje I. Stare) za okroglo 1 milijon kron.

— **Slovenskim lovcem!** V drugi polovici tekočega meseca izide prva številka slovenskega lovskega lista. Ime mu bo »Lovec«. List bo izhaja! po enkrat na mesec in bo stal za celo leto 6 kron. Člani »Slovenskega lovskega društva« dobivali ga bodo brezplačno. List je namenjen lovcem vseh slovenskih pokrajin. Slovensko lovsko društvo, ki se je odločilo izdajati list in tako zapreti široko vrzelj v našem strokovnem slovstvu, bi rado prvo številko svojega glasila poslalo vsem slovenskim lovcem na ogled, toda njih naslovi mu žal niso znani. Društvu ne preostaja druge poti, nego obrniti se potom časopisja na vse one, ki se zanimajo za list z vljudno prošnjo, sporočiti društvu svoj naslov, da se jim list pošlje na ogled. Naj tedaj noben lovec, ki čita te vrstice, in je našemu započetju naklonjen ne zamudi obvestiti nas, komu naj pošljemo prvo številko na ogled. Zadostuje navadna dopisnica, ki jo je nasloviti na podpisano društvo. Naj vsakega slovenskega lovca pri tem vodi zavest, da se gre za celokupno stvar, iz katere se ob zadostni podpori razvije lahko nekaj lepega, koristnega in popolnega, ob nezadostnem zanimanju da pa ostane celo započetje mrtvorojeno dete. Uredništva slovenskih listov vljudno prosimo, naj nam prva priskočijo na pomoč s tem, da ta oklic v svojih cenjenih listih objavijo, oziroma ponatisnejo. Njim in vsem zavednim lovcem krepek lovski pozdrav. — Slovensko lovsko društvo.

— **Ptičji lov.** Če gre človek v Mestni log, se ga mora polastiti nevolja, ko vidi na vseh koncih in krajih nastavljene veje z limanicami, in za vsakim ovinkom ptičarja, ki preži na svoj plen, kakor divji maček. Nebroj kletk z različnimi pticami pevkami, takozvanimi »vabljenki« priča, da mu je dobra vsaka ptica, in najsibo še tako koristna; nobene ni škoda. Najbolj seveda jim pa diše ptice pevke in sicer samci; te razpošiljajo potem po celem svetu. Če se pa vjamejo vmes tudi samice, jih pa pomore, oskubejo in prodajo za cipe. Ni dolgo tega, ko je nek tukajšnji ptičar na ta način pomoril v enem dnevu 40 samic »cajzelcev« (čižkov) ter jih prodal za cipe. Drugi ptičar je zopet v enem dnevu polovil 20 slavčkov. Trgovina z živimi in mrtvimi pticami se vrši pri nas torej kar na debelo. Temu barbarskemu početju pa se mora napraviti enkrat konec. Zato se obračamo do sl. mest. magistrata s prošnjo, naj se on usmili ubogih ptic in naj ne da nobenemu več licence za lovenje ptičev; sedanje ptičarje pa naj strogo nadzoruje in jim ojstro zabiči, katere ptice le imajo pravico loviti. Ako se to ne zgodi v najkrajšem času, bo naš krasni Mestni log imel samo še vrane in barabe.

— **Prvi slovenski pogrebni zavod Jos. Turka v Ljubljani** se je tekom svojega dveletnega delovanja tako obnesel, da zasluži, da nanj še posebno opozorimo. Ta zavod je priredil več pogrebov, ki so bili sijajni v vsakem oziru, tako pogreb narodnih mučenikov, pogreb dr. Ivana Milana Hribarja in zadnjič pogreb dr. Karla viteza Bleiweisa-Trsteniškega. S prvim slovenskim pogrebnim zavodom Jos. Turka se noben drugi zavod ne more primerjati ne glede opreme, ne glede vozov, ne glede konj in ne glede cen. Pogrebi, ki jih oskrbi Turkov zavod so brez dvoma najlepši in najcenejši. Zavod ima deset voz, med njimi impozantni voz, ki je bil odlikovan na praški razstavi in ki je tako lep, kakor so samo najlepši vozovi v velikih mestih. Tudi ima ta zavod modern voz za otroške pogrebe, kar je v sanitarnem oziru gotovo znatna pridobitev. Prvi slovenski pogrebni zavod Jos. Turka je preskrbljen tudi z vsemi drugimi pogrebnimi potrebščinami tako, kakor noben drugi zavod, a kar pride pri smrtnih slučajih gotovo tudi v poštev, je to, da prireja pogrebe po izredno nizkih cenah. To je pač razrokov dovolj, da priporočamo ta zavod slov. občinstvu kar najtoplejše.

— **Kamenite in betonske stopnice.** Ni je kmalu države, kjer bi bilo stavbinstvo tako drago, kakor v Avstriji. Kdor primerja cene, po katerih se je zidalo pred ljubljanskim potresom z današnjimi cenami, se bo kar za glavo prijel. Visoki davki, visoke mezde delavcev, visoke cene materijala, prispevki za bolniško in nezgodno zavarovanje — to je seveda tudi znatno podražilo vsako zidanje. Kdor dandanes zida, mora dobro kalkulirati in mora štediti na vseh koncih in krajih, da se mu stavba izplača. Napredek v tehniških strokah, je to v nekaterih ozirih tudi omogočil. Važen faktor pri vsaki stavbi so n. pr. **stopnice.** Pri teh se da že lep znesek prištediti. **Kamenita stopnica** iz navadnega kraškega kamna in narejene v običajnih dimenzijah, torej 14 do 15 cm široke in 30 do 33 cm velja profilirana, na sprednji strani in na glavni brušena in polirana 14 do 16 K. To je precej visoka vsota, ki pride precej v poštev, posebno pri večji stavbi. Koliko cenejše pa so nasproti kamenitim stopnicam **betonske stopnice.** Te veljajo pri enakih dimenzijah, profilirane, brušene in polirane samo od 6 do 7 K. Kamnite stopnice so torej več kot še enkrat tako drage, kakor betonske, ne glede na to, da so betonske stopnice trpežnejše in navadno skrbneje izdelane od kamenitih. Razloček med kamenitimi in betonskimi stopnicami je torej prav znaten in je naravno, da daje občinstvo prednost betonskim stopnicam, posebno če so tako solidno, lepo in skrbno izdelane, kakor stopnice iz **»Kranjske betonske tvornice Tribuč & Ko. v Ljubljani.«**

— **V Kolinski tovarni** instaliranje strojev tako hitro napreduje, da se kmalu začne z izdelovanjem kavine primesi v polnem obsegu. Te dni se prične tudi z instaliranjem električne razsvetljave, ki jo bo proizvajala tovarna sama. Spomladi se začne z ometavanjem poslopja odzunaj in v maju bo že vse gotovo, če bo le vreme ugodno.

Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince priredi v nedeljo, 16. t. m. običajno predpustno plesno veselico v velikem salonu gosp. I. Balije (prej Traun) na Glincah, katere čisti dobiček je namenjen požarnemu skladu za obolele gasilce. Pri veselici svira sekstet na lok. Začetek ob pol 8. zvečer; vstopnina 30 v za osebo. Kakor vsako leto, tako se bode tudi letos odbor potrudil, da bode imelo slavno občinstvo dovolj neprisiljene zabave. Ker bo tudi za postrežbo dobro in ceno preskrbljeno, dovoljuje si odbor vabiti vse prijatelje in podpornike tega koristnega društva najvljudneje k udeležbi.

Vojaško veteransko podporno društvo v Mostah priredi v sredo, 2. februarja veselico v gostilniških prostorih gosp. Antona Prusnika, pri znani stari gostilni p. d. „pri Debelaku“ v Novem Vodmatu. Začetek ob 3. pop. Vstopnina 30 vin., člani in podporni člani so vstopnine prosti. Ker je čisti dohodek namenjen v prid bolniški blagajni, se preplačila in dobitki hvaležno sprejemajo.

Telovadno društvo „Sokol“ za Litijo-Šmartno priredi svoj I. plesni venček v soboto, dne 5. svečana t. l. v gossilniških prostorih g. Oblak-Lajovic v Litiji. Pričetek ob 8. uri zvečer. Pri plesu svira orkester iz Celja. Vstopnina za telovadce 1 K, za druge osebe 2 K. Vsakojaki prebitek pripade društveni blagajni. Vabila se bodo pravočasno razpošiljala, oprosti pa naj se, če bi pri velikem delu v zmoti kdo istega ne prejel, prihiti naj zbog zmote na veselico.

Podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“ za Zatičino, Vlinjo goro, Krko in Št. Vid ima v nedeljo, 23. t. m. v gostilni „Hrast“ poleg kolodvora Zatičina ob 2. pop. izreden občni zbor. Ob pol 4. bo ravno tam veselica z govorom in igro „Čitalnica pri branjevki“. Prijatelji družbe so presrčno dobrodošli.

Telovadno društvo „Sokol“ na Javorniku priredi v nedeljo, 16. prosinca, plesno veselico v prostorih Josipa Hkavca. Začetek ob 7. uri zvečer. Na lepakih je, da pri veselici sodeluje Jeseniški tamburaški zbor, kar ne odgovarja resnici, ampak bode sodelovala godba na lok. K obilni udeležbi vabi odbor.

Logaški samci prirede tudi letos svoj običajni ples in sicer se vrši le-ta v nedeljo, dne 23. januarja t. l. v prostorih hotela Kramar v Dol. Logatcu.

Vipavska narodna čitalnica v Vipavi ima svoj redni občni zbor v soboto, 22. prosinca 1910, ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Proti vseslovanskem zlom v Celje že sedaj hujska na vse kriplje tamošnja „Deutsche Wacht", a to na način, kakršen je mogoč le pri lističu, ki si je glede ščuvanja pridobil že vsekakor prvi rekord. Upamo, da vlada še pravočasno ukrene pravo, ter razne bandite v mestu in okolici spravi na varno; potem se ni bati nič zlega. Pravi celjski Nemci to sami srčno žele.

Mesto distriktnega zdravnika na Vranskem (Spod. Štajer) bode v kratkem razpisano. Opozorimo na to gospode slovenske zdravnike.

Imenovanje. Za vinarskega pristava pri c. kr. namestniji štajerski imenovan je g. Jakob Žnidarič, doslej kmetijski poto alni učitelj v Voloski na Primorskem.

Štajerski Nemci še nimajo dosti meščanskih šol. Zdaj hočejo še deško in dekliško meščansko šolo (Doppelbürgerschule) v Mürzuschlagu. — Res nenasitljiv, ta štajerski Seppl!

Z regulacijo plač štajerskemu učiteljstvu spet ne bode nič. Že jeseni smo rekli, ako se začenja z anketami, potem že slabo kaže. Res se je zdaj zadevno uravnavo učiteljskih plač sprejela v ta namen po poslancu-učitelju Otterju nasvetovana anketa. Liberalna večina štajerskega deželnega zbora, kateri pripada tudi učitelj Otter, je pro forma morala nekaj storiti — ut aliquid fecisse videatur —, a to je pa menda tudi vse. — Sledilo bode par sej, kjer se bode razpravljalo o dirutnem finančnem položaju dežele etc. in h koncu koncev se bode učiteljstvo spet „potroštalo" na — boljše čase; saj se je že pošteno navadilo stradati, naj strada še dalje . . . Res, nobel dežela, ta Štajerska! —

Izdelovalec 5 kronskih kosov. Dne 11. t. m. je prišel v gostilno Iv. Horvata v Cvetkovcih na Štajerskem l. 1868. rojeni, v Studenec pri Krškem pristojni Anton Stojs. Kupil je dve smodki, kateri je hotel plačati s ponarejenim 5 kronskim kosom. Gostilničar je pa spoznal falzifikat, nakar jo je Stojs popihal. Orožniki so ga pa ujeli ter izročili sodniji v Ormožu. Stojs je bil radi ponarejanja denarja pred štirimi leti obsojen pri okrožnem sodišču v Novem mestu na dve leti ječe.

Nemški „akademiki". Nemški tehniki v Gradcu so priredili v torek veliko nemško akademično veselico. Nemski akademiki in druga odlična nemška gospoda so na ti veselici spravili vase toliko alkohola, da so bili do nezavesti nadelani. Ko so prišli v sredo zjutraj iz hiše zabave, so se najprej stepli med seboj. Pri tepežu so inženirju Rainerju iz Beljaka odtrgali polovico hlačnice. Nadlegovali in psovali so mimoidoče ljudi, zlasti ženske. V Sackstrasse so vrgli neko dekle na tla. Morala je poseči vmes policija, ki je najhujšega „akademika" aretovala. Vsled tega so ostali „akademiki" napadli osamljenega stražnika, ki se je moral braniti z golo sabljo. Ti nemški akademiki so res „cvet svojega naroda."

Velika voda. Soča je vsled toplega vremena zopet narasla. Most pri Zagradu so zaprli.

Iz Opatije se nam piše: Poštna direkcija je nakazala nekaterim uradnikom opatijske pošte 200 kron letne odškodnine, a to samo nekaterim, takozvanim državnim uradnikom. Zakaj da slavna direkcija dela izjemo pri podeljevanju remuneracij, je vendar čudno, saj menda občutijo draginjo vsi. Da vlada tu strašna draginja in da je življenje vsled take draginje neznosno, to menda slavna direkcija ne ve, kajti drugače bi se pač malo bolj pobrigala za svoje uradnike. Upamo, da se bodo te vrstice upoštevale na pristojnem mestu, in da se nakaže vsem uradnikom letna draginjska odškodnina, ter prosimo naše državne poslance, naj se zavzamejo za poštne trpine v Opatiji, saj se itak le za — svojce.

I. redni občni zbor »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov« se vrši dne **16. t. m.** ob 3. popoldne v hotelu »Balkan« v Trstu s tem-le dnevnim redom: 1. Predsednikov nagovor; 2. tajnikovo poročilo; 3. blagajnikovo poročilo; 4. poročilo računskih preglednikov; 5. volitev odbora; 6. slučajnosti. Tovariši, udeležite se polnoštevilno občnega zbora! — Zvečer se pa vrši istotam družabni večer, na katerega uljudno vabimo vse tovariše, prijatelje in znance. — Osrednji odbor »D. j. ž. u.«

Bančni uradnik — goljuf. V ponedeljek so v Trstu aretirali bančnega uradnika tržaške filijalke kreditnega zavoda Edvarda Lupetina, ker je obdolžen, da je ponaredil pismo s podpisom tvrdke Rossi in Segré ter dvignil po tretji osebi na ta goljufiv način znesek 5780 K na ime tvrdke Felice Dominig, katera poslednja pa niti ne obstoji. Pri zaprtem Lupetinu so našli znesek 2100 kron v zaprtem ovitku, ki pa pravi, da mu ga je utaknil v žep nek njegov prijatelj. Na Lupetina pada tudi sum pred nekaj meseci na isti način in isto tvrdko za 9000 K ogoljufano svoto. Tedaj je bil zaprt in iz službe odpuščen nek drugi bančni uradnik, katerga je pa moralo sodišče izpustiti, ker preiskava njegove krivde ni dognala. Sedaj je tudi glede tega zneska uvedena proti Lupetinu sodna preiskava.

Zasačena ponarejevalca vina. Leta 1907 sta se naselila v Trstu brata Fioretto in Matteo Pinzan iz Vodnjana v Istri ter pričela vršiti vinsko trgovino, in sicer sta odprla v ulici Capitelli dve vinski kleti, kjer sta točila vino za došle goste, kakor tudi prodajala preko ulice in pošiljala raznim družinam. Zadnje dni je nekdo omenjena brata ovadil, da ne prodajata pristnega, temveč ponarejeno vino. — Pristojna oblast se je hotela o tem prepričati in je v sredo na četrtek ponoči, ko sta brata Pinzan zaprla svoji »oštariji«, zastražila isti po finančnih stražnikih in policajih. — Zjutraj so pa na vse zgodaj odprli stanovanje omenjenih in oba lokala, kjer so res našli raznih tvarin in ekstraktov, s katerimi sta ponarejala oziroma producirala vino in ga potem prodajala za pristno. — Oblast je zaplenila vse produktivne tvarine in jih zapečatila. Upamo, da bo pristojna oblast poučila Italijana Pinzana,, da so take vrste lumparije strogo prepovedane. Kakor poroča »Piccolo«, sta bila omenjena lokala vedno dobro obiskana po »vinskih bratcih« in Pinzan sta imela vedno dovolj odjemalcev ter pošiljala svoje »vino« družinam na dom.. Pripomniti pa moramo, da se je to godilo v — tržaškem starem mestu, kjer tamošnji stanovalci ne znajo prav nič ločiti pravo od ponarejenega, kaj je zdravo in kaj škodljivo, temveč so prepričani, da je najboljše ono, ki najpoprej — upijani.

Italijani proti Slovencem v furlanskem Tržiču na Primorskem. Pišejo nam: V fulanskem Tržiču (Monfalcone) stanujoči Slovenci so ustanovili — kar je pri današnjem napredku samoobsebi umevno in hvalevredno — svoje »pevsko in bralno društvo«. Slovencev je namreč v Tržiču toliko število, da že prav lahko prirejajo svoje zabave, pri čemer se posebno še računa na bližnji Devin in tudi na Nabrežino, seveda je pa v to potrebno v prvi vrsti pevskega zbora in društva. In ker nameravajo tržiški Slovenci res prirediti v tem predpustu svojo zabavo in ples v restavraciji »Inetrnationale«, je pokoncu ves italijanski »Izrael« in vodilni laški list vpije, da se mora preprečiti sovenska provokacija. — Vse naj se postavi po robu slovenski propagandi in agitaciji, ki hoče zanesti v Tržič nemir in — dvojezičnost. — »In to takoj — vzklika »Piccolo« — ker drugače bo prepozno! In ko bo enkrat prepozno, bodo morali Tržičani drago plačati to svojo malomarnost, ki so jo na škodo svoje hiše zakrivili..« — Nas seveda prav iz srca veseli napredovanje tržiških Slovencev.

Elektro-radiograf „Ideal" poleg pošte ima od sobote, dne 15. do torka, dne 18. januarja 1910 sledeči spored: Na morju. (Po naravi.) Vstajenje. (Drama po romanu grofa Leva Tolstega. Umetniška projekcija. Glavne vloge predstavljajo pariški umetniki gospica Nad. Roch. in g. Dumeni. V Egiptu od zore do mraka. (Po naravi.) V prvem nadstropju na levo. (Komično).

Kinematograf „Pathe" ima od sobote, dne 15. do torka, dne 18. januarja sledeči spored: Skrij se v omaro! (Komično.) Tragična ura. (Drama.) Stoletnica Hudsona-Fultona. (Naravni posnetek.) Prizori iz francoske revolucije. (Drama.) Luka posetnik. (Komično).

Posipajte hodnike in pešpotal Ker se je ponoči zjasnilo in se napravila zelo polzka poledica, nastala je nevarnost za občinstvo. Nekaj manjpomembnih nezgod se je danes zjutraj že tudi zgodilo. Hišni gospodarji ali njih namestniki so torej nujno pozivljejo, naj brez odloga posipljejo s peskom hodnike in pešpota pred svojimi posestvi. Posipavati pa je treba hodnike ne samo zjutraj, ampak vselej takrat, kadar se napravi poledica.

Vlom v poštni urad. V noči na 10. t. m. je bilo vlomljeno v poštni urad v Prestraneku in ukradenega 52 K 73 v denarja, štiri uradni pečeti, šest poštohranilničnih knjižic, 28 denarnih nakaznic, 4 kg jabolk, škarje, svinčnik, in ena srajca. Sumljiva sta dva moška srednje starosti, v slabi svitlorjavi obleki, katerih eden je nosil klobuk, drugi pa športno čepico.

Mestno drsališče pod Tivolijem se je otvorilo z današnjim dnem. Cene za drsanje so iste, kakor lani. Letne vstopnice se dobivajo pri mestni blagajni in pri hišniku na drsališču, dnevne vstopnice pa pri blagajni na drsališču.

Vlom. Na Erjavčevi cesti je predvčerajšnjim vlomil neznan storilec v skladišče spediterja Frana Rojca in odprl z dietom dvema hlapcema kovčega in ima pokradel več obleke.

Z nožem umrl. K tej ponedeljkovi notici, da je bil Martin Polanšek v Tržiču z nožem težko ranjen, se nam še poroča, da je Polanšek tretji dan v tukajšni deželni bolnišnici umrl.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 19 Slovencev in 22 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Posestnica Apolonija Jakopičeva je izgubila zeleno konjsko odejo vredno 6 K. — Mestni delavec Matevž Gregorič je našel žepni nož. Slikarski mojster Anton Petek je našel listnico z dvema bankovcema po 10 K.

Staroznano restavracijo „Bavarski dvor" na Dunajski cesti v Ljubljani, ki jo je doslej imel v najemu zagrizen kočevar, je prevzel sedaj g. Štefan Bergant, bivši gostilničar „Jugoslovanskega hrama" v Gosposki ulici. Na razpolago ima tudi obširen vrt. Ker je g. Bergant zaveden narodnjak, bodi njegova gostilna toplo priporočena.

Novo trgovino s papirjem, galanterijo in šolskimi potrebščinami je otverila na Sv. Petra cesti gdč. M. Tičar, domačinka. Priporočamo njeno trgovino najtopleje cenj. občinstvu in opozarjamo na današnji inserat.

Uradne vesti. Dne 27. jan. 1910. bo pri okrajni sodniji v Novem mestu dražba zemljišča vl. št. 23 kat. obč. Gotna vas. Zemljišče je cenjeno 8719 kron, pritiklina 65 K. Najmanjši ponudek znaša 5856 K.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejmejo se: 4 knjigovodje, 1 kontorist, 2 poslovodji, 12 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 3 pomočniki specerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 1 potnik, 2 učenca, 2 blagajničarki, 2 kontoristinji, 9 prodajalk. Službe iščejo: 2 knjigovodji, 2 kontorista, 1 poslov., 22 pom. mešane stroke, 3 pom. železn. stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 10 pomočnikov specerijske stroke, 5 kontoristinj, 7 blagajničark, 15 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Drobne novice.

* **Obesil se je** v Žižkovu pri Pragi 30letni katehet na tamošnji ljudski šoli, Stanislav Gartner.

* **Iz ljubosumnosti** je streljal v Berolinu 39letni dr. Alfred Neuhaus na 17letno šiviljo Marjeto Kusek, nakar je ustrelil samega sebe.

* **Izposojevalnica radija.** V Londonu bodo v kratkem ustanovili rafijevo banko, kjer bodo posojali učenjakom in zdravnikom proti odškodnini radij.

* **Splošno ljudsko štetje v Bosni.** Bosanska vlada je odredila, da se ima letos izvršiti splošno ljudsko štetje v deželi. Zadnje ljudsko štetje je bilo pred 15 leti. S štetjem prično 15. aprila.

* **Ponarejalce avstrijskih bankovcev** so zaprli v Londonu in sicer ogrska podanika, nekega Petek-a in inženirja Albrechta. Glavni krivec bivši budimpeštanski odvetnik Zoltan Tokacs je pobegnil.

* **Iz maščevanja** je streljal krojaški pomočnik Soukup na dunajskega profesorja in zdravnika za ušesne bolezni, dr. Alexandra, ne da bi ga zadel. Soukup je tožil zdravnika za odškodnino radi neke operacije. Ker je bila tožba zavrnjena, se je hotel maščevati.

* **Velik požar v Londonu.** V predmestju Kilburnu je v hiši sukenarske tvrdke Evans vsled eksplozije svetilke izbruhnil velik požar, ki je celo obširno prodajalno popolnoma uničil. Škoda znaša več milijonov. Ponesrečil ni nikdo, ker ima hiša zelo mnogo izhodov.

* **Molitev, ki je prinesla škodo.** Mesar Danzig je doživel v vlaku med vožnjo iz Prage v Krakov nezgodo. Ranjenec je tožil želez. upravo za 14.000 K odškodnine, ki bi jo tudi dobil, da se niso našle priče, ki so potrdile, da je mesar ponesrečil le zato, ker je med vožnjo vstal ter molil.

Razne stvari.

* **Proces Janine Borowske,** ki je dne 12. t. m. pričel v Krakovu, vzbuja skoro po celem svetu živo zanimanje. Borowska je obtožena radi zločina umora, ki ga je izvršila na svojem odvetniku dr. Lewickem. Ta odvetnik jo je svojčas zastopal, ko je tožila urednika socialističnega lista »Naprzod« radi žaljenja časti. Borowska pravi, da je nedolžna in da se je advokat sam ustrelil. Obtožnica pravi, da je to nemogoče, ker ni za to najti nobenih vzrokov. Čitanje obtožnice je trajalo celo uro; nato je pričelo zaslišavanje obtoženke. Predsednik je med govorom Borowske konstatiral, da je pred preiskovalnim sodnikom govorila drugače. Borowska se je tako razburila, da so morali poklicati zdravnika. — Cel proces je ravnotako poln dramatičnih efektov kakor svojčas proces gospe Steinheilove v Parizu.

* **Ženske na viših šolah.** — V tekočem zimskem semestru se je vpisalo v nemške visoke šole 1856 žensk. V zadnjem semestru je bilo vpisanih 1432, v lanskem zimskem pa 1108. Letos se je v Berolinu vpisalo v visoke šole 638 žensk, v Monakovem 183, v Göttingenu 160, v Heidelbergu 142, v Bonnu 135, v Freiburgu 86, v Vratislavi 84, v Lipskem 59, v Greifswaldu 49, v Münsteru 47, v Kraljevcu 46, v Marburgu 28, v Halle 27, v Jeni 24, v Tübingenu 23, v Erlangenu 19, v Kielu 18, v Würzburgu 10, v Rostoku 3. — Žensk hospitantinj je vpisanih letos 1928, v poletnem semestru le 1168, a minolega leta 1772. Skupno torej je na nemških visokih šolah hospitantinj in rednih slušateljic 3784, dočim jih je bilo v poletnem semestru 2600, minolo zimo 2880.

* **Madžarska ljubezen do Bosne.** Skoraj samega veselja so poskakovali Bosanci, ko so jih posetili pred meseci člani budimpeštanske trgovske in obrtne zbornice. Kaj vse so jim obljubovali »madžarski brati« pri rujni kapljici vina in šampanjcu! Kako bodo dvignili gospodarski in politični ugled doslej zapuščene Herceg-Bosne! Komaj pa so Madžari prišli od obiska domov, so že pokazali, kako oni umejo gospodarsko povzdigo anektiranih dežel. Naredili so za uvoz bosanskega premoga tako visoko tarifo, da mu je pot na Ogrsko, Hrvatsko in Slavonijo popolnoma zaprta! S takimi odredbami se bo res neznansko dvignilo blagostanje najnovejših avstrijskih dežel! Bosanci naj bodo zadovoljni, da jim je bila usoda tako mila!

* **Za franke.** Iz ravnokar izdane katoliške statistike je razvidno, da je obiskalo v zadnjih desetih letih lurdsko čudodelno jamo in katoliške bolnišnice v Lurdu 3049 zdravnikov in 53.985 bolnikov na 2886 posebnih romarskih vlakih. Samo v minulem letu se je pripeljalo na 602 vlakih krog 10.000 bolnikov, v »čudodelni« vodi se je kopalo 131.261 romarjev. Dohodki, ki jih je imela mestna uprava od tujcev, so znašali v zadnjem letu nad 135.000 frankov. Pošta je prodala za 110.000 frankov več poštnih vrednot kakor lansko leto. Dohodki železnice so bili leta 1909 za 26,729.425 frankov višji nego prejšnje leto. Iz različnih podatkov je razvidno, da so lansko leto pustili romarji na Francoskem 50 do 60 milijonov frankov. Kake ogromne dobičke daje pobožno ljudstvo francoskim brezvercem, priča v decembru izdani duhovski list »Lourdes-Rosen«, ki prinaša iz Lurda sledeče poročilo »G. Welter-Lages je prodal svojo trgovino z devocijonalijami (molki, podobice itd.), znano pod tvrdko »Pri katoliški alijanci«, trgovski družbi, katere družabnik je znani lurdski Žid Gaston Weil. Walter je imel od svoje trgovine vsako leto okroglo 221.660 frankov dobička, in nova družba obeta svojim akcijonarjem 20 do 30 odstotno dividendo. Lurdski romarji se opozarjajo, da podjetje ne zasluži nikakega zaupanja.« Gaston Weil bo najbrž kljub temu bojkotnemu pozivu vlekel svoje dividende.

Veliki pustni korso

Telefonska in brzojavna poročila.

Češki namestnik na Dunaju.

Dunaj, 15. januarja. Češki namestnik grof Coudenhove je dospel danes semkaj. Njegov prihod je v zvezi s sklicanjem češkega deželnega zbora.

Združitev vseh jugoslovanskih poslancev.

Dunaj, 15. januarja. Vest, da se deluje na združitev klerikalnega »Slovenskega kluba« in »Zveze južnih Slovanov« v en klub je resnična. Vendar pa je skoro izključeno, da bi se posrečila ta združitev, ker za tvar niso prav nič navdušeni dalmatinski poslanci, predvsem dr. Trešić, dr. Baljak in Bjeladinović.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 15. januarja. Grof Khuen - Hedervary odpotuje danes zvečer na Dunaj ne glede na to, ali bo kabinet že definitivno sestavljen ali ne.

Budimpešta, 15. januarja. Pogajanja radi fuzije med Justhovo in Kossuthovo stranko se nadaljujejo in nadejati se je, da bodo imela uspeh. Posredovalec med obema kriloma je znani Geza Polonyi.

Budimpešta, 15. januarja. Kandidat za ministrstvo notranjih del, Szekely, se je izrazil, da je pristaš splošne in enake volilne pravice toda brez pluralnega sistema.

Nemški konzulati v Sibiriji.

Berolin, 15. januarja. Nemška vlada je sklenila, osnovati svoje konzulate v Irkutsku, v Tomsku in v Harbinu na Daljnem Vztoku.

Obsedno stanje na Finskem.

Petrograd, 15. januarja. Večja četa revolucijonarjev je ponoči streljala na kozaško kasarno. Nato je bilo vojaštvo konsignirano. Generalni guverner grozi z uvedbo obsednega stanja.

Proces proti Borowski.

Krakov, 15. januarja. Danes se je nadaljevala obravnava v procesu proti Janini Borowski. Med obravnavo se je obtoženka onesvestila. Razpravo so morali prekiniti za poldrugo uro.

Kralj Edvard v Sredozemskem morju.

Rim, 15. januarja. Angleški kralj Edvard namerava meseca aprila prirediti izlet v Sredozemsko morje in sicer na krovu svoje jahte »Viktorija and Albert«. Obiskal bo med drugim Neapelj in Atene.

Potovanje srbskih poslancev.

Belgrad, 15. januarja. Kakor smo poizvedeli, so poslanci narodne skupščine odložili svoje potovanje v zapadno Evropo na ugodnejši čas na spomlad. Ljubljano baje posetijo na vsak način, če bodo pa ostali tudi v Zagrebu, je zelo dvomljivo, največ pa bo to odvisno od političnih razmer.

Slovanska konferenca v Sofiji.

Sofija, 15. januarja. »Slavjansko to družestvo« je dobilo oficialno obvestilo, da se vrši vseslovanska konferenca v Sofiji začetkoma meseca junija. Obenem je tudi izveščeno, da se istočasno vrši v Sofiji kongres vseh slovanskih časnikarjev. Na čelu pripravljalnih odborov je vseučiliški profesor S. S. Bobčev.

Volitve na Angleškem.

London, 15. januarja. Danes so se pričele volitve v parlament. Priprave za volitve so bile še sinoči v polnem tiru. Posamni politiki so prirejali shode kar na ulicah. V angleški zgodovini se je zgodilo prvič, da je dala vlada priobčiti svoje volilne manifeste po časopisih.

KOROSKO KAKOR DOMA

Poslano.*)

Častno občanstvo se v Železnikih podeljuje proti plačilu 100 do 150 K brez vsakih drugih zaslug. Prednost imajo klerikalci.

Natančnejše informacije, kako se dobi to čast, daje gospod profesor Jarc v Ljubljani.

Več občanov.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. januarja: Jožefa Novak, skladiščnega paznika vdova, 74 let, Konjušna ulica 3.

Dne 12. januarja: Marija Bakar, delavčeva vdova, 73 let, Karlovska cesta 3. — Marija Janežič, gostija, 92 let, Jaljeva ul. 2.

Dne 13. januarja: Ana Geršič, zasebnica, 58 let, Radeckega cesta 11. — Josip Kumer, delavec, 53 let, Hradeckega vas 20. — Ivan Pozaršek, gostač, 79 let. Karolinska zemlja 47. — Antonija Dolenc, posestnica, 75 let, Cerkvena ulica 7. — Karolina Smrekar, delavčeva hči, 2 in pol mes., Hradeckega vas 26.

V deželni bolnici:

Dne 12. januarja: Pavla Svete, posestnikova hči, 3 mes. — Pavla Hönigman, trgovčeva hči, 1 dan. — Ana Sušin, šivilja, 23 let, — Marija Tavželj, delavka, 27 let. — Apolonija Kovač, delavka, 71 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. januarja 1910.

Termin.

Pšenica za april 1910	za 50 kg	11·98
Pž za april 1910	za 50 kg	9·95
Kuruza za maj 1910	za 50 kg	6·74
Oves za april 1910	za 50 kg	7·65

Efektiv.

5 vin. ceneje.

Vzemite si, ako imate nahod in ste hripavi, zaslezeni ter težko dihate, Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Mi sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, vratu itd. o njegovem dravilnem, kašelj blažečem, osvežujočem učinku. Tucat na poizkušnjo 5 kron, 2 tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg 238 na Hrvaškem

Zlata resnica.

Fran plem. Šuklje, nekdanji svobodomislec, danes klerikalni deželni glavar kranjski, je v »Letopisu Slovenske Matice« v letniku 1877 na strani 54. zapisal naslednje besede:

»Celo pri najbolj izobraženih ljudeh je to kaj prav navadnega, da izpreminjajo svoja načela (politična), da zapustijo svoje prijatelje in somišljenike ter sramotno pobegnejo v nasprotni tabor. To se godi iz dvojnega vzroka: Ali ni bilo pri njih onega pravega prepričanja, katero izvira le iz resnega premišljevanja in preudarjanja, katero je nasledek temeljitih studij in mnogovrstnih skušenj, in potem je begunstvo nasledek duševne plitvosti in površnosti; ali pa so ti uskoki predrugačili svoje mnenje le iz materijalnih razlogov, iz grde sebičnosti, iz nizke častilakomnosti, in potem izvira njihov odpad iz podlosti in nemoralnosti.«

Tako je Fran plem. Šuklje — obsodil samega sebe.

Ukaz.

Mi knez in predsedništvo vesoljnega zaplotništva odrejamo in ukazujemo:

Ko zgineva drugo zaplotniško leto, polno dela in neizpolnjenih nadej v večnost, gledamo raz Svoj jasni prestol po širnej Našej vrlej zaplotniški kneževini.

To je pogled, ki Naše kneževsko srce bodri in napolnuje z upi na bodočnost.

Vse povsod, v vsakem kotu Naše kneževine trudijo se zaplotniki kakor i zaplotnice pridno liki mravlje v prid slovenske domovine, zbirajoč moči in sredstva za veliko vojno bodočnosti za vojno dveh plemen, za odločilno bitko med germansko sadinjostjo in slovansko, specijelno jugoslovansko bodočnostjo.

Vsakanske vojne priprave zbira sokrug.

Liki pošasti se zbira s svojimi vojnimi gigantskimi stroji: Schulverein Kriegunger sklad, i t. d. odpirajoč svoje nerasitna krokodilska žrela. Z žalostjo vidimo, da v to poklicani možje in činitelji pri sami besedi Rosegger ne planejo na noge junaške ter z vso požrtvovalnostjo ne grejejo hlopov proti uspehom povodnji nemškutarskih Mark.

Sokrug se raduje, videč to brezbrižnost ter hitri sekiro za zadnji smrtni sunjah našemu narodu.

Mi pa, knez zaplotništva, vendar še ne nadeje ne opustimo, marveč, bodreč jo kneževino, z naslednjim ukrepamo:

Dosje srčnih žil ima slovenski rod: Naša ljubljeno Ciril Metodovo družbo in Sokolstvo. Do prve, to Smo prepričani, je naš zadnji zaslotnik, ko polaga domu na altar, kavalir.

Sokolstvo je pa ona žila, ki veže Našo vesoljno kneževino, z materjo domovino, je ona žila, ki dovaja domovini vedno čerstoje in bolj in bolj zdrave krvi, ki jo krepi in utrja, ki veže raztresene gene nde v trdno nepremagljivo celoto.

Ker pa se kri proizvaja iz krepkih mane odločamo:

Zaukazujemo ekscelenci svojemu ljubemu finančnemu ministru, da takoj po izdanju tega knežjega reskrpta nakaže po svojih podrejenih mu uradih v zvezi z ekscelenco generalnim inspektorjem Mojih vojničkih blagajen, v prid mu ljubo slovenskemu Sokolstvu, in sicer naj po rebojami in najvažnejšim kakor sledi:

Sokolskemu Sokolu . . .	K	50·—
mladinskemu kneževskemu Sokolu	K	50·—
tržiškemu Sokolu	K	50·—
za Sokolski dom v Domžalah	K	50·—
za Sokolski dom v Zagorju .	K	50·—
Sokol. narašč. v Sp. Šiški .	K	50·—
„ „ „ Radovljici .	K	50·—
„ „ „ Škofji Loki .	K	50·—
	K	400·—

Naj bi vsak Slovenec in vsaka Slovenka bila Sokol.

Daje razložimo zaplotništvu bilanco drugega zaplotniškega leta:

Dohodki:		K 1000·¼
Izdatki:		
Civilna lista, plače uradništva .	K 0.000,000.000	
Ciril & Metodu 3 pokrovitelj. nine . . „	600	
Sokolu . . „	400	
vkup . K		„ 1000·—
Stanje vojničkih blagajn . .		K 0000·¼

Potrjujemo predloženi, v kronskem svetu sestavljeni, proračun za 3. zaplotniško leto:

Izdatki:	
absolutistično zvišana civilna lista	0.000.000·—
ministrstvom	.,000 000·—
uradništvu	0/4·—
Ciril & Metodu 3 pokrovit.	900·—
Sokolu	600·—
učitelj. konviktu. . . .	100·—
za event. narodne potrebe	100·—
Dohodki: skupaj .	**1.200·—**

davčna moč kneževine & rezerva vojničkih blagajn po ¼ v.

V očigled rapidnemu naraščanju Rosseggerjevega sklada in nagnjenosti slovenskega kapitala izvzemši krog 500 častnih ljudi, nalagano ekscelenci finančnemu ministru, da izdela takoj novo davčno postavo ter nam jo predloži v sankcijo.

Ekscelencam gubernerjem naglagamo, da vesoljno njim dodeljeno zaplotništvo pripravijo na novi zaplotniški davek, imenovan Rosegger tribut.

Isti so nam odgovorni, da ne bo, ko se bode davek nepričakovano zvišal, po mojih krajinah nezadovoljnosti in puntov. Ekscelenca vojni minister ima za ta slu aj rezervatno navodilo ter zvišan kredit za nove topove. Enako tudi ekscelenca vseh antrg ferdrusa in špotirov, kojemu se zviša kredit za stavitev gavg. Tudi se mu nalaga, da udari z žveplom, ognjem in preganjanjem za ubeglim zapraviteljem kneževske vojničke blagajne ter mu odvzame poneverjene knežje davke. S tem odrejamo takojšnjo stranguliranje tega zapravitelja, ki je prevaril zaupanje kneza in domovine, ter plačamo stroške njegega stranguliranja iz privatne šatulje. Anatema!!

Izrekamo pa svoje priznanje za delo in trud guberniji šišenski in radoljški ter mojima ondotnima gubernerjema.

Ekscelenca inšpektor vojničkih blagajen je po dvakratni nenadni škontraciji pokrajinskih vojničkih blagajen našel povsod uzoren red, razun v anektirani žalostni guberniji Kočevje.

Zato mu Moje Najvišje knežje priznanje!!

Želeč Svojej kneževini veselo zaplotniško novo leto, pozivamo isto k živahnemu in uspešnemu delovanju v narodnem in zaplotniško davčnem oziru, ter jo zagotavljamo, da jo obseva solnce Naše knežje Milosti.

Običajno novoletni dvorni diné odpade, ker je Naša knežja Milost globoko užaljena vsled narodne brezbrižnosti Slovencev.

Izvršitev tega ukaza pod kaznijo.

Vun dano v Moji zimski rezidenci „hotel Seidel“ v Ljubljani.

Na dan Severina, opata, začetkom 3. zaplotniškega leta.

Ata I.,
knez vesoljnega zaplotništva.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca decembra 1909 sledeče prispevke:

I. Prispevki iz nabiralnikov.

Moška podružnica Maribor in s. Narodni dom 33 K, pri Pošti 20 K, pri Repocu 2 K, pri Čolniku 1 K, skupaj 56 K; podružnica Metlika i. s. Kenda 11 K 60 v, Viedenig 8 K 50 v, Malerič 60 v, Fleischman 10 K 40 v, Kopinič 5 K 44 v, skupaj 36 K 34 v; moška podružnica Radovljica i. s. Lectar 5 K 10 v, Bastel 5 K, Kunstelj 3 K 70 v, skupaj 13 K 80 v; I. Pogačnik, Sp. Šiška 15 K 73 v; P. Novak, Slov. Bistrica 6 K 20 v; Spreicer, Črnomelj 10 K; Konšek, Trojane 5 K; podružnica Polzela 25 kron 18 v; moška podružnica Žalec i. s. Burnič 16 v, Hausenbichler 16 K 27 v, Hodnik 2 K 16 v, Jama 32 K 05 v, Kuntara 4 K 92 v, Kurent 1 K 30 v, skupaj 61 K 87 v; Dr. Derani, Gorica, pri zletem Jenu 8 K; M. Fatur, Prem 5 K 50 v; V. Dolenec, Vrhnika 11 K 75 v; gostilna F. Bergant 6 K 38 v; Triglav, Gradec 4 K 12 v; V. Berce, St. Janž i. s. Prijatelj 15 kron 83 v, Majcen 3 K 20 v, skupaj 19 K 03 v; F. Miklavčič, Sv. Marjeta 2 K 80 v; kavarna Balkan, Trst 43 K 49 v; M. Pipan, Krsl. Vinogradi 26 K; L. Šplar, St. Peter 4 K 69 v; moška podružnica Ljutomer, nab. Sršen 2 K 40 v; gost. L. Sevar, Rakek 20 K; M. Korenčan, Vrhnika 5 K; M. Amf, Sežana 4 K 40 v; gost. Čeh, Dragovič 2 K; moška podružnica Celje i. s. Stadt Graz 40 K 74 v, Narodni dom 11 K 75 v, Beli vol 22 K 62 v, Skalna klet 12 K, Gačnik 97 K 69 v, Confidente 28 K, skupaj 212 K 84 v; trg. Česnik, tu 44 K; J. Kraigher, Postojna 9 K 52 v; J. Suhadolnik, Prevalje 5 K; podružnica Škofljica i. s. Ogorelc 9 K 63 v in 5 K 20 v, Javornik 64 v, Jesih 4 K 50 v, Jeršin 5 K 20 v, Marinko 6 K 70 v, skupaj 32 K 17 v; Svigelj, Ruše 5 K 60 v; gostilna Vavpotič, Ljutomer 6 K 25 v; mala Nadica, Muta 10 K 50 vin.; gostilna Vozel, Šmartno 7 K; restavracija Auer, tu 6 K 15 v; podružnica St. Pavel i. s. Vedenik 2 K 30 v, trg. Zanier 2 K 38 v, podr. Zanier 2 K 26 v, Gozdnikar 2 kroni 15 vinarjev, Šribar 2 kroni 80 vinarjev; Slander 4 K 50 v, skupaj 16 K Grosuplje i. s. Berlan 50 v, Mežnar 1 K 20 vin., Gale 2 K 08 v, Garvas 2 K 24 v, Rus st. 3 K 30 v, Koprivc 4 K 10 v, skupaj 13 K 72 v; gostilna pri Fajmoštru, tu 22 K 79 v; gostilna Drašček, Vodmat 6 K; I. V. Gradec 4 K 04 v; Peterlin, Preserje 5 K; Pečnik, Mengeš 4 K 62 v; gostilna Gabrijan, Adlešiče 3 K 60 v; moška podružnica Žalec i. s. Basnič 1 K 70 v, Hausenbichler 2 K 30 v, gostilna Jamova 7 K 35 v, Kuntara 70 v, skupaj 12 K 05 v; gostilna Šentak, Vransko 8 K; Kobal, Studeno 7 K 10 vin.; omizje v kavarni Evropa, tu 330 K 56 v; gostilna Thaler, Železniki 7 K; M. Gombačeva, Matavun 2 K 40 v; J. Tušar, Rovte 2 K 40 v; restavracija pri Lipi, tu 27 K 70 v; Iv. Grad, Beričevo 5 K 24 v; Andr. Leskovšek, Puščava i. s. pri Korničniku 3 K, pri Fikfaku 9 K, pri ge. Brezonelijevi 2 K, skupaj 14 K; Konzumno društvo pri Sv. Jakobu v Trstu 74 K 75 v; gostilna Turner, Fram 11 K 15 v; Karel Stefin, Zidan most 15 K; hranilnica na Dolu 5 K; ženska podružnica v Gornjem gradu i. s. Trobej 120 K, Fischer 65 K, na Škarpi 6 K, skupaj 200 K; gostilna Maks Ukmar, Avber 3 K 68 v; podružnica Ribnica na Pohorju 7 K 60 v; trnovsko župnišče, tu 9 K 14 v; trafika Dolenec, tu 2 K 90 v; gostilna pod Gabrom, tu 11 K 50 v; Fl. Čehorin, Branica 5 K 80 v; podružnica Sodražica i. s. Fajdiga 34 K 40 v, Mikolič 1 K, Krže 8 K, Drobnič 2 K, Čanpa 2 K 20 v, Barte 1 K, Pakiž 3 K, Šega 3 K, Lovšin 1 K, skupaj 55 K 60 v; L. Apat, na Kapli 10 K; podružnica na Vinici, gost. Malnič 5 K 91 v; Brezovnik, vojnik o. s. 20 v; gost. Bučar, Kostanjevica 4 K; gosp. društvo v Rocolu 7 K 40 v; gost. Mayer, Kranj 9 K 70 v; Fr. Marinič, Kojsko 17 K 30 v; Julči Šmole, Logatec 5 K 10 v; pri Strajzeljnu, tu 11 K 12 v; J. Drešček, Matulje 7 K; moška podružnica Radovljica i. s. Lectar 10 K 20 v, Kunstelj 1 K 70 v, Avguštin 2 K 03 v, skupaj 13 K 93 v; moška podružnica Ptuj i. s. narodna čitalnica 8 K 47 v, Muršič 5 K 40 v, Mohorič 4 K 75 v, Havelka 4 K 40 v, Brenčič in Zupančič 1 K, Grahar 5 K 40 v, Senekovič 2 K 40 v, Kurež 5 K 30 v, skupaj 37 K 12 v; Narodna knjigarna, tu 3 K 70 v; podružnica Vel. Lašče i. s. Hočevar 24 K, Pucelj 15 K, Hočevar J. 3 K 85 v, Hočevar S. (Lenček) 9 K 30 v, Gruden 1 K 70 v, Somrak 18 K 54 v, Klinc 1 K 50 v, Kastelic 20 v, Podboj 3 K 78 v, Dolšak 5 K 62 v, skupaj 83 K 49 v; moška podružnica St. Jurij i. s. Plavštajner 2 K 16 v, Kincl 4 K 74 v, Šinek 6 K 45 v, Gablar 4 K 24 v, Vrečko 1 K 90 v, Dobrišek 4 K 76 v, Mastnak 1 K 10 v, Nendl 7 K 06 v, skupaj 32 K 41 v; gost. Praprotnik, Log 1 K 88 v; A. Urbančič, čatež 14 K 17 v; podružnica Rajhenburg - Videm 83 K 27 v; Cirila Ježovnik, Velenje 10 K; I. Klemenčič, Sv. Trojica 3 K 26 v; Janko Toman, Moravče i. s. Toman 7 kron 79 vinarjev, Orehek 7 kron 27 vinarjev, skupaj 15 kron 06 vinarjev; J. Verbič, Dol. Logatec 11 K 50 v; P. Bartel ,Hrib 10 K; gost. Ribič, Lembah 14 K; gostilna Belič, tu 7 K; Koželj, Žuženberk i. s. Pehani 4 K, pl. Poka 1 K 80 v, skupaj 5 K 80 v; I. Vrščaj, Trst i. s. kavarna Comercio 16 K 09 v, kavarna Balkan 10 K 29 v, Kosič 6 K, Biček 5 K 80 v, pri Babniku 3 K, Gorenjec 3 K, Strajn 2 K 46 v, N. D. O. 1 K 80 v, restavracija Balkan 1 K 20 v, pri Francu 1 K, skupaj 50 K 56 v; podružnica Ajdovščina i. s. Lokar 2 K, Marc 1 K 04 v, Repič 20 K, Horvat 1 K 70 v, Lozar 4 K, Šapla 11 K 12 v, Edinost 3 K 60 v, Vidrih 16 K 72 v, St. Stekar 7 K 86 v, Kovač 1 K 55 v, Malik 2 K, skupaj 71 K 59 v; A. Sever, Semič i. s. Drganc 80 v, Bukovec 37 v, Sopaker 1 K 14 v, Prešern 1 K 69 v, skupaj 4 K; Ivan Benčina, Stari trg 60 K; I. Lenassi, Gor. Logatec 5 K 20 v; gost. Stravs, Cerkno 15 K; gost. A. Kofol, Čepovan 2 K; Sokolski dom, Gabrje 7 K 05 v; gost. Zlata riba, tu 4 K 04 v; Pod skalco, pri Jakcu, tu 12 kron 42 v; trg. Stupica, tu 26 K 63 v; trafika Nagode, tu 3 K 36 v; vinska klet Fabjan, tu 3 K 76 v; trafika Pihler, tu 3 krone 50 v; Iv. Murkovič, Mala vas 5 K; gost. Zupan, tu 90 v; trg. Bahovec, tu 3 K 78 v; M. Lončar, Tržič 48 K 50 v; družbina krčma v Barkovljah 40 K 73 v; Ant. Muha, Lokev 3 K 70 v; moška podružnica Gorica i. s. pri Jelenu 3 K 40 v, Ahac 15 kron 40 v, pri Petelinčku 6 K 40 v, Goriška tiskarna 6 K 76 v, skupaj 31 K 96 v; hotel Zlatorog, Boh. Bistrica 2 K 15 v; gost. Kosmač, Slap 3 K 37 v; Pri novi pošti, Domžale 7 K 30 v; gost. Vuga, Sv. Lucija 10 K 50 v; P. Sadnek, Senožeče 1 K 43 v; Koželj, Žuženberk, iz nabir. Klinc, Dvor 17 K; Iv. Krac, Šmartno 4 K 20 v; V. Dolenec, Vrhnika 13 K 70 v; L. Cvetnič 2 K 60 v; Spreicer, Črnomelj 20 K; moška podružnica Kamnik i. s. pri Petru 15 K 50 v, čitalnica 18 K 40 v, Kenda 3 K 10 v, skupaj 37 K; moška podružnica Maribor i. s. Narodni dom 32 K, Pri pošti 10 K, Vrtnik 1 K, skupaj 43 K; podružnica Bled i. s. Triglav 6 K 46 v, Zrimec 6 K 51 v, Kapš 2 K 10 v, Evropa 1 K 70 v, Jekler 2 K, pri Lovcu 5 K, skupaj 23 K 77 v; Jos. Vidovič, Moškanjci 3 K; moška podružnica Novo mesto i. s. Ferlič 162 K 30 v, Pintar 45 K 28 v, Rozman 42 K, kavarna 21 K, Tuček 20 K 50 v, kavarna Central 20 K 50 v, Krištof 18 K 50 v, Jakše 12 K 70 v, hotel Jacaz 12 K 30 v, Gačnik 5 K 30 v, privatni pri Skrlju 12 K 38 v, skupaj 372 K 76 v; kavarna Karlin, Škofja Loka 6 K; dr. Fr. Hubad, tu 2 K 50 v; I. Skubic, Črnomelj 7 K 46 v; gost. Kamenčan, Višnja gora 4 K 12 v; Mih. Globočnik, St. Jurij 1 K 08 v; dr. Jos. Tičar i. s. Razor 14 K 50 v, Slavec 12 K, Mangart 2 K 70 v, skupaj 29 K 20 v; Jos. Brus, Hotedršica 7 K 30 v; gostilna Činkole, tu 9 K; M. Pahernik Vuhred 20 K 71 v; gostilna pri Fricu, Zatična 2 K 40 v; J. Zalaznik, tu 7 K; Narodna tiskarna, tu 6 K 29 v; trafika Velfling, tu 1 krono 10 v; gostilna pri Kamenčanki, tu 2 kroni 83 v; gostilna in trafika Tenente, tu 10 K; gostilna Čad, Spodnji Rožnik 5 K, gostilna Narodni dom, 10 K 67 v; podružnica Škofja Loka i. s. Deisinger 8 K 08 v, Šipka pas 6 K 60 v, skupaj 14 K 68 v; ženska podružnica Sežana 11 K 60 v; gostilna Treffnerja, Planina 22 K; M. Senčar, Mala Nedelja i. s. trgovina 10 K 24 v; gostilna 7 kron 06 v, skupaj 17 K 30 v; restavracija Gulič, Sežana 1 K 32 v; kavarna Austria, tu 10 K 32 v; Pivnica Laški trg 8 K; L. Roš, Hrastnik 9 K 80 v; gostilna Mozetič, Pervačina 17 K 30 v; Fran Jelenc, Brdo i. s. Beve 4 K 61 v, Kompare 2 K 30 v, A. Skofic 52 vin., skupaj 7 K 43 v; M. Žnidaršič, Matenja vas 7 K 60 v; gostilna Babnik, Vodmat 40 kron; Iv. Miholič, Črni potok 21 K 50 v; podružnica Ljutomer i. s. Sršen 1 K 08 v, Levar 1 K 60 v, Vavpotič 3 K 10 v, Kolarič (Cven) 60 v, Rajh 15 K, skupaj 21 K 38 v; gostilna Mlakar, Bučka 1 K 52 v; podružnica Trebnje 15 K 10 v; podružnica Ruše i. s. Novak 50 K, Misle 10 K 88 v, Klebič 14 kron 50 v, skupaj 75 K 38 v; kav. Mangart, Bled 2 K 45 v; gostilna Mavčič, Bela cerkev 2 K 20 v; gostilna Gregorič, Prvačina 3 K 80 v; gostilna pri Kranjcu, Tolmin 80 v; Janko Pilgram, Volšperg 2 K 09 v; M. Hmelj, Rateče 4 K 70 v; Slovenija, Dunaj 5 K 37 v; podružnica Pevma 10 K 10 v; gostilna J. Ilge, Fal 4 K 50 v; A. Vilfan, Ježica 1 K 88 v; L. Zablačan, Glinje 24 K; podružnica Turjak i. s. Brajer 4 K 60 v, Petelin 2 K 80 v, Sever 1 K, skupaj 8 K 40 v; Narodni dom, Konjice 38 K 50 v; družbena pisarna, tu 6 K 64 v; gostilna pri Križu, tu 8 K 93 v; gostilna Zajec, tu 8 K 90 v; F. Nemec, Nabrežina 12 K 09 v; Turk A. Višnja gora 2 K 11 v; Leopold Zore, Javornik i. s. Hkavec 2 K 30 v, Žumer 1 K 64 v, Rozman 1 K 06 v, Žvale 48 v, Čop 72 v, skupaj 6 K 20 v; J. Frelih ,St. Rupert 5 K 40 v; omizje samcev pri Zlati kaplji 20 K; J. Zorman, Spodnja Šiška 3 K; Fr. Majzelj, Bela cerkev 27 K 34 v; Fr. Pungerčar, Trbovlje 1 K 24 v; L. Ditrih, Postojna 5 K 10 vin.

Za obrambni sklad:

J. Štefan, Zagreb 5 K; dr. J. Malarič, Črnomelj 10 K; A. Sturm, Maribor 3 K; A. Zurc, Černomelj 40 K; J. Zemljič, Ormož 10 K; dr. A. Žižek, Ormož 40 K; Slovenska dekleta, Ormož 20 K; narodni kvartet, Ormož 60 K; A. Vahtar, Volosko 10 K; R. Malazovič, Splet 8 K; Fran Dev. Tržič 40 K; L. Cvetnič, tu 5 K; A. Šantelj, Gorica 40 K; dr. R. Bergman, tu 10 K; L. Potovar, Ivanjkovci 5 K; A. Žibrna, Trst 5 K; Janko vitez Bleiweis - Trsteniški, tu 5 K; A. Beg, tu 20 K; Fr. Orehek, Moravče 5 K; [illegible], St. Lenart 15 K; omizje [illegible] gostilne v Ormožu 7 K; Jakobina dr. Žitkova, Rudolfovo 20 K; železniški uslužbenci ob Soči 50 K; J. V. iz Vižnje gore 200 K; Šentflorjanski farizejci v Trstu 50 K; J. Bahovec, tu 20 K; Česka obec., tu 50 K; slovensko omizje, Gradec 50 K; J. Voglar, Maribor 20 K; županstvo v Solkanu 200 K; V. Štangel, Šmihel 10 K; dr. E. Volčič, Rudolfovo 40 K; Stanko de Gleria, za skup. Tabor 10 K; Narodna čitalnica, Kanal 40 kron; slovenska trojica dunajske okolice 40 K; narodni duhovnik, tu 16 K; gojenke višje dekliške šole iz liceja, tu 4 K; V. Majdič, Kranj 200 K; bralno društvo v Trebnjem 80 K; dr. Podlesnik, Velenje 40 K; A. Martelanc, Barkovlje 5 K; Ignacij Lah, Sarajevo 100 K; Pavel Endlicher, tu 40 K; dr. Jos. Črvenj, Cirknica 40 K.

III. Prispevki podružnic.

Kranjsko:

Moravče 50 K; Idrija 51 K 37 v; Trebnje 62 K; Ribnica m. 67 K; Ribnica m. 108 kron; Ljubljana, 1. ljubljanske 4 K + 4 K 80 v; skupaj 484 K; Ribnica m. 2 K; Turjak 24 K; Novo mesto ženska 150 K; Ljubljana, Šentpeterska moška 44 K; Cerklje 11 K; Ljubljana, Šentjakobska - trnovska moška 240 K; Cerknica 159 K 60 v; Vinica 91 K 84 v; Radovljica m. 2 K; Crnomelj, moška 4 K; Ljubljana, Šentjakobska - trnovska ženska 276 K 54 v; Dob pri Ljubljani 97 K 03 v; Loški potok 227 K 47 v; Idrija, ženska 152 K 04 v; Vrhnika 149 K; Rateče 30 K; Mengeš 126 K; Domžale 120 kron 51 v; Kranjska gora 71 K 88 v; Škofja Loka 38 K 20 v; Domžale 6 K; Mokronog 72 K; Kranj, ženska 80 K; Toplice 21 kron 29 v; Ljubljana, Šentpeterska ženska 25 K 16 v; Logatec, ženska 100 K; Novo mesto, moška 93 K, skupaj 3236 K 83 v.

Štajersko:

Gradec, ženska 31 K; Vransko 100 K; Maribor, moška 20 K; Žalec, moška 30 K; Sv. Lorenc 70 K; Škofja vas 5 K; Ptuj, ž. 194 K; Gradec, izvenak. 85 K; Ljutomer, moška 7 K 30 v; Kozje 70 K 14 v; St. Pavl 37 K 16 v; Celje moška 87 K 16 v; Šmarje 80 K; Vransko 16 K; Ribnica na Pohorju 40 K; Brežice, moška 70 K; Vuzenica 58 kron; Gornji grad, moška 87 K 40 v; Ptuj, moška 16 K; Videm - Rajhenburg 111 K 10 vin.; Brežice, ženska 130 K; Lembah 41 kron; Poizela 72 K 40 v; St. Jurij, moška 119 K 38 v; Gabrje 223 K 30 v; Ljutomer, ženska 67 K 60 v; Maribor, moška 98 K; Gradec, ženska 13 K 82 v; Vuzenica 20 K; Vuhred 44 K 37 v; Planina 40 K 10 v; Ljutomer, moška 3 K 38 v; Konjice 50 K; Slovenji gradec 24 K + 38 K 44 v = 62 K 44 v; Brežice, ženska 4 K; skupaj 2205 K 05 vin.

Koroško:

Blače 100 K, skupaj 100 K.

Primorsko:

Lokev 179 K 56 v; Lokavec 137 K 01 vin.; Trst, pri sv. Jakobu 25 K 36 v; Ajdovščina 107 K 60 v; Vrtojba 3 K 60 v; Kanal 22 K; Rocol 108 K; Greta - Rojan 300 K; Komen 34 K 70 v; Šmarje 109 K 54 v; Gorica, moška 301 K 18 v; Sežana, ženska 272 K 10 v; Tolmin 52 K; Pevma 23 K 40 v; Sežana, ženska 4 K 74 v; St. Andrež 65 K 83 v; skupaj 1745 K 61 v.

IV. Razni prispevki:

Blaž Ranc, Volšperk narodni davek 2 kroni; S. Wutt, Šoštanj nabral 2 K 82 v; omizje pri Krakovčanu, tu 44 K; gostilna Stravs, Idrija nabrala 4 K; vesela družba pri Roži, tu 20 K; županstvo Stara Loka 10 K; županstvo Sv. Križ - Cesta 20 K; županstvo Bloke 10 K; Marica Ježovnik, St. Rupert, nabrala 3 K; A. Kozlevčar, Rakek, nabral narodnega davka 12 K; Iv. Kejžar, Maribor, nabral 2 K 80 v; Olga Prandolič, Kobarid, nabrala 4 K; M. Morič, St. Peter, nabrala 9 K 81 v; J. Kodermac, Bulje, dobiček kvartske igre 3 K 70 v; županstvo Kranjska gora 20 K; A. Hudovernik, tu nar. davka 32 ;K L. Schalda Jaršinci, nabral 6 K; občina Naklo 20 K; Štefan Klun, tu 2 K 60 v; županstvo Spodnja Šiška 100 K; županstvo Trbovlje 50 K; posojilnica Slov. Bistrica 15 K; K. Dolenc, Mödling 8 kron; dediči Poljanec iz Bučkove 50 K; dr. Bergman, tu Miklavžev dar 7 K; županstvo Vrhnika 30 K; M. Zalokar, prispevek od droži 50 K; pekovska zadruga, tu 5 K; politično društvo za dvorski okraj, tu, božično darilo 20 K; J. Perdan, tu prispevek od užigalic 1500 K; Jakob Ros, Vučja vas za ubogo slovensko deco za Božič 5 K; A. Mladič, Šmarje 1 K 72 v; Fr. Jereb, Črnikal 4 krone; slovenski dijaki 1000 K; Franc Tomc, Goričane 2 K; gostilna Kolenčeva, Ladija 4 K 60 v; V. Veixel, Maribor, prispevek od Černila 22 K 60 v; Drenik zbirka iz Spodnje Šiške mesto venca A. Vernika 16 K; poravnava pravde F. G. — Z. J. 26 kron; narodna čitalnica, Kostanjevica 10 kron; kmetijsko bralno društvo v Rogoznici 3 K 61 v; županstvo v Postojni 50 K; A. & E. Skabrne, tu prispevek od družbenega platna 200 K; Ivanka, tu dobiček od prodanih razglednic 4 K 85 v + 6 K 45 v; skupaj 11 K 30 v; dijak 1 K 12 v; županstvo Ajdovščina 50 K; posojilnica Metlika 20 K; Iv. Šepetavec, Idrija 30 K; m. občina Škofja Loka 20 K; Fr. Majer, nabral narodnega davka 26 K; A. Mladič, Šmarje 3 K; Ljubljanska mestna občina mesto venca umrlemu grofu Jan Harachu 50 K; Turk, Gabrje 4 K 50 v; dr. Žitek, Novo mesto, kazenska poravnava med St. Jernej 20 K; Hmelj, Radeče, nabral upravitelj Lindtner 6 K; dr. A. Svigelj, tu kazenska poravnava P. K. 10 K; županstvo Litija 40 K; g. Demšar, Lož, nabral 2 K 10 v; And. Pipan, Zapotok, nabral 3 K.

V. Prispevki časopisov:

Mir, Celovec 100 K; Slovenski Narod, tu 346 K 83 v; skupaj 446 K 83 v.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Ivan Plantan c. kr. notar v Ljubljani K 50 — mesto venca na krsto dr. vit. Karolu Bleiweis Trsteniškemu. Častno mu spomin! — Vesela družba v Otaležnu na Goriškem K 4·40. — Gosp. Petrovec v Št. Petru K 21·27 — nabrano kot narodni davek za december 1909 med železniškimi in poštnimi uradniki v Št. Petru na Krasu. — Gosp. Rudolf Oswald Št. Peter na Krasu K 2·90, nabrano v Št. Petrskih gostilnah z Eufon aparatom, namesto vmešna v Eufon. Požrtvovalnost g. L. Šplarja. Mali šolarji v Mozirju K 4, nabrali pri srečolovu v gostilni pri Lipi. Gdč. Minka Žerovnikova Kamnik K 6 20 — zložili davčni uradniki kamniški dne 12. t. m. pri zamakanju odposlanega letnega raču a. — K 88·77. Hvala darovalcem in nabiralcem! Nazdar!

[illegible] vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in solji“ dokazujejo usešpni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po **K 1·90.** Po poštnem povzetji razpošilja to mazilo lekarnar **A. MOLL,** c. in kr. dvorni založnik **na Dunaju, Tuchlauben 9.** V zalogah po deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in poddisom. 4 23

Henneberg^ova svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 1 K 35 vin. meter naprej za bluze in obleke. Franko in **že ocarinjeno** se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. 1 62

Tovarna za svilo HENNEBERG, Zürich.

Se dobi povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Creme

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Čudovit je sneg v gozdu

in prava radost je na bobsleighu ali skijih drčati po gladkem snežnem tiru. Veselje je, pa tudi nevarnost, kajti razgretje v mrzlem, brijočem zraku in pospešeno dihanje je nevarnost za prehlajenje. Proti temu se varujemo s Fayevimi pristnimi sodenskimi mineralnimi pastiljami in bi med vožnjo vedno morali imeti katero v ustih. Fayeve pristne sodenice se dobivajo v zadevnih trgovinah škatljica po K 1·25.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni dobavitelj, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Želodčni liker

je najboljše krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozna,
Kdor ga ima,
Ima zdravje doma!

64

Ljudska kakovost liter K **2·40.**
Kabinetna kakovost „ „ **4·80.**

Naslov za naročila: **„FLORIAN“,** Ljubljana.

Postavno varovano.

Proti 6

zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znana

antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče **antiseptične melusine-ustne zobne vode,** katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinović, kr. pošte meštar.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
14.	2. pop.	743·8	2·0	sl. jvzhod	jasno
„	9. zv.	744·9	3·3	„	„
15.	7. zj.	742·7	—5·3	brezvetr.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 2·1°, norm. —2·6°. Padavina v 24 urah 0·0 mm.

Zahvala.

Najiskrenejšo zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obisk in tolažbo med boleznijo našega nepozabnega soproga, očeta, brata in strica, gospoda 212

Leopolda Armiča

nadučitelja in šol. vodje III. m. d. lj. š.

Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem krasnih vencev in preč. duhovščini. Posebno zahvalo pa še izrekamo pevskemu zboru učiteljiščnikov za ganljivo nagrobnico in nje vodji g. Fr. Maroltu. Najtoplejša zahvala za zadnje spremstvo velerodnemu županu gosp. Ivanu Hribarju, g. vladn. svetniku in ravnatelju Junowiczu, vsem velec. gg. učiteljem in profesorjem, ter vsemu mnogoštevilnemu spremstvu rajnika k večnemu počitku.

Ljubljana, 15. januarja 1910.

Žalujoča rodbina Armič.

MATTONI

GIESSHÜBLER

najboljša **zdravilna in osvežujoča pijača,** ki se je vedno dobro obnesla pri **želodčnih in črevesnih boleznih,** pri **boleznih ledic in mehurja,** in jo priporočajo najodličnejši zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri Karlovovarških in drugih **kopalnih zdravljenjih,** kakor tudi **po rabi** teh toplic in za nadaljno zdravljenje. 191

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

Letnik XXX. (1910).

Izhaja po [illegible] **po eden pot na mesec v sveskih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.**

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.

Posamezni svezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna" v Ljubljani

Dva krojaška pomočnika

za veliko delo sprejme takoj **Fran Škrabe v Ložu.** 208

Pekarija

se takoj odda na **Tržaški cesti št. 4 v Ljubljani.** 198

Trgovina z mlekom

popolnoma urejena, dnevnega prometa 700 litrov, se za 6000 K **proda.**

Dopisi pod **„A. M. 1910"** na anončno ekspedicijo **Jos. Heuberger, Gradec, Herrengasse 1.** 208

Električni 215

motor

se proda.

A. K. ČIKS, Radetzkega cesta št. 16.

O dostojnosti

Sestavil

Edvin Rozman,

konces. učitelj plesa.

Cena 70 vin, s pošto 80 vin.

Ta knjižica obsega vsa potrebna navodila, kako se je vesti v spodobni družbi. Brez dobrih manir ni nikomur mogoče izhajati; človek je smešen in preziran. Obleka sama ne stori človeka, treba se je tudi obnašati, kakor je navada med olikanimi ljudmi. Iz knjige **„O dostojnosti"** posname lahko vsakdo potrebnih naukov za primerno vedenje v vseh slučajih življenja.

Knjiga se dobiva v

„Narodni knjigarni"

v Ljubljani,

Prešernova ulica št. 7.

Zahvala.

Podpisano društvo izreka mestnemu županu, blagorodnemu gospodu **Alojziju Šušteršiču v Ložu** za venčkovski dar 100 kron najiskrenejšo zahvalo. 192

Olepševalno društvo v Ložu na Kranjskem.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gosposka ulica štev. 6,

išče nujno: nekaj finejših **kuharic** za Reko, Gorico, Pulj, Italijo, Dalmacijo, Ljubljano. Dobra plača, več boljših **hišen, blagajničark, natakaric, bone** na Ogrsko, **hotelske sobarice** za Trst spretno **natakarico** (Extramädchen) za velik hotel, **hišnega oskrbnika** brez otrok za veliko stanovanjsko hišo v Ljubljani itd. itd.

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor. Prosi se za natančni naslov. 177

Velika razprodaja!

4 pari čevljev

za samo 6 K 75 vin.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, so mi poverili, da velik oddelek čevljev še daleč pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam vsakomur par moških in par ženskih čevljev iz črnega ali rjavega usnja s kapicami, za zavezovanje, z močno zbitimi usnjenimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, vele-elegantnih, ličnih in lahkih. **Vsi 4 pari za samo 6 K 75 vin.** Za naročitev zadostuje dolgost. Po povzetju razpošilja razpošiljalnica čevljev

A. Golb, Krakov št. 332.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, riziko torej izključen. 203

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni"

Prešernova ulica 7.

V novo zgrajeni hiši v **Ilirski ulici št. 29 se odda** za majev termin več

stanovanj

z vrtom in pritlikami. 78

Vpraša se pri gospodinji v **Slomškovi ulici št. 23, levo.**

Preklic.

Spodaj podpisana preklicujem svojo žalitev zoper g. L. Gratišarja, hišn. posestnika na Karlovški cesti št. 6 in izjavljam, da je neresnična. 196

V Ljubljani, 14. prosinca 1910.

Josipina Zupančič.

Razpošiljam kolesa

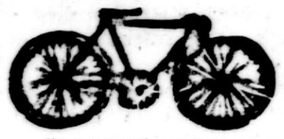

za štiri tedne na poskušnjo in vpogled proti povzetju. Posamezni deli kolesa čudovito poceni in dobri

Ilustrovani cenovniki poštnine prosto.

Franc Dušek

tvornica koles, Opočno št. 80, ob drž. železnici Češko. 42

Resna ženitna ponudba.

Trgovec v 31. letu starosti, z dobro idočo trgovino v primorskem mestu, se želi takoj poročiti z marljivo gospodično, (mlada vdova ni izključena), ki bi premogla nad 8000 kron.

Resne ponudbe naj se pošiljajo s fotografijo v upravništvu »Slovenskega Naroda« pod **„št. 130 B".** Jamči se diskretnost. Slike se takoj po prejemu z odgovorom vrnejo. 205

Pozor!

V gostilni pri Kreutzerju

na Marija Terezije cesti št. 8

vsako nedeljo

PLESNI VENČEK.

Za obilen obisk se priporoča

88 **gostilničarka.**

Gostilna

dobro idoča, se vzame v **najem,** eventualno se tudi **kupi.**

Ponudbe na upravništvo »Slov Naroda.« 197

Revmatizem,

profin, ischias. Nervoznim 4511

rad pismeno zastonj sporočim, kako sem se rešil mukepolnega trpljenja.

Karel Bader, Illertissen, Bavarsko

Gostilničarji in društva, kateri za malo odskodnino potrebujejo

dobro godbo

naj se zglasijo v gostilni **„pri Mostu",** Novi Vodmat št. 16

F. Vodišek

lastnik prve godbene koncesije na Kranjskem. 81

Za večjo trgovino z mešanim blagom na deželi **se išče**

trgovski pomočnik

dobra moč, vešč posebno manufakture.

Ponudbe z navedbo zahtev in referenc naj se pošljejo na tvrdko **Slavoj Jenko, Podgrad-Istra.** 154

Uradniško branilno društvo

Gradec, Herrengasse 7, II. nadstr.

Osebni kredit in **posojila za rantiranje uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljencem** itd pod najugodnejšimi pogoji eventualno tudi **brez porokov** proti enkratnemu **poroštvenemu prispevku.** Nikakih predstroškov. Prospekte in pojasnila daje za Kranjsko: 4845

J. Kosem, Ljubljana,

Krakovski nasip št. 22

Za 1. maj se išče

stanovanje

s tremi sobami, kabinetom, kopalno sobo in pritiklinami.

Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 195

Oznanilo.

Semenj bode v Sežani

v ponedeljek, dne 24. januarja (po sv. Antonu).

Županstvo v Sežani.

211 Župan:

F. Štolfa.

---

209 A 209/9/5

Poziv dedičev

katerih bivališče je sodišču neznano.

Spodaj podpisana sodnija naznanja, da je dne 23 septembra 1909 umrla v **Skalah** užitkarica **Ana Pouh,** ki je zapustila poslednjo voljo z dne 20. julija 1909.

Bivališče sledečih postavnih dedičev je sodniji neznano:

1. nedoletne **Helene Artnik,** neznano kje na Nemškem;
2. **Franceta Pouh,** tudi kje na Nemškem (Westfalen).

Za te dve osebi se je postavil kuratorjem **Mihael Koren,** posestnik v Podgori. Imenovana se pozivata, da v enem letu od spodaj navedenega dne naznanita svoje bivališče in svoje dedinske izjave, drugače se bo obravnavalo s kuratorjem in pristoječa dediščina položila na sodniji.

C. kr. okrajna sodnija v Šoštanju, oddelek I.,

dne 10 januarja 1910.

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje

Priznano najboljše posrebrenje.

Najlepše oblike. Kompletno [illegible] **kasete za namizno orodje, skleče, posode za omake, kavni in čajni servisi, namizni nastavki, umetnine.**

Edino nadomestilo za pravo srebro.

Specialni predmeti za hotele, restavracije in kavarne ter za pensione, menaže i. t. d.

C. in kr. dvorni dobavitelji

CHRISTOFLE & Cie

Dunaj I., Opernring št. 5.

(Heinrichshof).

Ilustrovani cenovnik zastonj.

Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.

Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki poleg stoječo tvorniško znamko in polno ime

CHRISTOFLE.

Št. 1475. 206

Razglas.

Zaradi oddaje

kleparskih ter kovaških del in dobave železnine

za stavbo državne obrtne šole v Ljubljani, se bode vršila

dne 29. januarja 1910 ob 10. dopoldne

javna pismena ponudbena razprava pri mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni mestnega stavbnega urada.

Načrti, proračuni, pogoji in drugi razpisni pripomočki so razgrnjeni v pisarni stavbnega vodstva na Mrji vsak dan od 8. do 12. in od 3 do 6 vsakemu na vpogled.

Ponudbe, v katerih je navesti posamezne enotne cene in na njih podlagi proračunjene skupne zneske v številkah in besedah, je vložiti kolekovane in opremljene s 5% — na podlagi ponujanih skupnih zneskov določenim — vadijem v zapečatenih zavitkih dražbeni komisiji do določenega časa. Izrecno se določa, da je ponujati strogo na podlagi razpisnih določb in predpisov. Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenim predpisom ali katere bi se pogojno glasile, in na take, katere bodo prekasno ali dodatno vložene, se ne bode oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 14. januarja 1910.

Župan: **Ivan Hribar** l. r.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju

je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!

Neutrpljiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:

J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Gostilničarji, kavarnarji!

P. n. gostov ne zadovoljite samo z okusnimi jedili in dobrimi, pristnimi pijačami, sem spada tudi, da jih v današnjem modernem času z razvedrilom in zaba o navežete na hišo.

Ali kako naj se to ukrene, da ne bo prevelikih stroškov?

Kupite si kakršnokoli **moderno glasbo,** ki se z avtomatičnim metanjem denarja vanjo izplača sama, n. pr. **električen klavir, orchestrion z mandolinami, godbo na lok** itd, ki se dobivajo že od 800 kron naprej.

Predno pa kaj kupite, je pa priporočati, da se natančno informirate, katera firma Vam lahko to najbolje dobavi. Pri tej priliki se tudi jaz priporočam najtopleje.

Simon Kmetetz,

dobavitelj godbenih avtomatov, elekt. klavirjev, orchestrionov itd.

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 26.

Prvo veselje.

Pariški list »Le Gaulois du Dimanche« se je obrnil do različnih, več ali manj znamenitih oseb z vprašanjem: »Katero je bilo vaše prvo veselje«.

List je dobil dolgo vrsto odgovorov, večinoma pa so prav banalni. Igralci in igralke so pisali, da je bil njih prvi gledališki uspeh, njih prvo veselje. Politiki so pisali, da prva izvolitev ali prvi govorniški uspeh je bil njih prvo veselje. Finančniki pa da prvi znatni dobiček.

Med odgovori jih je pa tudi nekaj prav zanimivih.

Massenet, sloveči komponist pravi: Moje prvo veliko veselje je bilo, ko me je oče prvič peljal v gledališče.

Sara Bernhardt trdi, da je njeno prvo veselje bil vrtiček, tri metre dolg in en meter širok, ki so ji ga dali v samostanu, kjer je bila vzgojena, v oskrbovanje.

Vprašanje je le, če je bila Sarah Bernhardt sploh v samostanu vzgojena, ker je mnogo ljudi, ki jo proglašajo za Židinjo.

Emil Faguet je pisal: Moje prvo veselje mi je napravilo spoznanje, da se bom na svetu lahko mnogo let prav dobro imel.

Znameniti pisatelj Jules Lemaitre piše: Največje veselje, ki je smatram za svoje prvo, sem doživel sedaj, ko sem se po daljšem bolehanju na želodcu smel zopet najesti.

Anatole France, prvi sedanjih francoskih pisateljev, je pisal: Prvo velikansko veselje moje mladosti mi je napravila nezgoda mlade in lepe dame, ki me ni mogla videti, in ki me je vselej hudo vščipnila, kadar me je dobila. Nekoč je šla po stopnicah, v poredn ostji je sedla na ograjo, da bi se po njej drsala do ovinka, a obleka se ji je zateknila. Padla je z ograje — ona je visela v zraku — brez hlač — jaz pa sem se ji tako od srca smejal, da sem smeha skoro obolel.

Pisatelj Leroy piše: Največje veselje moje mladosti je bilo, da sem prevrnil lestvo, na kateri je moj katehet splezal k naši kuharici. Katehet ni mogel iz hiše in ko mu je moj oče odprl vrata, mu je rekel »mislim, da bodete hitro premeščeni«. To se je tudi zgodilo.

Igralka Réjane piše: Moje prvo veselje sem imela, ko sem bila prvič na otroški maskeradi. To je bila radost vseh radosti, kar sem jih kdaj doživela.

Leon Bourgeois, veliki politik, pravi: Iz svoje mladosti se spominjam samo enega dogodka, ki mi je napravil posebno veliko radost; ko sem pri plezanju na mlaj dobil prvo darilo, namreč klobaso in dve pomaranči.

Žurnalist Charles Vincent piše: Najsrečnejši moment moje mladosti je bil, ko sem, bežeč pred svojim učiteljem, ki me je zasledoval s palico, videl, da je padel in se na nosu pobil.

Slikarica Gaston piše: Nikoli v svojem življenju nisem bila tako vesela, kakor v starosti 11 let, ko sem se v nekem gozdu izgubila in sem namesto pričakovanih batin dobila od staršev slaščic, kolikor sem jih hotela.

Takih in enakih odgovorov je bilo danih vse polno. Če jih človek dobro pretehta se mu zdi, da je imel veliki filozof Schopenhauer le prav, pišoč: Škodoželjnost je najčistejše človeško veselje.

Ameriška „svoboda".

Pravijo, da vlada v Zedinjenih državah popolna ljudska svoboda. Temu pa nikakor ni tako, zlasti kar se tiče svobode črnega ali barvastega plemena. Saj poročajo ameriški listi skoro vsak dan o linčanju in drugih sovražnostih do črncev. Teh plemenskih predsodkov si mi Evropejci nikakor ne moremo tolmačiti. Leta 1861. je prišlo radi osvoboditve črncev iz sužnosti celo do državljanske vojne. Ta vojna je trajala štiri leta. Po tej vojni je bilo sicer suženjstvo črncev odpravljeno, ali pri vsem tem, da je med amerikanskimi zamorci zelo veliko inteligentnih in učenih ljudi, smatra vendar pristni Yankee še danes zamorca za neko manj vredno bitje. Zato zro Amerikanci na črnce zne popisnim zaničevanjem. To zaničevanje pa se ne nanaša samo na pristne črnce, ampak tudi na one, ki izvirajo iz zakonov med belimi in črnimi, ter vse njih potomce.

Kaki, za nas nepojmljivi nazori vladajo v tem oziru v Ameriki, v dokaz za to naj služita samo dva slučaja.

Na jugu severoamerikanske unije je živel neki sorodnik bivšega nemškega državnega kancelarja Bülowa, ki je živel že šest let v srečnem zakonu z neko krasno hčerjo z juga. Iz zakona sta izšla dva lepa zlatolasa otroka. Mož je vedel, da izhaja žena iz neke rodbine, ki je bila pred štirimi generacijami »oskrunjena« z nekim mešanim zakonom. Ali, on se ni izpodtikal nad tem ter je živel srečno, dokler niso nekega dne hudobni ljudje razdrli te sreče s tem, da so izvohali »nečisto« pokoljenje Bülowove žene ter izročili to stvar javnosti. S tem je postala dvojica družabno nemožna in Bülow je poleg tega izgubil tudi še svojo službo. Končno je dvignil državni pravdnik v New Orleansu še tožbo proti njima, ker po zakonu države Mississippi je mešani zakon kaznjiv kakor hudodelstvo!

Mož se je rajši ustrelil, nego da bi živel dalje v sramoti, a »nečisto« ženo bodo tirali pred porotnike!

Pri nas bi kaj takega ne bilo možno, to je gotovo, da ne. A, ker je v Ameriki to možno, je to dokaz kako hinavska je morála Amerikancev, kako strašno je njih plemensko sovraštvo. Mi Evropejci smo mnenja, da, če hoče X. ali Y. poročiti zamorko, nima temu nihče prigovarjati, ker je to stvar, ki briga edino-le X. ali Y. in nikogar rdugega, Amerikanci pa smatrajo kaj takega za hudodelstvo! Kaj takega mi Evropejci pač ne bomo mogli nikdar umeti.

Da omenimo neki drugi slučaj Pred par leti je bila neka krasna deklica iz neke bogate in ugledne rodbine na jugu, ljubljenec njujorške družbe. Nekega dne je opazil nekdo modrikasto barvo njenih nohtov, kar je dokaz črnega potomstva; to je bilo dovolj, da so nesrečnico zasramovanjem in roganjem pognali iz dvorane. Tudi ta deklica je izvršila samomor.

Vendar ni nič redkega, da v Ameriki naseljeni Evropejci sklepajo zakone z deklicami, ki izvirajo iz mešanih zakonov. Taki zakoni so navadno srečni. A možje so v družabnem oiru popolnoma bojkotovani in izpostavljeni preganjanjem od strani Amerikancev. Črncem in njih potomcev ne odpirata vrat »družbe« ne učenost, ne socijalna izobrazba. Amerikanska družba, ki bi sprejela črnca, bi s tem izključila samo sebe.

V severnih državah imajo črnci vsaj državljanske pravice, a v južnih državah nimajo niti tega. V južnih državah se izraža plemensko sovraštvo na posebno kričeč način v tem, da so v mestih posebni najbolj nezdravi deli določeni za bivališča črncev. Javni lokali, cerkve, gledališča, restavracije itd., ki so obiskovani po belih, so črncem nepristopni. Na železnicah jih stlačijo v posebne oddelke in celo v tramvaju je poseben prostor za črnce. Edino mesto, kjer uživajo črnci vse pravice, je Washington, glavno mesto Unije. V tem mestu, ki se smatra za paradiž »coloured people« (črnega ljudstva), je ena tretjina črncev. V tem mestu so črnci vedno čisti, gosposki oblečeni in vedno pri najbolji volji. V najodličnejih mestnih ulicah stanujejo črnci. Celo v državnih službah nahajamo črncev. Zato, da so dobili črnci vsaj v glavnem mestu »svobodne« Amerike, človeka dostojno eksistenco, gre zahvala vplivu bivšega predsednika Roosevelta. A te svoje odredbe je plačal bivši predsednik z znatno izgubo na svoji popularnosti.

Naj že bo kakor hoče, gotovo je, da čudnega načina, kakor se postopa v Ameriki s črnci, mi ne moremo umeti, ker se temu protivi ne le naš čut za pravico in človečanstvo, ampak tudi naš — razum.

Gozdni manipulant

se išče za veliko žago na Kranjskem za vstop s **1. event. 15. februarjem.** Ponudnik mora imeti **dolgoletno prakso v manipulaciji z bukvami in jelkami,** biti zmožen nemščine in hrvaščine ter imeti reference prve vrste.

Ponudbe z natančnim opisom dosedanjega poslovanja, rodbinskem stanja in zahtevo plače na g. **Arnold Spitz, Budapešta V., Perczel Mór utca štev. 4.** 98

Štedilna ognjišča Triumph

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. **Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr.** Ceniki in proračuni na razpolago Glavni katalog franko proti doposlani znamki. 2506

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph"
S. Goldschmidt & ein
Wien 10, Gorenje Avstrijske.

A. KUNST
Ljubljana
Židovska ulica štev. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagoveli vzorce poslati. 40

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovec z zlatnine in srebrnine.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo točno in cene.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svoje bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi **krasno opremljene**
kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče **potrebščine** kakor tudi **že obrabljene vozove in konjske oprave.**

Ant. Krejči
Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
priporoča svoje bogato **zalogo najmodernejših, najfinejših**
kožuhovin, klobukov in čepic.
Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča **popravila** proti najnižji ceni. Kupuje tudi vsakovrstne **kože divjačine** in jih najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Vinski zakon
ki ga mora imeti nabitega vsak gostilničar, vsak vinski trgovec in vsak vinogradnik
sicer zapade strogi kazni
se dobiva v
„Narodni knjigarni"
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7
po 70 vin. s pošto 80 vin.

Veščak v kupčiji z gradičinami
išče premožnega 148
kapitalista
za nakup lepe, **jako cene gradčine.**
Ponudbe pod: **„Lepi zaslužek 500.000"** na uprav »Sl. Naroda«.

TOIFL-ov
TALANDA
CEYLON CAJ

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje **vsakovrstnih pušek** za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom Tudi **predeluje** stare samokresnice, sprejema vsakovrstna **popra lila**, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene — Ilustrovani cenik zastonj. 13

Ugodna prilika
Hrvatsko tranino 1 kos 10 m dolg, 93 cm širok na **X 10·50** izborne kakovosti.
dalje **BUHE** 6 kosov brez b-ja, ob rob 140×180 cm vel. na **X 13·20** bela ali s rdeco ali modro progo
Priporoča in dobiva se kot zaloga po poročilu pošlje
V. J. Havlíček a bratr v Poděbradech
Ob naročilu 3 kosov Harličkove tkanine ali 1 kosa tkanine in 3 tujih poštnine prosto.
Naročite takoj!

Zobozdravnika Schweigerja
še izboljšana
ustna voda „Tacitol"
povzroči prijeten hladilen okus v ustih, uniči nastale bakterije, odstrani slab duh, tudi pri kadilcih, je nenadomestljivo sredstvo zoper **zobobol,** ker s tinkturo, brez primesi vode, nasičena bata v bolni zob vložena, takoj omili bolečine.
„Tacitola"
ne bi smela pogrešati nobena hiša.
Podrobnejša navodila poda popis, ki je vsaki steklenici pridejan.
Cena steklenici je K 1·60.
Dobi se v lekarnah: **Bohinc, Mayer, Piccoli, Trnkóczy,** pri drožistu **Kancu** in v vseh večjih prodajalnah
Naročila od 4 steklenic dalje se rešujejo **poštnine prosto.** 4313

Najboljši kosmetikši predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
A 1387
da: mila po 80 h, z cream po 1 K,
za gojitev zob in ust: da: z Wenthol z ustna voda po 1 K; zobni pralek po 60 h;
za ohran tev in rast las: da: lasna voda po 1 K; lasna pomada po 1 K.
Ti izdelki „Ada", ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v
O lovi lekarni
Ph. Mr. Josip Cizmář
v Ljubljani.
Kupite samo te domače izdelke!
Za lekarne obstoji že nad 300 let.

Spretnemu trgovcu (tudi začetniku) **se oddaje v najem**
prostori za trgovino
z opravo vred v jako dobrem kraju blizo **mesta Ljubljane.**
Pojasnila daje **A. Verbič,** trgovec **v Ljubljani.** 181

Na prodaj
je v Ljubljani nova, moderno zidana
dvonadstropna hiša
s sadnim vrtom, pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji. 4850
Več se poizve pri lastniku hiše **v Simon Gregorčičevi ulici št. 11.**

Špiritovi sodi
od finega špitita **od 600 do 800 litrov** in
vinski hrastovi sodi
prav močni in zanesljivi, **se dobe** po nizki ceni pri tvrdki 593
M. Rosner & drug
v Ljubljani, poleg Kosterjeve pivovarne.

Nedosežno
Najnovejša ameriška iznajdba
Higijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4·60.
Čez 2 miljona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta **K 2·60.** Kdor pošlje denar naprej (tudi pismene znamke) mu pošlje diskretno in poštnine prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3—0. 4366

Naj nihče ne zamudi poizkusiti
vinskega vermuta Pasini
Dišeče zdravilno vino je to, prežlahtne slasti, pospešuje tek, jači in krepi. — Premnogo priznanj. Zajamčeno pristno, iz najboljših južnotirolskih belih vin, popolnoma ustrezajoče novemu vinskemu zakonu. Najvišje odlike. Grand prix in zlata svetinja v Parizu in Florenci. 4550
Dobi se v vseh boljših delikatesnih trgovinah, kavarnah, restavracijah in gostilnah.
Naročila je naslavljati na izdelovalca **Fausto Pasini v Tridentu (Tirolsko)** ali pa na **glavni zastop za Ljubljano in Kranjsko**
Janko Traun v Ljubljani.

Superfosfati
mineralni in animalni, najpreizkušenejše, najzanesljivejše in najcenejše gnojilo s fosforjevo kislino 4743
za vse vrste zemlje.
Vsebina strogo zajamčena. Garantira se najhitrejši učinek, največji donos.
Za spomladnjo setev neutrpljivo.
Dalje
amonijakovi, kalijevi in solitrovi superfosfati.
Dobavljajo jih vse tvornice za umetna gnojila, kmetijske družbe in društva.
Pisarna: Praga, Příkopy 17.

Pozor!
Ker s 1. februarjem popolnoma opustim svojo **glavno trgovino v Ljubljani,** Mestni trg štev. 19 ter jo preselim v Gorico, Šolska ulica št. 6,
prodam vso trgovsko opravo
po jako ugodni ceni. Reflektante prosim, naj ne zamude te redke prilike.
Cenjenim odjemalcem
pa vljudno sporočam, da prodajam do 1. februarja **blago pod nakupno ceno** ter opozarjam, da bom **imel od 1. februarja naprej svoje trgovino v Ljubljani le**
„pri Planinki"
na Jurčičevem trgu, katero bom znatno povečal. 16
Engelbert Skušek, Ljubljana.

Hotel Liburnija
v Voloskem

s 15 sobami, kavarno, restavracijo in potrebnimi prostori, **se daje s 1. januarjem 1910 v najem.**

Obvestila in ponudbe sprejema **Posojilnica v Voloskem.** 4303

Ženitna ponudba.

Zaradi pomanjkanja časa se želim seznaniti s simpatično, zdravo, krepko in izobraženo gospico ali vdovo brez otrok. — Premoženje postranska stvar.

Sem v starosti 40 let, samec, čedne zunanjosti, posestnik in trgovec z večjim premoženjem.

Oziralo se bode le na ponudbe s popolnim naslovom s sliko, katere naj se blagovolijo poslati pod **„Dobrosrčna“** na upravništvo „Slov. Naroda“ **do 25. januarja.** Za tajnost se jamči. 172

Stanovanje

v bližini **zdravilišča Rimske Toplice pri Židanem mostu,** obstoječe iz 2—3 sob, pritiklin in delom vrta, **se odda v najem.** Posebno pripravno je za penzijoniste ali letovčarje.

Pojasnila daje gosp. **Ulaga,** trg. **Šmarjeta, pošta Rimske Toplice, Štajersko.** 160

Proda se po nizki ceni 107

motor na bencin

(tovarne P. Renauer) komaj 3 leta rabljen. Ima moči 10 konjskih sil. Pripraven za mlin ali žago.

Obenem se proda tudi

mrežna žaga

(Vollgatter), 60 cm široka.

Natančnejša pojasnila daje **J. Hribar, pošta Izlake, Zagorje ob Savi.**

Ostanki

lepih kosov satina, šifona, flanele, kanafasa itd. **40 metr. 20 kron.** Kosiso 4 do 10 *m* dolgi.

Tkanina

(véba) največje trdnosti **23** *m* **19 K.**

Po povzetju pošilja 4749

Ot. Matouš

zasilat. dům, dvůr Králové n. Labem, Čechy.

Pišite slovensko.

Kdo še nima

brezplačne knjige?

Vsak, kdor se čuti slabotnega in bolnega, naj se obrne na nas in prav radi mu bomo na razpolago stavili svojo velezanimivo knjižico. Še nikoli se ni na Avstrijskem tako poučna, dragocena knjiga popolnoma zastonj nudila občinstvu; mi pa hočemo s tem trpečemu občinstvu izkazati dobroto, ker jih je še veliko, ki ne vedo, da imamo ravno v galvanski trajni elektrciteti sredstvo, s katerim se lahko uspešno borimo proti **splošni živčni oslabelosti, revmatizmu, glavobolu, pomanjkanju spanja, potrtosti, ohromelostnemu stanju, nevralgiji vsled nervoznosti moteni prebavi, slabokrvnosti, oslabelosti vseh vrst in najrazličnejšim ženskim boleznim itd.** Svoj zdravilni način smo popisali v zanimivi brošuri in jo pošljemo vsakomur, kdor se na nas obrne, to brošuro

gratis in franko

pod zaprto kuverto in brez vsake obveznosti.

Elektro-terapevtiška ordinacija

Dunaj, I., Schwarzgasse 1, Mezzanin, Abt. 1 s 2.

173 16 I 1910

Kupon za brezplačno knjigo.

Na

Elektro-terapevtiško ordinacijo na Dunaju, I Schwarzgasse 1, Mezzanin Abt 1 s 2

Prosim pošljite mi knjigo:

„Razprava o moderni elektro-terapiji“

gratis in franko pod zaprto kuverto.

Ime: _____

Naslov: _____

Izrežite!

Narodna manufakturna trgovina v Ljubljani išče izvežbanega

manufakturista

k engros-zalogi.

Ponudbe: 57

Ljubljana, poštni predal štev. 46.

Starinar'i in trgovci z oblekami

dobe obleke iz starega komisnega blaga in volnenega lodna, nadalje temnosive hlače tramvajskih uslužbencev in predelane vojaške zimske in poletne koce, kakor tudi stare vojaške čevlje in škornje po najnižji ceni pri **L. Pressburger in sin Dunaj XX I.** 8

„Ottoman“ papir za cigarete

in cigaretne stročnice se hvalijo same, reklame zanje ni treba. II 899

Kot

trgovski učenec

se takoj sprejme krepak **deček,** star 14—16 let, s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev v trgovino, z mešanim blagom **M. Zigon v Škofji Loki.** 164

Puške:

Lancaster od	**K 26.—**
Flobert „	**„ 8 50**
Pištole „	**„ 2·—**
Samokresi „	**„ 5·—**

naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik franko. **F. Dušek, Opočno 76** ob državni železnici, **Češko.** 4310

H. Suttner

Ljubljana, Mestni trg

razpošilja 3666

ure, zlatnino in srebrnino

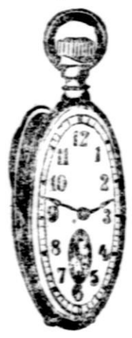

na vse kraje sveta **Obrnite se zanesljivo na domačo slov. tvrdko!**

Veliki novi

cenik zastonj!

novosti!

Ploščnata, tenka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča. — **K 4·50.**

Srebrne ure od 6 kron naprej.

Večletno jamstvo. — Ako blago ne ugaja, se denar vrne.

Sokolske verižice s slov. trakovi nikelnasta **K 1·20,** srebrna **K 5·—.**

Ako iščete

dobrega, zanesljivega vira za porabne in darilne predmete vseh vrst, zahtevajte takoj po dopisnici bogato ilustrovani katalog s 3000 slikami

C. in kr. dvorni dobavitelj 34

Jan Konrad

Most š ev. 402 na Češkem.

Lepe prsi

dobe dekleta in žene vsake starosti, ako rabijo mojo najnovejšo **kremo za prsi** ali **vodo za prsi.** Rabi se samo zunanje; edino zanesljivo učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3·—, K 5·— in K 8·— Zraven spadajoče milo 60 vinarjev. Prodaja jih gospa **Käthe Menzel Dunaj II., Praterstrasse 63, vrata 7 6.**

Izšel je novi slovenski cenik

dvokoles, šivalnih strojev, gramofonov, plošč itd itd. 4691

s čudovito nizkimi cenami pri

F. Batjelu

Gorica, Stolna ulica 3-4.

Tam je velika zaloga vsakovrstnih automatičnih **gramofonov** za gostilne od **K 15 do K 1000,** kakor tudi **dvokoles, šivalnih strojev, zastopnik kmetijskih strojev, orkestrijonov.** — Mehanična delavnica. — Prodaja se tudi na mesečne obroke. Cenik franko

---

Ecco

je najidealnejša vseh **gumijevih specijalitet.** Ob. zavarovano, zdravniško priporočeno Poizkusne pošiljatve pod najstrožjo diskrecijo za K 3· in 5·—. Cenovnik z 1 vzorcem za 50 vin (v znamkah.

„Ecco“ zaloga hig. gumijevih izdelkov M. Gál, Dunaj I., Rauhensteig. 8 m, poleg Kärntnerstrasse.

Zaloga za Trst: M. Gál, Corso 4. za Gorico: M. Gál, Corso 11.

„Ecco“ se dobiva v vsaki lekarni in boljši drogeriji. 162

Učenec

z zadostno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, **se sprejme takoj** v trgovino z mešanim blagom pri **Kristjanu Starklu v Sevnici ob Savi.** 166

Proda se 48

mlin in žaga

na stanovitni in močni vodi, 5 minut od kolodvora Juž. žel., na dobrem prostoru Je okoli 3 orale (johe) zemlje in prav na lepem kraju. Proda se zaradi drugega podjetja Kupci naj se oglasijo, da se na mestu pogodimo, pri

R. Kunce, Št. Juri ob juž. žel.

V tem kratkem predpustu

se za 178

igranje na klavir

pri **družinskih** kakor tudi pri **društvenih zabavah** v Ljubljani in na deželi najtopleje priporoča

G. F. Jurásek

v Ljubljani

Sv. Petra cesta štev. 62 a I.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 9·60, boljega K 12·—, belega, jako mehkega skubljenega K 18·—, K 24·—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30·—, K 36·—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.

pri Plznu na Češkem. 4857

Razna nova

hišna oprava

novo

perilo itd.

se bode **prodajala**

v ponedeljek, dne 17. januarja

popoldne

v Spod. Šiški, Jernejeva cesta 38

pri Albini Zobčič. 174

Izvrsten

vrtnar

se išče za oskrbništvo Boštanj. Biti mora vešč malo nemškega jezika.

Ponudbe se pošiljajo na **oskrbništvo Boštanj, pošta Radna pri Sevnici.** 165

---

2 hiši

in

stavbni prostori

so na prodaj.

Več pove lastnik **Jožef Kolman na Bledu.** 170

Hiša z gostilno

in **sedmimi sobami za tujce,** nasproti kolodvora v Št. Petru na Krasu, **se proda** iz proste roke pod zelo ugodnimi pogoji. V hiši je zelo ugoden prostor za **novo malo kavarno,** ki bi se tu zelo dobro obnesla.

Vse podrobnosti se izvedo v **„Narodni gostilni“ v Št. Petru na Krasu.** 190

Ako želi

kateri mali ali veliki **vinski trgovec**

kupiti vino

naj se obrne na tvrdko

Anton Buršič

agent 187

Nova vas, pošta Vrtonelja, Istra.

Svoji k svojim! 179

Prva in edina češko-slovanska tvrdka za

uglaševanje klavirjev

posreduje kupovanje in prodajo novih in starih klavirjev, kakor tudi prevzema popravila vseh sistemov klavirjev. Uglašuje **„Glasbeni Matici“, „Mladiki“** in drugim slovenskim zavodom. Preglašuje pa brezplačno. — Vsa v to stroko spadajoča dela izvršujemo točno in ceno.

Najtopleje se priporoča

G. F. Jurásek,

prvi kranj.-slov. uglaševalec klavirjev

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadstr.

Zimsko blago

se mora razprodati

in to sploh: **kratki, mestni in potni kožuhi, zimske suknje, raglani, pelerine, in damske konfekcije**

tudi pod vsako ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ, Mestni trg 5. 204

Hotel „Triglav“

na Jesenicah

v neposredni bližini kolodvora, s 16 sobami za tujce, kavarno, **se odda takoj** ali čez par tednov pod ugodnimi pogoji. **Hotel se tudi proda** ali pa **zamenja za gozde.**

Pojasnila daje **Ivan Ferjan, Jesenice na Gorenjskem.** 200

Naznanilo.

Usojam si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, **da otvorim**

na Sv. Petra cesti št. 26

(v Rohrmannovi hiši) z **dnem 17. t. m.** na novo urejeno

trgovino s papirjem, galant. in šolskimi potrebščinami

Zagotavljam svojim cenj. odjemalcem točno postrežbo in jih opozarjam tudi na veliko izbiro in solidnost blaga. — Priporočam p. n. društvom za predpustne veselice razne kotiljone, serpentine, korijandoli itd 202

Cene za vse blago vsekdar najnižje.

V nadi, da me bo slavno občinstvo podpiralo z obilim obiskom, se priporočam z odličnim spoštovanjem

M. Tičar

trgovina s papirjem itd. v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 26.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 3,000.000. **Stritarjeva ulica štev. 2.** **Rezervni fond 350.000 kron.**

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. 14

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

14

Po svetu.

* **Panamski kanal.** Dela okolu panamskega kanala, ki so jih ameriške Združene države pričele že leta 1904., napredujejo vzlic težkočam, ki se stavljajo na pot temu orjaškemu delu, in je sedaj dovršena že polovica dela. Amerikanci se nadejajo, da bo kanal iročen prometu l. 1915. Sedaj je treba kaj omeniti o stroških in dohodkih, ki jih bo nosil kanal. V začetku so izračunali stroške na 184 milijonov dolarjev, 50 milijonov za nakup zemljišča, a 134 za gradnjo samo. Danes je proračun prekoračen za nad 30 milijonov dolarjev, a strokovnjaki sodijo, da bo treba za vse delo vsaj pol milijarde dolarjev. Seveda se mora vzeti v obzir razširjenje prvotnega načrta, vsled česar so se stroški znatno povišali. Tako je n. pr. potrebna mnogo večja globočina kanala 10·7 metrov, da se omogoči prehod novih vojnih ladij, dreadnougtovega tipa, ter večja širjava 45 metrov. No, res je tudi to, da so opravičena tudi sumničenja in tožbe v New Yorku radi zlorab, kakor so n. pr. nepotrebne dragocene koncesije in drugi nečisti posli. Kakor se torej od ene strani narasli stroški, izginja z druge strani čimdalje bolj nada na veliko korist, ki bi jo imel nositi kanal. Gradbeno podjetje računa, da pojde skozi kanal na leto 15.000 ladij nasproti 45.000 ladjam, ki preplujejo sedaj sueški kanal. Od druge strani se pa sumlja, bo li nadkrilil promet panamskega kanala v dogledem času promet na azijsko-afriškem (Suecu) kanalu. Zapadna obala Amerike je zelo slabo razvita, a morska veriga spušča se do morja, kultura je pa zelo mlada ter je delo zaostala. Tihi Ocean je pa velika mešava brez otokov. Panamski kanal je velikega interesa za Severno Ameriko, ne samo z gospodarskega, ampak veliko bolj s političnega stališča. In ravno politične prilike silijo Sev. Ameriko, da čimprej dovrši ogromno delo. Šele s panamskim kanalom zadobi Rooseveltova in Taftova imperijalistična politika svetovni pomen. Šele tedaj se v kulturi zaostali ameriški zapad gospodarsko priključi ameriškemu severu in šele tedaj bo zamogla Severna Amerika koncentrirati svoje sile na svoji morski strategični fronti toliko na zapadu kolikor na vzhodu; tedaj šele bo mogla energično izvajati svoje ideje o razširjenju svoje moči na vzhod, na Havajsko otočje, na otočje Samoa in Filipine.

* **Postanek »Marseljeze«.** Ko je aprila leta 1792. Avstrija kategorično odbila vse ponudbe Francije, je major Dietrich v Strassburgu poklical na obed vse dobrovoljce, ki so bili pripravljeni nemudoma oditi na bojišče. Tu je sprožil med drugim misel, da bi trebalo Francozom nove bojne himne. Med navzočimi se je nahajal tudi častnik Rouget de l' Isle, ki je bil na glasu kot pesnik in glasbenik. On je tudi prevzel nalogo in čez noč sestavil besedilo in glasbo »Marseljeze«, ki je igrala tako veliko vlogo v zmagah republikanskega orožja. Tako je pisal nek mojak: »Mi smo se borili eden proti osmerim, a »Marseljeza« se je vedno borila z nami, za nas«. Neki drugi je pisal: »Pošljite mi sto sovražnikov in en odtisek »Marseljeze« in zmago sem odgovoren sam«.

* **Indski kongres.** Narodni Indi sklicujejo koncem vsakega leta velik narodni kongres, na katerem se razpravlja o narodnih in gospodarskih težnjah Indov in o odrebah angleške vlade. Na lanskem kongresu pa so se ločili Indi v dva tabora, v zmerne in v radikalne Inde, tako, da je vsaka stranka sklepala zase. Letos se je bilo bati, da se vsled tega spora kongres sploh ne sestane. Malo pred Božičem sta se stranki zedinili, da se skliče kongres pod vodstvom zmernega Mohana Malavije. S tem so bile premagane ovire in kongres se je vršil 27. p. m. v Lahori, glavnem mestu provincije Pundžab. Predsednik Malavija je v dolgem govoru kritiziral ustanovitev »Indskih svetov«, ki jih je angleška vlada prikrojila tako, da pridejo povsod do veljave Mohamedani na škodo Indov. Tega seveda angleška vlada ni storila iz ljubezni do Mohamedanov, marveč zato, da neti prepir in sovraštvo med domačini. Ti naj se bijejo med seboj, angleško vlado to ne moti; med tem, ko se bijejo, ona lahko nemoteno izmozgava rodovitno Indijo. Predsednik se je na to dotaknil Transvalu naseljenih Indov, s katerimi postopa angleška vlada kot s sužnji. Končno je še izrekel upanje, da bodo volitve na Angleškem konečno ugodno za liberalce, kar bi imelo ugodne posledice tudi za Indijo. Ostri govor zmernega Malavije je zmerne, Angležem udane zborovalce, zelo presenetil, radikalci pa so bili zelo zadovoljni. Tudi dva zmerna Bengalca sta stro napadala pristranske odredbe glede »Indiskih svetov«. Povdarjala sta, da žene angleška vlada s takim krivičnim postopanjem mlade Bengale v nasprotni, radikalni tabor. V posebni resoluciji se je izreklo občudovanje na junaškem boju, ki ga bijejo Indi v južni Afriki napram svojim zatiralcem. V svrho nadaljevanja boja proti vladi so zborovalci zložili ogromno svoto, 15.000 rupijev. Navzoče žene so darovale ves zlati nakit, kar so ga imele na sebi. — To je požrtvovalnost, ki zasluži vse občudovanje. V tem oziru se kulturni Slovenci ne morejo meriti z »divjaškimi« Indi!

* **Mandžurska železnica.** Iz Londona se poroča, da so Združene države severoameriške poslale velevlastem spomenico, v kateri predlagajo, naj se mandžurska železnica nevtralizira na ta način, da se proda Kitajcem. Države bi Kitajsko podpirale finančno, zato pa bi imele s trgovskega, nepolitičnega stališča nad železnico nadzorstvo. Predlog se nanaša na japonski in na ruski del charbinsko-dalenjske proge. V spomenici se povdarja, da bi prodaja napravila konec vednim prepirom in zagotovila princip enakopravnosti na tej železnici.

* **Londonske prodajalnice.** Koliko glavnico vlagajo veliki londonski trgovci v svoje prodajalnice, dokažejo sledeče številke, iz katerih zamore čitatelj tudi spoznati ogromnost teh podjetij. Amerikanec Šefridge je otvoril svojo prodajalnico meseca marca 1909. z glavnico 24 milijonov kron. Jeremiah Rotherham & Ko. sta uložila v svojo trgovino 16 milijonov 300.000 K, Evans & Ko. 11,300.000, Jays 16,800.000 K, Ch. Backer & Ko. 7,750.000, M. Maple celo 64 milijonov kron. Naravno je, da je tudi število oseb v teh prodajalnicah ogromno. Tako je n. pr. pri Selfridge-u v eni prodajalnici vslužbenih 1000 ljudi. Enako imata tudi dve pariški prodajalnici »Louvre« in »Au Printemps«, uslužbenih po 1000 ljudi. No to je vse nič nasproti prodajalnici tvrdke Marshall Field & Ko. v Čikagu, ki daje posla 10.000 uslužbencem. In vse to osobje je zaposleno v eni sami prodajalnici pod eno in isto strebo.

* **Izvor amerikanskih imen.** Znano je, da so imena evropskih mest in dežel v Ameriki mnogoštevilno zastopana. Imen, kakor: Berlin, Paris, Petersburg, kar mrgoli onkraj oceana. V Minesoti pa imajo celo Kraintown, Kranjsko mesto. Vendar je še vse polno amerikanskih mest, katerih imena so čisto amerikanskega izvora, in katerih pomen je ogromni večini Amerikancev popolnoma neznan. Največ imen je indijanskega izvora. Tako se imenuje država Alabama po indijanskem plemenu »Alibamous«. Mississippi pomeni Veliko reko — Michi - Velik, sipi - reka. Arkansas je ime bivšega indijanskega rodu. Kentucky in Connecticut pomenita isto kot Mississippi »Veliko reko«. Neko indijansko pleme se je imenovalo Illinois. To ime označuje zdaj deželo, v kateri so nekdaj bivali Indijanci Illinois. Illinois pomeni v indijskem narečju »mi smo ljudje«. Missouri pomeni surovo stesan čoln. Iz besede Ajawa, ki pomeni onstran, namreč onstran reke se izvaja ime države Jowa (Ajove). Ime države Texas je nastalo vsled zveze več indijanskih rodov; Texas namreč pomeni v indijskem jeziku: »Mi smo prijatelji«.

* **Nevaren mornar.** Neki 22letni strojnik na nekem hamburškem parniku si je izmislil na vožnji iz New Yorka v Južno Ameriko hudoben načrt, katerega žrtev naj bi postal parnik z vsem moštvom razen par mornarjev. Sklenil je z najzanesljivejšimi tovariši, da pomore oficirje ozir. uradnike ter se polaste njihovega orožja ter dragocenosti v vrednosti poldrugega milijona dolarjev, ki so se nahajale na parniku. Parnik, na katerem je bilo krog 350 stotov gazoline naj bi se pognal v zrak, ali pa navrtal in pogreznil v morje. Neki mornar pa je svojega tovariša izdal kapitanu, ki je nevarnega uslužbenca dal po teškem boju v železje ter ga v Pernambuku izročil nemškemu konzulu. Nevarnega hudodelca, ki je doma na Meklenburškem in ki je že v Ameriki imel burne doživljaje, so te dni pripeljali v Hamburg.

* **Med vladarji.** Zadnjič je bila na brunšviškem dvoru svatbe. Prav veselo je bilo. Ko je enkrat igrala vojaška godba pred gradom, je stopil bulgarski kralj Ferdinand k oknu, in da bi bolje videl in slišal, se je nagnil čez okno. Cesarja Viljema, ki je ravno tudi bil v sobi, je pogled na obširno zadnjo stran telesa kralja Ferdinanda — ki je precej korpulenten — spravil v tako veselo razpoloženje, da je stegnil desnico, jo nameril na oni del kraljevega telesa, ki ga navadno ne imenujemo — in zgodilo se je . . . Bulgarski kralj pa ni razumel šale in ni s cesarjem Viljemom spregovoril ves čas nobene besede več. Znabiti, da bo še vojska iz tega.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerne. Popravila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinejših
otroških vozičkov
in navadne do najfinejše

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
v Šelenburgovih ulicah štev 5.
nasproti glavne pošte
konkurira z največjimi tvrdkami glede **finega kroja** in elegantne izvršitve.
Tvorniška zaloga najfinejših angl. in franc. specijalitet blaga.
: Zavod za uniformiranje. :

Svoji k svojim!
Ciril - Metodove drože
Te **žitne drože,** izborne po kakovosti, se priporočajo gospodom pekom, trgovcem in slav. občinstvu Prodaja jih
v korist Ciril - Metodovi družbi
po nizkih cenah samo

Maks Zaloker
v Ljubljani
v lastni hiši
Kladezna ulica št. 17 in Rečna ulica št. 5.
V korist Ciril-Metodovi družbi!

Odlikovana
Prva kranjska tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Gradišče
RUDOLF A. WARBINEK
Jamstvo šest let.

Eksport v vse dežele.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene **pianine, klavirje** in **harmonije** tudi **samoigralne**
za gotov denar, na delna odplačila ali naposode.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje.
Največja tvornica na avstrijskem jugu.

Dvonadstropna hiša
v sredini mesta, s kletmi in 8 stanovanji, pripravna za vsako obrt, **se proda za 29.000 K.** Letni dohodek znaša 2600 K. Vse vsote ni treba takoj plačati. — Več pove g. **I. Kornc v Ljubljani, Hilšerjeva ulica 12.** 176

Stampilije
vseh vrst za **urade, društva, trgovce** itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih štampilij
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Cenik franko.

Izdelane postelje
iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napolnjeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10·—, K 12·—, K 15·— in K 18·—, 2 metra dolga, 140 cm široka K 13·—, K 15·—, K 18·—, K 21·—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3·—, K 3·50 in K 4·—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4·50 in K 5·50. Izdelujem tudi po naročilu drugi meri, 3 delni modroci iz dlake za 1 postelio K 27·—, boljši K 33·—. Pošilja se poštnine prosto po povzetju od K 10·— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 913
pri **Plznju na Češkem.** 4856

4434
Fattingerjeva
pasja pogača
iz mesnih vlaken,
najidealnejše krmilo za pse vseh pasem.
Natančni ceniki in brošure o naljnih krmilih za pse, perutnino, fazane, domače zajce, srne in večjo divjačino se dobivajo zastonj od firme
H. POLSTERER,
tvornica za Fattingerjevo patentno pasjo pogačo iz mesnih vlaken in za krmo za perutnino
Dun. Novo mesto (Wr.-Neustadt).
Zastopstvo v Ljubljani:
AVGUST PUST,
Fran Grošljev naslednik,
Poljanska cesta.

Scydlin

Najbolje za zobe.

Sveji k svojim! Narodna tvrdka!

Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.
Ustanovljeno leta 1854.
Cenj. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954
stenskih in žepnih ur, uhanov, prstanov in verižic.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno nizki ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.
Solidna brezplačna in poštena postrežba.

Na obroke! 4874
Srebrne remontoarke, zlate damske in moške **verižice.** Pristno, uradno puncirano blago. 4 K na mesec brez povišanja cene. — Razpošilja se brzo in na vse kraje Zahtevajte naročilni list. Te stroke največja razpošiljalnica na odplačila **R. Lechner, Brečiava št. 81.**

Deklica
stara 20 let, ki ima 8 razredov in veselje do loterije in prodaje tobaka, **se sprejme.**
Več se izve na **Rimski cesti št. 24 v Ljubljani.** 87

Ugodna prilika!
Sode od finega špirita,
iz hrastovega lesa, krasni izdelek tovarne špirita, zelo močne in trpežne deloma popolnoma nove deloma enkrat rabljene, velikosti vsebine po 300, 350, 400, 600 do 700 litrov za takojšnjo rabo vsakih vrst vina najboljše priporočljivosti odda po prav nizkih solidnih cenah tvrdka **Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič, Ljubljana, Marije Terezije cesta.** 4415

Neprimerno
dobre slasti je **zrnata kava** do polovice zmešana s
Schikovo rženo kavo
Slastna pijača! Velik priharanek!
5 kg ržene kave za K 4·— pošilja franko po povzetju
Mihael Valentin Schik
Dunaj VII 3, Lerchenfelderstrasse štev. 67. 3847

Vinko Majdič
valjčni mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvajanja priznano najboljših pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dado kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 28
V Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Inomostu, Tridentu, Zadru, Spljetu, Ercegnovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzojavi: **Valjčni mlin, Kranj.**

Priporočamo
za predpust
glasovite in zajamčeno **naravne proizvode,** odlikovane z zlato kolajno.
Sans Souci, Grand crémant
franc. šampanjec. 4579
Carte d' Or
domača specijaliteta.
Asti spumante
turinska specijaliteta.
Bakarska vodica
primorska specijaliteta.
Gennaro Ossoinack, Reka
pivnica šampanjca.
Cene nizke. Zahtevajte cenovnik.

Dragotin Puc
: tapetniški in preprogarski : mojster
v tvrdki **Puc & Komp.**
Izdelujem vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po nizkih cenah. 1078
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11.

Ustanovljeno leta 1842.

Telefon št. 154.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana 343

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja,

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica štev. 6.

Električna sila.

Ustanovljeno leta 1842.

Največja tvornica lokomobil na Nemškem

Do konca leta 1909 se je prodalo 24000 kosov.

4779

Henrik LANZ Mannheim

Patentne lokomobile

na vročo paro z ventilno zavoro.

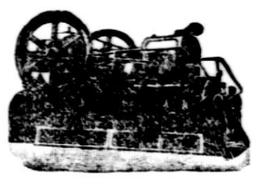

„Sistem Lentz“

s preprostim prevzetjem.

Vsako leto se izdela okoli 2000 lokomobil.

Pisarna za prodajanje v Avstriji
EMIL HONIGMANN, Dunaj, Löblichgasse 4.

Interurban 15594

Ivan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

358

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Knjige s slikami za otroke:

Deca roma okrog doma, broš.	K —·24
Naše domače živali, broš.	„ —·40
Noetova barka broš.	„ 1·50
Kaj pripoveduje čarovnica, broš.	„ 1·20
„ „ „ na lepenki	„ 2·40
Podobe iz živalstva, broš.	„ —·80
„ „ „ (Leporello)	„ 1·50
Pavluša in nuša	„ 1·60
Palčki Poljanci	„ 3·60
Radost malih, broš.	„ —·40
Snegulčica, broš	„ 1·20
„ na lepenki	„ 2·40
Trnjeva rožica	„ —·60
Vesela mladina, broš.	„ —.80
Vesela družbica	„ —·70
Zlata radost	„ —·40
„ „ (Leporello)	„ 1·50
Živali naše prijateljice, broš.	„ —·70
Modri Janko	„ 2.40

Knjige za slikanje:

Tuckov, Zaklad za otroke	K 1·—
» Otroški vrtec	„ 1·—
» Za kratek čas	„ 1·—
» Mladi umetniki	„ 1·—

Mladinski spisi:

Amicis: Srce, 4 zvezki à 40 h	K 1·60
Andersen: Pravljice za mladino, vez.	„ 1·—
Brinar: Medvedji lov. Čukova gostija, kart.	„ —·80
Campe: Odkritje Amerike	„ 2·—
Cegnar Fr.: Babica. Povest	„ 1·20
Cigler Janez: Sreča v nesreči	„ —·76
Freuenfeld Jos.: Venček pravljic in pripovedk	„ —·40
Gangl Eng. Pisanice	„ —·50
» » Zbrani spisi za mladino	„ 1.—
Hubad Fran: Pripovedke za mladino I. in II. zv. à 40 h	„ —·80
, Knjižica za mladino 21. 24 zv. à	K —.50
„ 13, 14, 26 29. 30 31 zvez. à	„ 1·—
„ 27 in 28 zvezek à	„ 2·—
, Kapitan Žar ali klet v tihem morju, vez.	„ 1·20
Kočevar F.: Mlinarjev Janez. Zgodovinska povest	„ —·80
Kosi Ant.: Zlate jagode. Zbirka basni, vez.	„ 1·—

Spisi Krištofa Šmida:

Ljudevit Hrastar: Gobček	„ —·80
Jozafat: Kraljevi sin Indije	„ —·80
Pridni Janezek in hudobni Mihec	„ 1·—
Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu	„ —·60
Slavček	„ —·60
Ferdinand	„ —·80
Jagnje. Starček z gore	„ —·90
Pirhi. Ivan turški suženj. Krščanska obitelj	„ —·80
Hmeljevo cvetje. Marijina podoba	„ —·80
Ludovik, mladi izseljenec	„ —·80
Najboljša dedščina. Leseni križ	„ —·60
Roza Jelodvorska, broš.	„ —.80
„ „ vezana	„ 2·—
Sveti večer	„ —·80
Sto malih pripoved za mladost	„ —·80
Nedolžnost preganjana in poveličana	„ —·40
Nove pravljice iz 1001 noč, vez.	„ 2·—
Spisi Mišjakovega Jalčka, vez.	„ 1·
Kapi A.: Mladini, vez.	„ 1·—
» » Dane, vez.	„ 1·—
Trošt Ivo: V srca globini. Povest, vezana	„ 1·—
Na rakovo nogo, vez.	„ —·80
Zupančič Oton: Pisanice. Pesmi za mladino	„ —·80

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred Škofijo štev. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanjosti

so z znamko

vtisnjeno na podplatih.

vtisnjeno na podplatih.

Cene brez konkurence!

Edina zaloga le pri tvrdki

J. Keber

(pri zlatem čevlju)

Ljubljana, Stari trg 9

Ustanovljeno 1848. Ustanovljeno 1848.

Edini zavod

v Ljubljani

za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna **na par.**

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgova ulica št. 3

Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola

Ljubljana,

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga

namiznih in nastropnih svetilk

najnovejše vrste

po nizkih cenah

Važno! za Važno!

gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za drogve, komikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni pršek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografične aparate in potrebščine kirurgična obvezila vsake vrste, sredstva za dezinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinejšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol dvojna sol, soliter, ocojan, kolmoč, kremlne apne itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

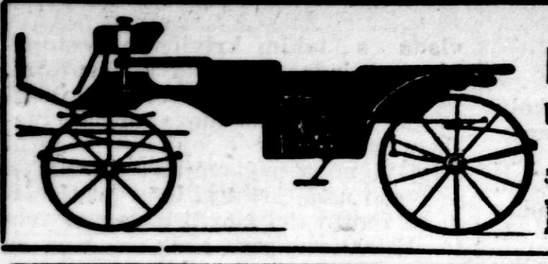

Izdelovatelj vozov

Franc Visjan

Ljubljana, Kolodvorska ulica 25

priporoča svojo bogato zalogo

5 **novih in že rabljenih**

VOZOV.

Lekarnarja Schaumanna 4468

želodčna sol

v svoji **sestavi** nanovo **zboljšana,** že več nego **30 let** uvedena z **najboljšimi uspehi,** je in ostane najboljše **sredstvo,** proti **vsem vrstam želodčnih bolezni, črevesnih bolezni** in **pomanjkanju teka. Neutrpljiva** je za **urejanje** in **vzdrževanje dobre prebave.** Kdor se **nagiblje** k **hujšanju,** naj takisto dvakrat na dan rabi želodčno sol. — Škatlja stane K 1·50. Razpošilja se vsak dan po pošti po povzetju in sicer najmanj 2 škatlji. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga kem.-farm. laboratorij lekarnarja **Julija Schaumanna v Stockerau pri Dunaju.**

Edina zaloga

izvirnih

amerških

čevljev.

3476

A str.-amerška zaloga čevljev v Ljubljani

poleg kavarne „pri Slonu“.

Pazite natančno na firmo.

TRUBAR

Krasna umetniška reprodukcija **v več barvah**

.·. znamenite Groharjeve slike .·.

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3·20.

Dobiva se v **Narodni knjigarni**

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

14 je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,** ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpnom in Novim Yorkom je snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene vkajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak drek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat **čez Kanado v Severno Ameriko** in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **štev. 26,**

d južnega kolodvora na levo pred znano gostilno **„pri Starem Tišlerju“.**

Le enkrat

izvolite si ogledati veliko izbiro v največji

narodni konfekciji

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana. Stari trg št. 28. Ljubljana.

Posebno krasne 3927

BLUZE

domače ha'e, krilo predpostnike, otročje oblekce in krstne opravе.
Na bal e perilo in vse m dne predmete za gospode in gospe.

Po pošti natanko po naročilu. Cene radi majhne režije najnižje.